

Od ozona odvisna usoda človeštva

BRANKO ZIHERL

Papež svari pred kulturo sovraštva

Vatikan - Petdeset let je minilo od konca druge svetovne vojne, toda človeštvo, ki se v teh dneh spominja tistih dogodkov, ni se dojelo enega od najstrojnih naukov tistega konflikta. Ni razumelo, da ni mogoče graditi družbe, ki naj bo vredna človeka, na uničevanju, represiji in diskriminaciji. Tako je poudaril papež Janez Pavel II. v poslanici, ki je bila objavljena včeraj in ki jo je ob 50-letnici konca druge svetovne vojne naslovil vsem državljanom.

Na 3. strani

Nadaljnja otoplitev med Slovenijo in Italijo?

V petek naj bi se v Rimu sestala odposlanca zunanjih ministrstev Slovenije in Italije in pričakujemo lahko, da bosta dosegla napredek pri reševanju spornih vprašanj med Ljubljano in Rimom. Po naših informacijah pa utegne slovenska vlada ustavne spremembe - gre za 68. člen, ki govori o lastninski pravici tujcev do nepremičnin - obravnavati že prihodnji teden.

Na 19. strani

ITALIJA / PREDSEDNIK REPUBLIKE O VLADI IN REFERENDUMIH

Scalfaro upa v reformo TV sistema

RIM - Ko bo vlada izcrpala program, jo bo predsednik republike spet poslal pred parlament, da se izreče o njeni usodi. Tako je povedal Oscar Luigi Scalfaro med pogovorom s poročevalci, ki so ga spremljali med obiskom v Moskvi. Sklep parlamenta bo osnova za Scalfarovo odločitev o usodi vlade in tudi o usodi sedanjega parlamenta.

Predsednik republike je bil zelo zadovoljen, ker je končno začela popuščati napetost med pravosodnim ministrom Mancusom in sodstvom. Soglasal je tudi s pobudo večine, ki namerava predložiti parlamentu predlog o smernicah pravosodne politike. »Parlament ima možnost, da naredi sintezo tega vprašanja, je menil predsednik republike.

Mancuso se je včeraj po poldruhi uri pogovora pobotal z inspektorji, kar bo najbrz prispevalo tudi k bolj umirjeni razpravi v VSM o inspekciji na milanskem tožilstvu.

Na 3. strani

JAPONSKA / UDAREC ZA SEKTO VZVIŠENE RESNICE

Asahara za zapahi, v Tokiu pa atentat na guvernerja

TOKIO - Policija je po poldrugem mesecu iskanja včeraj izsledila in aretirala 40-letnega vodjo neobudistične sekte Vzvišene resnice Cizua Macumota (na sliki AP v policijskem kombiju), bolje znane ga z imenom Soko Asahara, ki je pripravljal za leto 1997 konec sveta s kemičnim in jedrskim orožjem. Le nekaj ur po njegovi aretaciji je tokijskemu guvernerju Jukiu Aosimi namenjen paket eksplozivnih rokav njegovega tajnika Masaakija Utsumija, ki je bil težje ranjen, a ni v smrtni nevarnosti.

Na 15. strani

RIM - Cez dober mesec - konec junija ali v prvem tednu julija - bo imel DSL »tematski kongres«, ki bo posvečen vprašanju zavezništva. Tajnik Massimo D'Alema je na včerajšnji tiskovni konferenci poudaril, da Hrast predlaga nekakšno federacijo vseh levičarskih sil, ki bi na političnih volitvah nastopile enotno in z lastnim simbolom v proporcionalnem delu, pod okriljem Prodijeve Oljke pa v večinskem. Konkretni pogovori o federaciji z drugimi levičarskimi silami naj bi se začeli čim prej, saj je DSL v ta namen že ustanovila ožji odbor.

D'Alema je tudi potrdil, da bo Hrast podpiral Dinijevo vlado, dokler ne bo izcrpala svojega mandata, medtem ko je izključil možnost, da bi se v sedanjem parlamentu lahko ustvarila politična večina namesto sedanje »tehnične«. Glede predčasnih volitev pa je tajnik DSL napovedal, da bodo po vsej verjetnosti jeseni.

Na 2. strani

NAJHUJŠI BOJI PO SEPTEMBRU 1993

V obstreljevanju Sarajeva pet mrtvih in 25 ranjenih

SARAJEVO, BONN (Reuter, AFP) - V hudih bojih, ki so včeraj divjali v okolici Sarajeva, je življenje izgubilo pet ljudi, 25 pa jih je bilo ranjenih, med njimi tudi dva pripadnika mirovnih sil. Gre za najhujše boje in obstreljevanje bosanske prestolnice od septembra 1993. Združeni narodi so sporočili, da je bilo slisati približno 800 detonacij. V bližini Debelega Brda je bil s protitankovsko raketo uničen ruski oklepni transporter. Zrtev ni bilo, vendar je strelivo, ki je bilo v oklepniku, povzročilo močne eksplozije.

Na 18. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Železarna je končno rešena

Do 25. maja morajo kandidati za nakup železarne pod Skednjem predložiti njenim komisarjem dokončno ponudbo z razvojnim nacrtom.

Stran 4

Gojenci SSG uprizorili Palčka

Gojenci gledališke šole SSG so včeraj popoldne v Kulturnem domu v Trstu uprizorili Grimmovo pravljico Palček v priredbi in dramatisaciji Miroslava Kosute.

Stran 5

Rominger povečal vodstvo

Z zmago v 4. etapi gira je Svicar Tony Rominger povečal svojo prednost v skupni uvrstitvi. Drugouvrščeni Fondriest za njim zaostaja 51 sekund.

Stran 23

Geneza od prvinskih juh organskih spojin do zahodne civilizacije na našem skupnem planetu je potekala komaj predstavljenih 4000 milijonov let. Zahodno civilizacijo, razpeto med etiko sonaravnega razvoja in potrošniško resničnostjo, danes močno pretresajo posledice dolgotrajnega hazardiranja z naravnimi bitnostmi, ki terjajo povsem spremenjeno razumevanje same mejevanja. Pricujoča zavest se uveljavlja s precejšnjo zamudo, kajti številne odprte zarez v naš ekosistem so nepopravljive.

Tanjsanje ozonskega plašča je zagotovo eden od takšnih pojavov. Strokovnjaki za okolje namreč že dobri dve desetletji opozarjajo, da emisije nekaterih plinov v ozračje razkrajajo molekule ozona, ki na vrhu atmosfere življenje na Zemlji varujejo pred smrtno nevarnimi ultravijoličnimi žarki. Tako se glasijo tudi današnja sporočila s konferenc v Halkidiki na severu Grčije, na kateri 350 znanstvenikov in vladnih izvedencev iz številnih držav preučuje nadvse kritično stanje ozonskega plašča. Skušali bodo pojasniti, zakaj se je v preteklem letu ponekod stanjšal celo za 35 odstotkov, torej šestkrat več kot znaša povprečno tanjšanje te atmosferske plasti. Ozonska kataklizma bo vsekakor pomembno spremenila substance bivanja na Zemlji, zaradi česar človeštvo nima kaj dosti izbire. Pred vsakdanjim hazardiranjem si mora namreč vsak posameznik odgovoriti predvsem na vprašanje, ali se čuti poklicanega, da zastavi tudi tisto, kar pravzaprav pripada drugim ljudem in prihodnjim generacijam. Če tanjšanja ozonskega plašča ne bomo dojeli skrajno resno, potem ni druge možnosti, kot da se pripravimo na vrnitev v morske globine - zibelko življenja - kjer si edino lahko zagotovimo varnost pred smrtonosnimi ultravijoličnimi žarki.

NOVICE

Vlada bo posegla za pontabeljske špediterje

VIDEM - Parlament se ukvarja z ukrepom, ki ga je pripravila vlada in se nanaša na priznanje gospodarskih ukrepov, ki so jih že vnesli s prejšnjimi zakonskimi dekreti, tudi za uslužbence špediterjskih podjetij v Pontablju in na Trbizu. Vlada naj bi dejansko priznala neke vrste dopolnilno blagajno do konca letošnjega leta. Vest je predsedniku videmske Pokrajine sporočil minister za delo Tiziano Treu. Pokrajinska uprava se je namreč zavzela za 150 uslužbencev, ki so po vstopu Avstrije v EZ in ukinitvi carinskih kontrol ostali brez dela.

Razjarjen bik ubil pastirja

SENISE (POTENZA) - Razjarjen bik je predsončnim napadel dva pastirja, pri čemer je eden zaradi hudih ran umrl, drugi pa je bil težko ranjen. Tragedija se je pripetila v Seniseju v pokrajini Potenza. Bik naj bi bil najprej napadel 55-letnega Salvatoreja Abitanteja, ki so ga našli z razbito glavo in zlomi po drugih delih telesa. Približno 500 metrov daleč je ležal hudo poškodovani 84-letni Graziano Salvatore, pri katerem je bil Abitante zaposlen in ki je bil tudi lastnik živali. Salvatoreja so odpeljali v bolnišnico, kamor so ga sprejeli s pridržano prognozo.

Bivši bandit Cavallero tudi na videokaseti

TURIN - Bivši bandit Pietro Cavallero, ki so ga obsojili na dosmrtno ječo zaradi raznih ropov, pri katerih je njegova tolpa umorila 5 oseb in ranila 21, bo na videokaseti prikazal svojo življenjsko izkušnjo. Cavallero ima sedaj 60 let in ko je dosegel delno svobodo, je takoj sel delat v »Arzenal miru« Sermiga (mladinska misijonarska služba). Posvetil se je slikarstvu, zazel se je ukvarjati z emarginiranci. Ko so ga vprašali, če se je spreobrnil, je povedal, da je spreobrnjenje lahko stvar trenutka ali pa dosežek, ki traja vse življenje. Pobudo za videokaseto je dala »Videodeserto«, nova vzgojna zbirka, ki jo bodo predstavili na prihodnji razstavi knjige. Cavallero pa je živ dokaz, da lahko tudi kriminallec svoje življenje posveti solidarnosti in skrbi za bližnjega.

Preiskave in polemike okrog tolpe »belega fiata 1«

RIMINI - »Gre ne samo za neresnicne, ampak za naravnost smešne trditve.« Tako je funkcionar bolonjskega kriminalpolca Gaetano Chiusolo označil besede državnega pravdnika v Pesaru Gaetana Savoldellija Pedrocchija, po katerih naj bi Chiusolo v preteklosti oviral in celo ustavil preiskave okrog bratov-policistov. Savijev, ki naj bi bili že leta 1991 vplteni v preiskave okrog tako imenovane tolpe »belega fiata 1«, ki je dolga leta ropala in morila po Emiliji-Romagni. Kot znano, se je sele pred nekaj meseci izkazalo, da so tolpo dejansko vodili trije bratje Savi. Chiusolo je v daljši izjavi tiskovni agenciji ANSA dejal, da so karabinjerji iz Riminija leta 1991 med preiskavami okrog obiskovalcev nekega tamkajšnjega strelišča dejansko naleteli na brate Savi, toda zadeva se je pri tem tudi ustavila, ker nihče, začeni s samimi karabinjerji, je ni imel za vredno poglabitve.

RIM / TAJNIK D'ALEMA O SKLEPIH STRANKINEGA VODSTVA

Tematski kongres DSL o »federaciji levice«

Kongres bo čez dober mesec - Podpora Diniju

RIM - Prihodnji kongres Demokratične stranke levice bo tematskega značaja ter bo konec junija ali najkasneje v prvem tednu julija. Kraj se ni bil določen, verjetno pa to ne bo Rim. Tajnik Hrasta Massimo D'Alema je na tiskovni konferenci poročal predstavnikom tiska o poteku včerajsje seje strankinega vodstva, ob koncu katere so sklenili sklicati strankin vsedrjavni svet za 26. maj. Temu najvisjemu strankinemu organizmu priteče naloga, da sklice strankin kongres.

D'Alema je pojasnil, da je tematski kongres predviden v strankinem statutu za obravnavo specifične teme, ki bo v tem primeru levosredinsko zavezništvo, ki »postavlja svojo kandidaturo za vladanje«. Predlog DSL, o katerem bo kongres razpravjal, predvideva, da bi se vse leve sile združile v »federativnem paktu«, s katerim bi se levica predstavila na političnih volitvah enotno v proporcionalnem delu, v večinskem delu pa pod simbolom Oljke. Kongres bo moral po D'Alemovih besedah razčleniti »federativni« značaj nove politične formacije italijanske levice ter premostiti sedanje oblike strankarske organiziranosti.

Strategija DSL, kot jo je orisal D'Alema na tiskovni konferenci, predvideva utrditev levosredinskega zavezništva, ki naj nato odpre dialog s Severno Ligo in s Komunistično prenovno »na osnovi vsebine in jasnih

Tajnik Massimo D'Alema med včerajšnjo sejo vodstva DSL (telefoto AP)

in nedvoumni vladnih programov.« Vodstvo Hrasta je za uresničitev načrta o federaciji levih sil že imenovalo ožji odbor z nalogo navezanja stikov z vsemi zainteresiranimi. Odbor bodo sestavljali Zani, Angius, Fassino, Minniti, Ranieri, Petruccioli in Bandoli.

Tudi simbol, pod katerim naj se levica predstavi na volitvah, bo predmet pogajanj. Poleg srpa in klavida, so novinarji vprašali D'Alema, bi torej utegnil izginiti tudi hrast? »Vse se lahko zgodi,« je bil odgovor, »ne zdi pa se mi koristno opustiti "blagovno znamko", ki si je že pridobila eno četrtino tržišča.«

Kaj pa odnosi s SKP? »Vabilo k sodelovanju v veliki demokratični formaciji evropske levice je

namenjeno vsem, tudi komunistom, ko bi ne sklenili, da ustvarijo komunistično silo.«

Tajnik Hrasta se je tudi zaustavil pri volilnem uspehu DSL in demokratičnih koalicij na nedavnih upravnih volitvah in poudaril, da je ta uspeh še povečal »vladno odgovornost« stranke. Glede Dinijeve vlade pa je D'Alema potrdil, da jo bo DSL se naprej podpirala, dokler ne bo izpolnila svojega mandata. »Ko bo vladni program izčrpan,« je nadaljeval, »bo najbolj verjetna politična perspektiva sklicanje volitev za jesen. Toda naj bo jasno, da nisimo mi tisti, ki zahtevamo predčasne volitve, pač pa voditelji desnice.« D'Alema je tudi pojasnil, da ne verjame v možnost, da bi v tem parlamentu lahko našli

»politično« večino, niti ne v tako imenovano »konstituantno vlado«.

Pač pa je tajnik DSL spet poudaril svoj predlog, da bi prislo med vsemi demokratičnimi silami do dogovora o pravih igr, tako da bi tisti, ki zmaga na volitvah, »lahko vladal, ne pa gospodoval.« Med najbolj nujne naloge je D'Alema nastel se reformo člena 138 ustave, poenotenje volilnih sistemov (z dvojnimi krogi), zakon proti monopolu, reformo Raia, pravila o interesnem konfliktu in zakon o »par condicio«. To pa ne pomeni, je pojasnil D'Alema, da bi vse te stvari morali uresničiti s tem parlamentom. Ko bi dosegli dogovor, bi nekaj teh stvari lahko napravili v prihodnji zakonodajni dobi.

Spor v Ljudski stranki se seli Strasbourg

RIM - Spor med dvema nasprotujočima si dusama Ljudske stranke se seli na evropsko raven. Danes se bo namreč v Strasbourg sestalo vodstvo Evropske ljudske stranke, ki bo moralo razpravljati tudi o »italijanskem primeru«. Gerardo Bianco, tajnik levosredinskega strankinega krila, je v pogovoru z novinarji povedal, da se bosta seje udeležila tako on kot Buttiglione, da pa mu je predsednik ELS, bivši belgijski premier Wilfried Martens, priznal, da edino njegova stran »predstavlja tradicijo demokratičnih katolicinov.« »Če bodo priznali eno stranko,« je se dejal Bianco, »bo to prav gotovo nasa, če pa bodo hoteli priznati obe, se temu ne bomo upirali.«

Desnosredinsko krilo Ljudske stranke pa je povsem nasprotnega mnenja: »Seje vodstva LSE se bo kot legitimni tajnik Ljudske stranke udeležil edino Rocco Buttiglione, medtem ko bo Gerardo Bianco prisoten le kot evropski parlamentarec,« je dal vedeti Buttiglionejev tiskovni urad. »Vsa Biancova naltolcevanja o priznanju dveh dus LS so povsem neosnovana,« piše tudi v izjavi.

MILAN / FINANČNI STRAŽNIKI

Zaplenili 70 kg turškega heroina

»Uvoznik« je zanj plačal milijardo lir, zaslužil pa bi 70-krat več

MILAN - Sedemdeset kilogramov heroina se je na svoji poti iz Turcije v Kampanijo ustavilo v Milanu. Tu so pošiljko prestregli finančni stražniki, ki so v dobro zrezirani preventivni akciji v dveh delih aretirali dobavitelje mamila in tudi »uvoznika«.

Pred tremi dnevi (a vest so posredovali sele včeraj) so finančni stražniki onesposobili tri mednarodne tihotapce mamil: dva Poljaka, 39-letnega Tadeusza Migryta in leto mlajšega jasnusza Chyrchela, ter jugoslovanskega državljan, 30-letnega Muhameda Ahmetija. Trojica je iz Turcije prinesla kar 70 kilogramov heroina, da bi ga prodala 45-letnemu Vincenzu Alfieriju bivajočemu v Milanu a po rodu iz Neaplja, ki naj bi bil povezan s kamoristično tolpo Ranierija. Kupcijo so izpeljali nemoteno: Alfieri je, skupaj s pajdasem, 38-letnim Giuseppejom Bo-

Šef oddelka za boj proti mafiji Nino D'Amato je na tiskovni konferenci orisal uspešno akcijo finančnih stražnikov (AP)

no, prejel mamilo, tihotapci pa milijardo lir placila. Vse bi se srečno izteklo, če bi poseg finančnih stražnikov ne zmesal

poslu strene. Peterica sedi sedaj v zapor. Ko bi Alfieri prodal mamilo na drobno, bi zaslužil kakih 70 milijard lir.

KULTURNA DEDIŠČINA

Naravovarstveniki za zaščito zgodovinskih mestnih središč

RIM - Odlok o gradbenem odpustu bi lahko bil usoden zgodovinskim jedrom italijanskih mest. Tako sta ocenili združenji naravovarstvenikov Italia nostra in Polis, ki sta včeraj priredili novinarsko konferenco v Rimu.

Na zatožni klopi je 8. člen odloka o gradbenem odpustu, ki ga je pripravila Berlusconijska vlada in katerega veljavnost je podaljšala Dinijeva. Če bi ta člen prodril, bi se zgodovinska mestna jedra spremenila v četrti samih uradov, ki so onesnažene in hrupne podnevi zaradi obremenitve s prometom in popolnoma prazne ponoči. Na ta način bi mestni centri italijanskih mest izgubili tudi vsako turistično in kulturno privlačnost, predvsem pa bi zgubili svojo »dušo«, ljudje pa zgodovinski spomin in del lastne identitete.

Odlok namreč dopušta spremembo središčnih mestnih palac v urade, gradnjo parkirišč na dvoriščih patrijskih domov ali celo njihovo porušenje. Dovolj je, da preu-

reditev in spremembo namembnosti občini sporoči »usposobljeni projektant« in potrdi, da projekt ustreza smernicam urbanističnega načrta. Če je projekt navzkriž s pravili, lastnik in projektant tvegata majhno denarno globo. Tako trdita organizaciji, ki pozivata vlado, naj odpravi 8. člen in naj ne jemlje občinskim upravam nekaj skromnih urbanističnih vzvodov, s katerimi se razpolagajo. Odlok namreč odpravlja tudi določilo dosejanega Nicolazzijevega zakona, ki je vsaj predpisoval, da je treba ohraniti zunanji videz zgodovinskih palac.

Po oceni poslanca Zelenih Saura Turronija sprostitev spremembe namembnosti palac oskuduje občinske uprave, ker bo s tem usahnil eden od virov dohodkov, imeli pa bodo dodatne stroške, ker bodo morali srbeti za urbanizacijo in za dodatne storitve v mestnih jedrih. Poslanca Fulvia Bandoli (DSL) pa se je obvezala, da bo napela vse sile za odpravo 8. člena.

Zavmjnen priziv proti prepovedi kajenja v uradih

RIM - Državni svet je včeraj zavrnil priziv proti sklepu Dezelnega upravnega sodišča (TAR) dezele Lacij, ki je nalogal ministrstvu za zdravstvo, da prepove kajenje v vseh javnih uradih. Utemeljitev sklepa Državnega sveta bodo verjetno objavili danes, v njej naj bi tudi pojasnili točen obseg sklepa lacijskega TAR, ki je bil sila nejasen. Po eni razlagi naj bi namreč prepoved kajenja morali uvesti samo v uradih, ki so odprti za javnost, in to ne v vsej državi, ampak samo v Rimu, Turinu, Neaplju, Genovi in Bariju. Po drugi razlagi pa naj bi TAR ukazal ministrstvu za zdravstvo, da prepove kajenje v vseh javnih prostorih, se pravi ne samo v uradih, ampak tudi v barih, restavracijah itd. Podpisniki priziva so zahtevali zamrznitev sklepa lacijskega TAR tudi zaradi tega, ker je slednji dolocal rok 30 dni za uvedbo prepovedi kajenja, kar je bilo praktično neuresničljivo. Vsekakor pa je rok že zapadel, saj je Upravno sodišče svoj sklep izdalo 17. marca.

SODSTVO / PO NAPADU NA MILANSKI TIM »ČISTE ROKE«

Za rešitev afere Mancuso dokument o sodni politiki

Levosredinske stranke skušajo ohladiti vzdušje in zaščititi Dinija

Predsednik senatorjev Ljudske stranke Nicola Mancino je seznanil novinarje s sklepi večinske koalicije

RIM - Stranke, ki podpirajo vlado, bodo predložile parlamentu v razmislek resolucijo s smernicami o pravosodni politiki. Tako so sklenili včeraj predsedniki parlamentarnih skupin, ki so se sesli v senatu. Kdaj bo zgornji dom italijanskega parlamenta razpravljala o tem vprašanju, pa bodo določili nacelniki vseh skupin, ki se sestanejo v jutri.

Morda bo to rešitev za incident, ki ga je povzročil pravosodni minister Filippo Mancuso, ki je prejšnji teden v senatu napadel milanski sodnijski tim »čiste roke« in napovedal novo inspekcijo na milanskem tožilstvu. Mancusovo izvajanje je povzročilo pravi potres na italijanski

politični sceni in levosredinske stranke so dolgo iskale način, kako bi zaščitile sodnijski tim, obenem pa preperele osibitev in morda tudi krizo sedanje vlade. K pomiritvi je veliko prispeval tudi sam premier, ki se je dvakrat srečal s pravosodnim ministrom in včeraj v intervjuju za rimsko Repubblica izključil možnost zopetne inspekcije v Milanu.

Predsednik senatorjev Ljudske stranke Nicola Mancino je povedal novinarjem, da so se na srečanju dogovorili za dokument, ki naj bi vseboval smernice pravosodne politike. Stranke so tudi sklenile, da bodo prosile, naj se v razpravo vključi tudi premier Dini. Tudi to je dokaz, da

zeli preseci polemike, obenem pa vlado z njenim predsednikom zavezati k uravnovešenemu odnosu do sodstva. Osnutek resolucije bo oblikovala ožja skupina, v kateri bo tudi bivši sodnik Giuseppe Ayala.

Na včerajšnje srečanje je bila povabljen tudi Stranka komunistične prenovitve, ki pa se seje ni udeležila. Kot sta povedala predsednika parlamentarnih skupin Oliviero Diliberto in Ersilia Salvato bo SKP vztrajala v zahtevi po odstopu ministra Mancusa. Salvatova je dejala, da jo je rezultat srečanja strank večine razočaral in nato tudi ostro kritizirala kolege ostalih skupin, ker nameravajo uvrstiti vprašanje pravosodja na dnevni red senata sele prihodnji teden, medtem ko je SKP mnenja, da bi morali o zadevi razpravljati takoj.

Napetost se je včeraj nekoliko polegla. Predsednik progresističnih senatorjev Cesare Salvi je včeraj z zadovoljstvom poudaril, da je vlada zagotovila, da ni v programu nova inspekcija na milanskem državnem tožilstvu. Za jasno in trezno rešitev se je opredelil tudi predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro. Afera pa ni še povsem razčiščena. Na to je opozoril z običajno bodočim ironijo tajnik DSL Massimo D'Alema. Po njegovem mnenju je bilo Dinijevo zagotovilo, da ne bo inspekcij v Milanu, »pojasnilo pojasnila, ki je pojasnilo predhodno ministrov sporočilo. Kljub temu pa položaj ni zelo jase, nasprotno«.

Po dolgem pogovoru včeraj popoldne sprava med Mancusom in inšpektorji

RIM - Po skoraj poldrugi uri pogovora se je pravosodni minister Filippo Mancuso pobotal s svojimi inšpektorji. Nasprotja, ki so inšpektorje privedle na rob skupisnega odstopa, so bila presežena, kar je znatno prispevalo k ohladitvi vzdušja v pravosodnem ministrstvu in v umiritvi v odnosih med sodstvom ter pravosodnim ministrom.

Po srečanju z inšpektorji je minister Mancuso objavil kratko tiskovno sporočilo, v katerem je receno, da je bilo »bilo vzdušje med srečanjem zelo umirjeno in da sta obe strani pokazali veliko stopnjo pripravljenosti na dogovor. Poudarjeno je bilo pričanje, da bo urad inšpektorjev nadaljeval z delom ob

reševanju vseh pričakovanj«.

Zadnji stavek je po oceni udeležencev namenjen primeru inšpektorice Marine Moletti in Eveline Canale, ki ju je Mancuso v ponedeljek popoldne odstavil, ker jima je očital popustljivost med inspekcijo na milanskem državnem tožilstvu. Inšpektorji, ki so se včeraj popoldne srečali s pravosodnim ministrom, so poudarili, da je zadnji stavek sporočila namenjen prav rešitvi problema obeh kolegic, ki sta bili v ponedeljek odstavljene.

Pred spravo z ministrom so se inšpektorji včeraj dopoldne sestali na skupščini. Bilo so pripravljene tudi na množični odstop, ko bi minister ne pokazal pripravljenosti na pogovor. Očit-

no pa je premier Lamberto Dini, ki se je v ponedeljek zvečer sestal z Mancusom, ministra omehal in ga prepričal, naj ne zaostuje odnosov s sodstvom.

Včerajšnja sprava bo najbrž pozitivno vplivala na današnjo sejo Visjega sodnega sveta, ki ima na dnevnem redu vprašanje inspekcije na milanskem državnem tožilstvu. Problem so na zahtevo predstavnikov Forza Italia in Severne lige že nekajkrat odložili, danes pa je problem postavil na dnevni red predsednik republike Scalfaro, ki je tudi predsednik VSM. Scalfaro bo prisoten na seji, med katero bodo tudi imenovali novega sefa glavnega tožilstva pri kasacijskem sodišču.

PRED REFERENDUMI

Scalfaro bi rad dobro reformo TV sistema

Vlado bo po izteku mandata spet poslal pred parlament

RIM - Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro bi bil zadovoljen, če bi parlamentu uspelo reformirati zakon o televizijski sistemu in bi se tako izognili referendumom. Toda zakon mora biti dober zakon in ne skrpučalo.

Tako je Scalfaro povedal včeraj novinarjem, ki so ga kot poročevalci spremljali med obiskom v Moskvi. Predsednik republike meni, da je reformni zakon »legitimna pot«, da bi se izognili referendumom in ni prikril dejstva, da bi bil taki rešitvi naklonjen. Povedal pa je, da mora biti reformni zakon uravnovešen, ker ne sme »prizadeti ali kakorkoli ogroziti nekega premoženja, ki je vsekakor v ponos Italije«. V bistvu zakon ne sme biti usmerjen samo proti Fininvestu, ampak mora uravnovešeno urediti vprašanje televizijskega sistema. Tak zakon pa je po mnenju predsednika republike lahko samo sad dogovarjanja in

sporazumevanja. Slo je skratko za vabilo strankam, naj z dialogom rešijo to vprašanje. Vendar vse kaže, da stranke predsednika republike ne nameravajo ali nočejo uslišati.

Druga tema pogovora je bila usoda vlade Lamberta Dinija. Italijanski premier je večkrat poudaril, da bo stopil na Kvirinal in vrnil predsedniku mandat, ko bo naredil pokojninska reforma, ki je zadnja točka v njegovem programu. Scalfaro je včeraj prvič jasno povedal, da bo premiera spet poslal v parlament in da bo sklepal sele potem, ko se bo parlament izrekel. Dodal je, da bo zelo pozorno spremljal razpravo v parlamentu in da bo odločil na osnovi njegovih sklepov. Kaksne so lahko možne rešitve pa Scalfaro ni hotel povedati.

Predsednik republike je pohvalil premiera in dodal, da mu je se posebej hvaležen za njegov prispevek k pomiritvi odnosov med pravosodnim ministrom in sodstvom.

Sen. Carpi zapuška SKP

RIM - Sen. Umberto Carpi bo zapustil Stranko komunistične prenovitve in vstopil v progresistično skupino Senata. Svoj sklep je sen. Carpi, ki je tudi predsednik senatne komisije za industrijo, napovedal v intervjuju za Unità, v katerem je povedal, da zeli delovati za izgradnjo enotnosti progresistov, ki naj bo odločilna v zavezništvo pod okriljem Romana Prodijsa.

»Zame, ki sem bil med soustanovitelji SKP, je to zelo grenka odločitev«, je dejal Carpi, »toda stranka, ki sem si jo zamisljal in kakršna se je izoblikovala na zadnjem kongresu nima nič skupnega s stranko, ki jo je zgradil Bertinotti.« Zadnji vzrok spora je bilo stališče, ki ga je SKP zavzela do pokojninske reforme, in predvsem »frontalni spopad s CGIL.«

UMOR GRADEŠKEGA RIBIČA

Tržaški sodniki sprejeli zahtevo po reviziji procesa

TRST - Tržaški sodniki so sprejeli zahtevo po reviziji procesa, na katerem je bil poveljnik koprškega patrolnega colna Boris Grgič obtožen, da je zakrivil smrt gradeskega ribiča Bruna Zerbina in tudi obsojen na 15 let zapora. Po skoraj devetih letih od tistega tragičnega novembra 1986 se bo torej začelo vse znova. Odločitev trzaskega prizivnega sodišča, ki je upoštevalo, da so novi dokazi, za katere sta poskrbela Grgičeva branilca Andrej in Bogdan Berdon, vredni upoštevanja, je pomembna iz dveh razlogov. Najprej zato, ker revizije procesov niso prav vsakdanja praksa, drugič pa, ker je bil incident svojčas v središču pozornosti, zlasti pa ga je izkoristila italijanska desnica. Sedaj bodo tržaški sodniki, ki pri

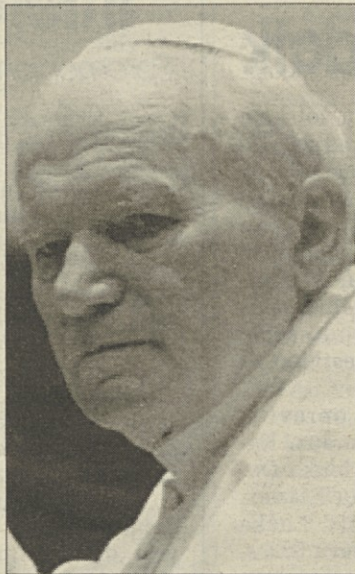
svoji prvi odločitvi niso upoštevali niti vsega tedaj razpoložljivega materiala, imeli priložnost, da vse znova proučijo.

Grgiča so obtožili, ces da je streljal na ribisko ladjo in pri tem umoril Zerbina, nameval pa naj bi umoriti tudi ostale člane posadke, da se je dogodek pripetil v italijanskih teritorialnih vodah, da mu je sledila v Koper itd. Novo gradivo pa dokazuje prav nasprotno: do tragedije je prislo v tedaj jugoslovanskih teritorialnih vodah, Grgič pa je ravnal povsem v skladu z zakonodajo in pristojnostmi, uporaba orožja je bila ne samo zakonita, a v danem primeru je bil celo dolzan tako ravnati.

Nov proces se bo pričel 21. septembra letos.

VATIKAN / POSLANICA PAPEŽA JANEZA PAVLA II. DRŽAVNIKOM

Pozabljeni nauk II. svetovne vojne

Papež Janez Pavel II. (foto AP)

VATIKAN - Vse države so se spomnile 50. obletnice konca druge svetovne vojne. Toda pol stoletja ni zadostovalo človestvu, da bi dojel enega »najhujsih naukov« konflikta, ki je omogočil Aushwitz, Hirošimo, nepopisne pokole in nezalisanu sovražstvo. Ni razumelo, da ni mogoče graditi družbe, ki bo bo človeku po meri, na uničenju, represiji in diskriminaciji.

Tako je zapisal papež Janez Pavel II. v poslanici, ki jo je ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne naslovil državnikom vsega sveta in ki jo je včeraj v Vatikanu predstavil tisku kardinal Roger Etchegaray. V poslanici Karol Woytila svari pred dejstvom, da se »javno mnenje prijavaja na posnetke nasilja, ki jih oddaja televizija in včasih sprejema vojno skoraj kot neizbežno«. Po papeževem mnenju bi bila potrebna večja doslednost »ob spominu na tragedijo druge svetovne vojne in sodobno mednarodno politiko«. Nujno bi bilo strožje nadzorstvo nad mednarodno trgovino z orožjem in potrebna bi bila telesa, ki bi v primeru krize prisilila sprte strani,

V svoji poslanici Janez Pavel II. ugotavlja, da je bila II. svetovna vojna možna tudi zaradi dejstva, da sta svet in zlasti Evropa izgubila moralno energijo, ki je bila potrebna, da bi se uprta vrtincu vojne. Totalitarizem je tedaj odpravil temeljne človekove svobosćine in z vztrajno propagando dosegel, da je moralni cut ljudi otopel. Voditeljem zato ni bilo težko pripraviti ljudi za »usodno izbiro«, potem ko so postopno zatrlj svobodo s policijskim nadzorstvom in s psihološkim pogojevanjem, ki je bilo posledica enostranske uporabe sredstev množičnega obveščanja.

Papež poudarja, da danes kot včeraj vojna ne more biti osnova za pravičnost. Karol Woytila se sklicuje na to, kar je poudaril leta 1991 ob izbruhu zalivske vojne. »Z orožjem ni mogoče rešiti problemov, ker vojna poglablja nasprotja in zaostuje napetost med narodi. Zgodovina to potrjuje, čeprav se v Evropi in v svetu množijo vojna zarišča.«

Kultura miru, opominja Janez Pavel II., se lahko krepi, ce se v kali zatre vsako obliko rasizma

in nestrpnosti, ce se ne popušča rasistični propagandi, se nadzoruje gospodarske in politične tokove in se zavrne vsako obliko izkoriscanja. Papež priznava, da pogajanja za mir niso vselej uspešna, toda ob številnih neuspelih je tudi veliko primerov, ki dokazujejo, da se s pogajanjem lahko razreši tudi najbolj zapletene spore. Papež se obrača predvsem na mlade in jih poziva, naj bdijo in ne dopustijo, da bi se uveljavila kultura sovražstva in smrti. Zavrnejo naj vsako obliko nacionalizma in nestrpnosti, ker sta lahko skusnjava za popuscjanje nasilju in vojni.

Zaradi tega Karol Woytila v poslanici predlaga, naj bi se spet zamislili o tem, koliko gorja, krvi in razdejanja je zahtevala druga svetovna vojna. Pri tem ne manjka tudi samokritična ugotovitev, da je vojna izbruhnila v Evropi, ki je bila med vsemi celinami najdlje pod vplivom Evangelija in Cerkve. Tudi zaradi tega »se evropski kristjani kesajo, čeprav je treba priznati, da so drugi imeli odgovornost za gradnjo vojne masinerije«.

PONUDBE ZANJO BODO MORALE DOSPETI NAJPOZNEJE DO 25. MAJA

Železarna je rešena, kupec pa še ni znan

Oglasila se bo tudi lombardijsko-furlanska naveza

Danes bodo najbolj razširjeni italijanski dnevniki objavili razglas o začetku zasebnih pogajanj za nakup skedenjske železarne, za katera je predvčerajšnjim pooblastil njene izredne komisarje minister za industrijo Alberto Clò s podpisom ustreznega odloka. Vsak zainteresiran podjetnik bo moral torej najpozneje do četrtka, 25. maja, predložiti zajeten sveženj listin, ki bo zajemal ponujeno denarno vsoto, razvojno-industrijski nacrt in obvezo, da bo ohranil dosedanje zapo-

Doslej je edina ponudba komisarjem Francu Asquiniju, Giampaolu de Ferri in Pinangelu Fanchiottiju pršla od traderske družbe Bolmat, ki jo upravlja Bruno Bolfo in Vittorio Malacalza, oziroma od jeklarske grupe bivšega predsednika Confindustrie Luigija Lucchinija, sovpadala pa je z izklicno ceno druge družbe; komisariji je sicer niso de facto sprejeli zaradi postopkovnih nepravilnosti, saj je treba rešiti se časovno vprašanje izplačila.

Ce se ne bo do prihodnjega četrtka javil noben drug kandidat, bo potrebno razvozljati samo ta problem in privatizacija železarne bo postala dejstvo. Zelo verjetno pa se bo res oglasil se en kandidat, in sicer furlansko-lombardijska naveza zasebnih podjetij, na celu katere je Alfa Acciai; v njej so se Pietra, Ori-Martin ter Finfer Furlana Andrea Pittinija. Da bo tako, je posredno potrdil sam Pittini, ki je lastnik železarske grupe Ferriere Nord v Osoppo znotraj videmske pokrajine in je v prvih 90. letih že u. pravljal tudi železarno pod Skednjem. Medtem ko se je prej govorilo, da navezo vodi on, se je potem zvedelo, da to ni res in da bi imel Pittini v rokah le majhen del kapitala nove družbe, ki bi si prilastila obrat AFS, ce bi prevladala nad parom Bolmat-Lucchini. Andrea Pittini ni ne potrdil ne zanikal svojega zanimanja za tovarno, pač pa priznal, da se podjetja iz Brescie in Milana zanjo resno potegujejo. Ne samo, do 25. maja bo gotovo prišla ponudba, je dodal Pittini. (dg)

Michele Lacalamita novi predsednik tržaške luke

Minister za prevoze in plovbo Giovanni Caravale je včeraj imenoval za predsednika tržaške pristaniške oblasti, kakor so po novem nazvali luško upravo, Micheleja Lacalamito. Le-ta je bil svojčas predsednik Trzaskega Lloydja in Združenja evropskih ladjarjev ter poverjeni upravnik in generalni direktor državnega holdinga Finmare.

slenostno raven, kakor to predvideva tako imenovani Prodijev zakon, katerega je ze od vsega začetka krize podvrženo upravljanje tovarne.

Ponujeni znesek ne bo smel biti nižji od 41 milijard lir, kolikor bi znašala izklicna cena tretje letošnje dražbe, ko bi se bil minister zanjo odlocil; izklicna cena druge dražbe je bila 51,2 milijarde lir, ob naslednji pa bi jo bilo treba znižati za 20 odstotkov.

Kdo bo prevzel genovsko Italio in Tržaški Lloyd?

Holding Finmare (IRI) je naročil Citibanki, naj takoj naveže stik z vsemi večjimi družbami na svetu, ki se bavijo s pomorskimi prevozi, in jih povpraša, ali bi bile morebiti zainteresirane za odkup Trzaskega Lloydja in genovske Italie, ki vzdržujeta redne mednarodne kontejnerske zveze. To so sporočili včeraj v Genovi s pojasnilom, da je Citibank takšne stike začela navezovati že pred dnevi, in sicer preko lastnih sedežev v New Yorku, Hong Kongu, Londonu, Pireju in Tokiu, posvetovalno delo pa usklajuje milanski sedež ustanove Corporate Finance. Operacija Lloyd-Italia, kakor so jo poimenovali nekateri brez posebnega obzira za občutljivost tistih krogov v Trstu in Genovi, ki odločno nasprotujejo nacrtu ministra za prevoze in plovbo Giovanni Caravaleja o spojitvi teh družb, naj bi v namenih Finmareja pokazala, kakšna je teza le-teh predvsem na svetovnem trgovsko-pomorskem toriscu.

Družba Italia, ki razpolaga s šestimi kontejnerskimi ladjami, je imela lansko leto za 332 milijard lir prometa, a obseg prevoženega blaga se ji je povečal za 8,7 odstotka. Pri Trzaskem Lloydju, ki ima pet kontejnerskih ladij, pa so istočasno zabeležili 533 milijard lir prometa, medtem ko so se prevoženi tovori pomnožili za 18,8 odstotka. V trgovskem pogledu torej Lloyd ni imel težav, pač pa je splošno finančno stanje bolj slabo. Res je sicer, da je ohranil skromnih 4,6 milijarde lir kapitala, za kar se mora zahvaliti prilivu sredstev iz blagajne Finmareja, ki mu je lansko leto nakazal 9 in letos 3 milijarde lir, res pa je tudi, da tezave izvirajo ravno iz tega denarja, in to v obliki pasivnih obresti; te so predlanskim znasale 40 in lani 43 milijard lir.

Medtem ko so se strokovnjaki Citibanke trudili po svetu, pa se je brezimni kandidat za nakup (samo) Trzaskega Lloydja te dni javil kar pri trzaski občinski upravi, ki ga je seveda usmerila k Citibanki.

Ob vsem tem se zastavlja vprašanje, kaj bo morebitni kupec kupil. Ali bo lahko kupil samo trzasko oziroma genovsko družbo, ali pa bo moral prevzeti obe hkrati? Verjetno obe, potem ko ju bo Caravale spojil.

Drago Gasperlin

IZJAVA / POBUDA PROSTOVOLJSKIH ORGANIZACIJ

Podpora Prodiju iz civilne družbe

Med podpisniki Košutova in Mermolja

Kandidatura Romana Prodija na prihodnjih parlamentarnih volitvah dobiva vse več pristavev tudi v Trstu. Včeraj je skupina tukajšnjih predstavnikov prostovoljskih organizacij in združenj objavila dokument, v katerem izraza podporo Prodiju oziroma političnemu stališču, ki ga predstavlja in zagovarja, in to tudi v luči razreševanja krajevne problematike.

Podpisniki dokumenta najprej ugovarjajo, da Trst za dalj časa gospodarsko nazaduje, kar ima hude posledice tudi na socialnem področju. Za premostitev tega stanja bi se Trst moral resiti izolacije in vzpostavitve odnosov sodelovanja s sosedi, začeni s Slovenijo. Podpisniki poudarjajo, da nobenega pravega prepoda in sploh razvoja ne more biti, ce ne izhajamo iz temeljnih vrednot, kot so sredstvenost, solidarnost, kar seveda pomeni, da je treba preseči individualizem in sploh kulturo brezbriznosti. V tem sklopu lahko odigrajo pomembno vlogo ravno prostovoljske organizacije in združenja, ki bi zaradi te-

ga morali biti delezne vecje pozornosti javnih uprav in ustanov. Podpisniki dokumenta se nadalje zavzemajo za zaščito mestnega in izvenmestnega okolja, kakor tudi za premoščanje družbenih in narodnostnih trenj, ki so ožnecevala novejšo zgodovino Trsta. V tem smislu izražajo potrebo, da bi prislo do priznanja pravic slovenske manjšine. Podpisniki se tudi zavzemajo za odprt odnos do priseljencev. Vse to zahteva globoko preobrazbo politike, za kakršno se zavzema prav Prodi. Politika se mora predstavljati z jasnimi programi in ne z demagoškimi parolami, kot se večkrat italijanska desnica.

Dokument so doslej podpisali razni predstavniki trzaskega prosvetnega in kulturnega življenja, med temi Slovenca Nives Košuta in Ace Mermolja. Med ostalimi podpisniki so: Tarcisio Barbo, Nives Degrassi, Angela Gasparo, Alessio Jurman, Fabiana Martini, Alberto Meli, Dario Parassini, Enzo Pianigiani, Franco Purini, Mario Ravalico, Tiziana Roncorati, Graziella Rota, Mirano Sancin, Giuliana Terzani in Leda Zocchi.

GLEDE IMENOVANJA A. DONAGGIA

DSL: Ne držijo se zakonodaje

Donaggio je še vedno predsednik Združenja trgovcev

O imenovanju Adalberta Donaggia za predsednika trzasko Trgovinske zbornice je včeraj zavzela stališče svetovalska skupina Demokratske stranke levice v dezelnem svetu, ki je naslovila ustrezno vprašanje predsednicke dezelnega odbora Alessandri Guerra. Donaggio je bil na novo zadostitev imenovan z dekretom predsednice Guerrove 3. februarja letos, nakar je bil dekret objavljen v uradnem dezelnem listu, in sicer 15. februarja. Dezelna zakonodaja pa glede raznih imenovanj predvideva vrsto omejitev, in sicer zaradi nekompatibilnosti. V 5. členu dezelnega zakona st. 3 iz leta 1993 piše, da dezelni odbor, njegov predsednik ali posamezni odborniki ne morejo na vodilna mesta (torej za predsednika ali podpredsednika) javnih ustanov ali institutov

(tudi gospodarskih) imenovati oseb, ki zasedajo mesto predsednika ali tajnika v posameznih političnih strankah ali političnih ter sindikalnih gibanjih (bodisi na vsedravnih kot dezelni ali krajevni ravni).

»Ugotovili smo namrec«, poudarja načelnik svetovalske skupine DSL Renzo Travanut, »da je Adalberto Donaggio se vedno predsednik trzaskega Združenja trgovcev in torej v roku desetih dni, kot veleva dezelni zakon st. 9 iz leta 1993, niso rešili vprašanja nekompatibilnosti, zaradi katerega ne more načelovito Trgovinski zbornici.« Zato, nadaljuje Travanut, smo se obrnili do predsednice Guerrove, ker želimo vedeti, kdaj in kako namerava posesti, da bo spostovana veljavna zakonodaja o imenovanjih, ki sodijo v pristojnost Dezele.

ŽELEZNICA / PREDSTAVITEV

Novi umik vlakov Intercity ostaja

Spremenjen umik povezav z Rimom

Železniske povezave med Trstom in Rimom ter med Trstom in Milanom z vlaki intercity so bile v ospredju na včerajšnji predstavitvi novega urnika vlakov, ki so ga predstavili včeraj. Urnik bo veljal do leta 1996, zadeva pa vlake, ki bodo vozili v Furlaniji-Julijski krajini in povezovali kraje v deželi med seboj in s kraji v drugih dezelah.

V preteklih dneh je dvignila mnogo prahu vest, da bodo Italijanske železnice ukinile vlake intercity za Trst. Odgovorni za krajevni železniški promet Stefano Bernardi je na predstavitvi obrazložil, da železniska proga Mestre-Trst ne dovoljuje pospekov: na 150 kilometrov dolgi progi, potrebujejo vlaki

nekaj manj kot dve uri voznje. Bernardi je poudaril, da vlakov intercity niso ukinili, pač pa spremenili njihov urnik, to pa zato, ker dosedanj vlaki niso bili dovolj izkoriščeni (jutranji intercity za Rim je na primer vozil vedno na pol prazen...). Vsakodnevno bodo po novem odpeljali v Rim trije vlaki intercity, njihova voznja bo tudi hitrejša. Večje preglavice bodo z vlaki intercity za Milan. Potniki bodo morali čakati na zvezo v enem primeru tudi do 20 minut.

Mnogo bolje bo s krajevnimi vlaki. Le-te so potencialni, da bi ustregli zahtevam potnikov, predvsem sezonskih delavcev in studentom.

Učiteljski natečaj opravilo 21 kandidatk

Na trzaskem solskem skrbništvu (urad za slovenske osnovne šole) je na ogled seznam kandidatke, ki so uspešno opravile redni učiteljski natečaj na osnovi izpitov in uradnih listin. Kandidatke bodo sedaj vključene v lestvico za vstop v stalez.

Natečaj so opravile: Alessandra Foraus, Katerina Cuk, Alenka Dobrila, Romina Maver, Martina Svetlic, Lucka Krizmancic, Neva Doles, Lara Lupinc, Arianna Corrosez, Suzana Kukman, Tatjana Pertot, Martina Rustja, Ana Palcic, Anamarija Tavcar, Monika Rudez, Ariella Vertovec, Monika Tomšič, Nadja Pischianz, Katja Foschini, Patrizia Prodan in Adrijana Pertot.

RAZSTAVA / JUTRI ODPRTJE

Od boja do osvoboditve

Od borbe do svobode - Trst v letih 1943-1945 je naslov razstavi, ki jo bodo odprli jutri ob 18. uri v občinski razstavnici galeriji in galeriji Tergestee. Razstavo je pripravila Trzaska občina v sodelovanju z Dezelnim zavodom za zgodovino osvobodilnega gibanja Furlanije-Julijske krajine.

Razstava bo razdeljena v dve tematsko in časovno zaokroženi celoti. V občinski galeriji bo zaobjeto obdobje od kapitulacije Italije 8. septembra 1943 in ustanovitve »Ljubljanske pokrajine« do jeseni 1944. leta. Razstava bo obravnavala dogodke v jeseni 1943 v Trstu in v Istri, izvor odpornistva v Julijski krajini, značilnosti nemške okupacije v Adriatisches Küstenlandu, delovanje Odbora za nacionalno osvoboditev CLN v Trstu in njegove odnose s slovenskim osvobodilnim gibanjem, partizanske enote, ki so delovale v trzaskem zaledju, žrtve nacifasističnega nasilja, tragčne razmere trzaskega prebivalstva v zadnjih dveh letih vojne in krizo v odnosih med italijanskim odpornistvom in slovenskim osvobodilnim gibanjem jeseni 1944. leta.

V galeriji Tergestee bo na ogled fotografsko in pisno gradivo s skupnim naslovom Osvoboditvi. Zacenja se z vrsto fotografij o vstaji v Trstu 30. aprila 1945, zatem pa se loci v dva dela. En del je posvečen vходу jugoslovanskih čet v mesto in jugoslovanski upravi do 12. junija 1945, drugi del pa prihodu novozelandskih vojakov. Ob razstavi je prireditelj pripravil tudi videoposnetek o bistveni vsebini razstavljenega gradiva.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publiet SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

OBČINA TRST / PO ZAVRNITVI NADZORNEGA ODBORA

DEŽELA / GAMBASSINI SPRAŠUJE

NOVICE

Regulacijski načrt na štartu

Občinski svet ga bo znova sprejel junija

V trzaski občini je že spet ali se vedno v središču pozornosti splošni regulacijski nacrt. Kot je znano, je deželni nadzorni odbor se pred časom zavrnil splošno varianto, ki jo je trzaski občinski svet sprejel po maratonski razpravi v nedeljo, 23. oktobra lani, zaradi česar so morali zaceti ves postopek znova.

Deželni nadzorni odbor je utemeljil svojo odločitev, sklicujoč se na razne proceduralne pomanjkljivosti, do katerih je prislo pri spejemanju nacra, pa tudi na nepravilnosti in nejasnosti v zemljevidih. Občinski odbor je vse te pripombe moral vzeti na znanje ter ustrezno popraviti dokument, ki pa ga bo moral občinski svet ponovno sprejeti, seveda potem ko bodo o osnutku izrazili svoja obvezna mnenja rajonski sveti. Občinski odbor je slednjim posredoval osnutek 29. aprila ter jim dal 20 dni na razpolago, da se izrazijo. Medtem je vse rajonske svete že obiskal novi odbornik za urbanistiko Giovanni Cervesi. Prejšnji odbornik Fabio Cargnello je moral podati ostavko prav zaradi nerodnosti, oziroma nepravilnosti, zaradi katerih je zdaj potrebnost postopek za odobritev novega regulacijskega nacra ponoviti. Medtem dokument obravnava tudi 6. stalna komisija, ki ji predseduje svetovalec Peter Mocnik.

Trzaski občinski upravitelji računajo, da bo trzaski občinski svet znova sprejel novi regulacijski nacrt junija meseca. Potem bo kot obicajno

dva meseca casa za priprave in ugovore, nakar bo občinski svet ponovno vzela dokument v pretres ter ga dokončno odobrila. Prav gotovo se to ne bo zgodilo pred jesenjo.

Ocitno je, da caka trzaska občinske upravitelje se veliko dela in naporov, preden bo novi regulacijski nacrt dokončno zagledal luc sveta. Upoštevati je seveda treba, da se bodo pri tem znova postavili vsi vsebinski problemi, ki so se pred letom dni burili duhove. Trenja in nasprotujoca si stališca se pojavljajo ne le medvećino in opozicijo, ampak tudi v samih vrstah večine. Tako se je zadnjič zgodilo, da so mnogi svetovalci večine glasovali za sprejetje dokumenta brez navdušenja. To velja

tudi za slovenske predstavnike, ki so morali požreti marsikateri se kar grenak grizljaj. To so storili med drugim tudi v upanju, da bo mogoče varianto popraviti v drugi fazi, se pravi ob dokončni odobritvi.

No, zdaj se ponuja priložnost tudi za tovrstno popravljanje. Videli bomo, ali bodo nasi izvoljeni predstavniki v rajonskih svetih in se predvsem v občinskem svetu uspeli doseći tistih nekaj temeljnih tock, za katere se stalno potegujejo, kot je zlasti zagotovitev naravnega razvoja kraskih vasi ter možnost gospodarskega delovanja tudi v kraskem predelu občine, kajpak ob spostovanju naravnih in kulturnih značilnosti okolja.

Tudi sinhrotron naj bi pestila finančna stiska

Poseči bi morala vlada

Družba Sincrotrone Trieste se nahaja v hudi finančni stiski. Zadolžena je za tako hudo, da jo vsak denar bremeni za 15 milijard lir novih pasivnih obresti, kar seveda mece težke sence na njeno prihodnost.

Tako pravi deželni svetovalec Liste za Trst Gianfranco Gambassini v svetovalskem vprašanju, ki ga je včeraj naslovil na predsednico dezelnega odbora Alessandro Guerrero. Gambassini pravi, da je za vse to kriva vlada, ki družbi ni dodelila ze predcasom obljubljenih 60 milijard lir. V tem smislu naj bi se bil obvezal 16. februarja lani ob otvoritvi stroja pri Bazovici tedanji predsednik vlade Carlo Azeglio Ciampi. Slednji je na slovesnosti poudaril,

da sinhrotron predstavlja vodilno strukturo za Trst in za celotno Furlanijo-Juljsko krajino, toda tem le-pim besedam niso sledila ustrezna dejanja, pravi Gambassini.

Sicer pa deželni svetovalec Liste za Trst v svojem vprašanju daja tudi razumeti, da bo sinhrotron vselej potreboval izdatno javno pomoč. »Gre namreč za javno napravo in računajo, da bo mogoče le 10 odstotkov njenih storitev nuditi strankam, ki bodo plačale iz svojega,« je v vprašanju med drugim receno. Gambassini sprasuje Guerrero, ali se ji ne zdi primerno, da bi nastopila pri predsedstvu vlade in da bi deželna uprava sploh pozornost spremljala probleme bazoviškega sinhrotrona.

Drevi v Salezu javni sestanek z vaščani

KD Rdeca zvezda iz Saleza bo jeseni slovesno prslavilo 50-letnico delovanja. Ta okrogli jubilej bodo obeležili s serijo prireditvev in okvirno so ze zacrtali program in smernice in termine. Kot je dejala predsednica Jasna Jurećic, odborniki računajo na nesebično pomoč in doprinos vaščanov, ki naj cutijo to okroglo obletnico kot svoj praznik. Ena izmed zamislenih pobud bo stekla ze nocoj na vaškem sestanku, ki ga odbor Rdece zvezde sklicuje ob 20.30 v dvorani občinske knjižnice v Salezu. Ce je drustvo odraz in tolmac potreb družbenega okolja, mora skrbeti tudi za ekološko in kulturno urejenost okolja. Zato se je porodila zamisel, da bi ocistili in restavriral vaski spomenik padlim v narodnoosvobodilnem boju, ki ga je nacel rob casa. O tej in drugih pobudah bo tekla razprava na drevinsjem javnem soocanju in drustveni odborniki bodo pozornost prisluhnilo vsem predlogom in jih skušali vzeti v postev. (B)

Meddeželni zbor konzulentov za delo

V dvorani Saturnia na Pomorski postaji se bo zacelo danes ob 9. uri zasedanje konzulentov za delo iz vse Furlanije-Juljske krajine, Tridentinske-Južne Tirolske in Veneta. Obravnavali bodo probleme, ki so v zvezi z nagrado za najem delovne sile, Dinijevim finančno-gospodarskim manevrom, dohodkovno prijavo in odpravo davka na spet naložene dobičke. Porocal bo Luciano Sorgato, zasedanje bo uvedel Arnaldo Rossi, zborovalce pa bo sta pozdravila predsednica dezelne vlade Alessandra Guerra in trzaski župan Riccardo Illy.

Stoletnica »Il Lavoratore«

Deželno združenje »Enrico Berlinguer« prireja v petek, 19. t.m. srečanje na temo 100-letnice casnika Il Lavoratore. Na srečanju, ki bo 17.30 v prostorih casnarskega krožka na Korzu Italija 13, bodo govorili: Claudio Tonel (predsednik združenja E. Berlinguer), Giorgio Cesari (predsednik dezelnega združenja kronistov), Alessandro Curzi (direktor Telemontecarla) in Perla Lusa (odgovorna urednica Il Lavoratore).

Pandolfi pri Costanzu

V okviru današnjega večernega programa Maurizia Costanza na »Canale 5« (pricetek ob 32.15) bo med gosti tudi Elio Pandolfi, ki je ze leta med protagonisti na mednarodnem festivalu operete v Trstu.

Predavanje o Doberdobskem jezeru

Naravovarstvenik Guido Radovich bo danes ob 17.30 v dvorani Primo Rovis v Ul. Ginnastica 47 predaval o starih letnih casih Doberdobskega jezera. Predavanje spada v okvir ciklusa tovrstnih prireditvev, ki jih prireja trzaska sekcija Svetovnega sklada za naravo v podporo ustanovitvi naravnega parka na Krasu.

Prenavljanje pokrite tržnice

Trzaska občina obvesca, da bodo v nedeljo, 21., in v ponedeljek, 22. maja, prekinili trgovske dejavnosti v pokriti tržnici v Ul. Carducci. Pokrito tržnico tacas prenavljajo. Prekinitev poslovanja je potrebna, da bi v ponedeljek omogocili selitev nekaterih trgovskih dejavnosti.

GOSTOVANJE

Slovensko stalno gledališče potuje danes v Ameriko

Odhod danes zjutraj ob 9. uri z letališca Brnik, številka leta SR 138 Swissair, prek Zürich za Toronto. Povsem nepomembna podrobnost, ki pa jo velja zabeležiti, ker gre za prvo potovanje Slovenskega stalnega gledališca v Ameriko. Samo deset dni v Kanadi in ZDA, vsega tri predstave, namenjene predvsem nasim izseljencem: res ni veliko, kljub vsem pa ostane dejstvo, da je prvo.

Po petih resnično izjemno uspešnih, intenzivnih in odmevnih predstavah v Celovcu, kjer je Jančarjev Halstat zaživel v svojem izvirnem ambientu, zapuščeni

rudniku na robu koroškega glavnega mesta, in vidno prevzel celo samega avtorja, se sedaj ansambel podaja med rojake v Toronto, Clevelandu in St. Catherinesu. Z igranci in nujno omejeno tehniko potujeta tudi predsednik Rafko Dolhar in ravnatelj Miroslav Kosuta, od Zürich dalje pa tudi pisatelj Drago Jančar, ki je te dni imel v Slici literarni nastop. Režiser Boris Kobal mora spremljati do premiere ansambel Mestnega gledališca ljubljanskega, ze prihodnji teden pa ga cakajo nove zadolžitve.

Veselje trzaskih gledaliscnikov greni dejstvo, da ne more na pot

ves ansambel in da tisti, ki grejo, so pred odhodom obracali prazne zepe. Sezona jubilejev in nedvomno pomembnih dosezkov se koncuje, kot znano, brez plac. Kljub dolgoletnemu treniranju pa nasi umetniki se ne znajo živeti samo od pohval in priznanj. Na sreco jih bodo v Ameriki sprejeli rojaki, gostovanje pa je omogocilo Ministrstvo za kulturo republike Slovenije potom Slovenske izseljenske matice. V Toronto je prireditelj Vseslovenski odbor, medtem ko sta sponzorja v Clevelandu Slovenska igralska skupina Liliya in Slovenski primorski klub.

PALČEK

Predstava gojencev igralske šole SSG

Zivela sta majhen in reven kmet in njegova majhna in revna žena, ki nista imela otrok. No, pa se jima je po tolikih letih le rodil sinček - palček. Bila sta ga tako vesela, kot so pač veseli taksnega dogodka vsi starši.

Tako nekako se začena pravljica z naslovom »Palček«, ki so jo gojenci gledališke šole SSG v sodelovanju s Slovenskim dezelnim zavodom za poklicno izobraževanje včeraj popoldne predstavili hvaleznemu mlademu in odraslemu občinstvu v foyerju balkona Kulturnega doma v Trstu.

Kako prijetno je bilo gledati, v glavnem mlademu občinstvu, ki je doživljalo in sodoživljalo to prijetno pravljico, ki jo je po Grimmovi pripovedi priredil Miroslav Košuta, maske oskrbel Marjan Kravos, kostume Marija Vidau, napeve pesmi pa je pripravila Anastazija Purič. Mentor in režiser predstave je bil Adrijan Rustja, kateremu gre seveda se posebna pohvala za vse, kar je napravil kot režiser in kot mentor za obetavne mlade igralke, od katerih so nekatere v pravljico odigrale tudi po dve vloge. Naj jih samo imenujemo, brez posebnega vrstnega reda, saj so bile vse izredno pridne in so svoje vloge zelo dobro odigrale. To so bile Duška Delbello, Kristina Bezenšek, Suzana Bandi, Ksenja Starac, Sandra Poljsak, Sanja Sedmak, Nataša Zubalić, Irene Pahor, pripovedovalka pa je bila Neli Ban.

Predstava je torej izredno lepo uspela; z njo bodo mlade igralke prav gotovo z velikim uspehom nastopale na številnih drugih odrih, kamor jih že sedaj vabijo. N.L.

V POSLOPJU V UL. BAIAMONTI

Ženski napadli, ranili ter oropali priletno stanovalko

Pred nekaj dnevi je 59-letna Luciana De Palo poklicala agente v svoje stanovanje v Ul. Baiamonti 10. Opazila je namreč, da sta ji dve ženski, 32-letna Roberta Mesic in 24-letna Patrizia Tomic (prva prebiva v istem poslopiju, druga v Ul. Domus Civica 15) z razprsilcem pomazali zunanost stanovanja. Agenti so prišli v Ul. Baiamonti in vse je kazalo, da se je zadeva uredila. Zal ni bilo tako. Ko so odšli, sta Mesiceva in Tomiceva znova potrkali na vrata De Palove, ki jima je neprevidno odprla: tedaj sta se zagnali vanjo, tako da se bo morala zdraviti kar 40 dni. Tudi to jima ni bilo dovolj, pobrali sta ji nekaj zlatih predmetov ter drugih dragocenosti, ki jih je priletna ženska imela doma. Predno sta zapustili stanovanje, sta ga se pomazali z razprsilcem. Sodnik za predhodne preiskave Morvay je za nasilnicama izdal zaporni nalog, izsledili so ju agenti s komisariata pri Sv. Soboto in ju pripravili.

Nasli Marino Cherin

O 35-letni bolnicarki Marini Cherin smo ze porocali, za njo ni bilo vesti vse od 7. t.m. Zadnje case je trpela zaradi živčne izčrpanosti in svojci so bali za njeno usodo. Na sreco kaže, da se ni pripetilo nič hujšega. Po vesteh, ki jih preiskovalci morajo sicer se preveriti, je ženska v milanski bolnišnici Niguarda in v prihodnjih dneh naj bi jo z resilcem prepeljali v Trst.

Aretirali nasilneža

V nekem mestnem hotelu so agenti letečega oddelka trzasko kvesture izsledili in aretirali 36-letnega Esada Brulića iz Novega Pazarja. Za Brulićem, ki ga sodne oblasti iz omenjenega kraja obtozujejo telesnih poškodb, so izdali mednarodni zaporni nalog. Sedaj bo moski v zaporu pocakal na morebitno ekstradicijo.

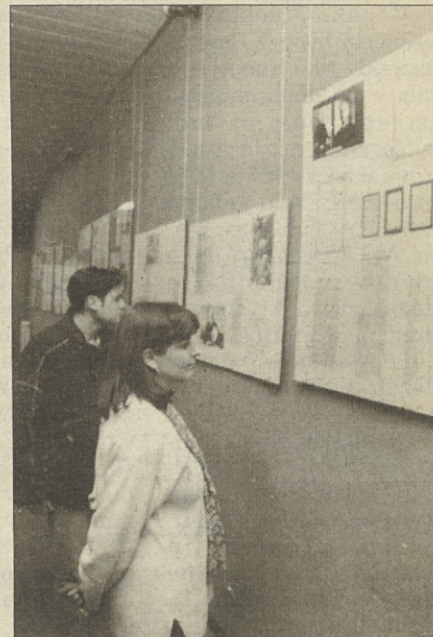
RAZSTAVA / V GREGORČIČEVI DVORANI

Izčrpen pregled Trinkovega dela

Predstavil ga je predsednik KD Trinko Marino Vertovec

Ne le predstavitev tako duhovno bogate in kulturno plemenite osebnosti, kot je bil Ivan Trinko, temveč tudi priloznost za globlje spoznavanje stvarnosti sosednje Benečije: tako bi lahko opisali sinočnje srečanje v Gregorčičevi dvorani, ki je na pobudo ZSKD in NSK postavilo na ogled razstavo o življenju in delu tega znamenitega Benečana. Odprta bo do 30. maja, se posebno je primerna za šole.

Izčrpen pregled skozi zgodovinsko dogajanje, vse do casa in prostora, v katerem se je uveljavil slovenski duhovnik iz Trčmuna, je uvodoma podal Marino Vertovec, predsednik cedajškega KD Ivan Trinko, ki je razstavo pripravilo ob njegovi 40. obletnici smrti. Trinko se je rodil tri leta pred prihodom italijanske kraljevine, ki je dokončno zarisala mejo med beneskimi Slovenci in matičnim prostorem. Med številnimi rodoljubi je mlademu duhovniku edinemu uspelo, da se je uveljavil tako v slovenskem kot v italijanskem družbenem prostoru, poglobil se je v oba jezika - odlično je namreč prevajal, ceprav se je materinscine izucil kot samouk, uspesno prodril v oba kulturna svetova in se uveljavil celo v italijanskem politicnem življenju. Predvsem pa je bil pomemben opornik za tamkajšnji slovenski rod, s svojim skrbnim delom ne le za duhovno, temveč tudi sirse kulturno in narodno-zavedno rast.

Ivan Trinko je torej dragocen zgled za pojem zamejstva in se posebej za Benečijo: po njem je imenovan tudi vsakoletni koledar, ki so ga sinoči prvič predstavili v Trstu. Ob njem je spregovorila Ziva Gruđen, nekaj odlomkov pa je podal Luciano Chiabudini. (dam)

KRIŽ / V SOBOTO V DOMU A. SIRKA

Še en viden dokaz, da pesem ne pozna meja

Prihodnje srečanje bo prihodnjega maja v Braniku

Sobotna zborovska revija Pesem ne pozna meja, ki je bila v domu Alberta Sirka v Krizu, je prav gotovo dosegla svoj namen. Na njej se je zbralo, kot smo že poročali, osem zborov iz Slovenije, z avstrijske Koroske in seveda iz naših krajev, ki so se rade volje odzvali vabilu prirediteljev domačega Kulturnega društva Vesna.

Prireditev prav gotovo sodi med najbolj množična pevka srečanja, ne samo v zamejstvu, in tudi teritorialno je zelo »široka«. Tudi njena kakovostna raven je se posebej v zadnjih letih dosegla precej visoko raven; večinoma so zbori pomladili svoje vrste, z navdušenjem nastopajo na raznih prireditvah in sirijo slovensko pesem po vsem slovenskem prostoru. Za krisko revijo je tudi značilno, da so na njej nastopili tako moski, kot ženski in mesani pevski zbori; na večini revij namreč nastopajo samo moski, ali pa ženski zbori. Važno pa je, da je v soboto na reviji prvič nastopil MePZ iz Gornjega Senika. Zal pa med udeleženci ni bilo tradicionalnega udeleženca na reviji, to je pevskega zbora iz Pridvora pri Kopru, ki je zal prenehal z delovanjem.

Lansko leto je bila revija v Trbovljah, predlanskim pa v Trečah. Prihodnja 23. pa bo po vsej verjetnosti na sporedu prihodnjega meseca maja v Braniku. Tako so se dogovorili predstavniki posameznih zborov po zaključku sobotne revije, ko so se zbrali na družabnosti in v vselem vzdušju pesem potrdili, da pesem res ne pozna meja.

Prizor s sobotnega zborovskega srečanja v Krizu (Foto KROMA)

NA PRAZNIKU SKP V BOLJUNCU

Vrsta kulturno zabavnih prireditev

Danes Adria kvintet z Vikijem in Tanjo ter Tonco in Lovrotom

V okviru letosnjega praznika komunističnega tiska, ki se te dni odvija na ploščadi ob občinskem gledališču v Boljuncu, se poleg običajne ponudbe obetata se dva kar se da zanimiva kulturno-sprostitutvena večera. Prvi bo na vrsti danes, ko bo nastopila skupina Adria kvintet v sodelovanju s čarodejem Vikijem in Tanjo, priznanim slovenskim pevcem Dušanom Kobalom in dvojico humoristov. Poleg dobre zabavne glasbe se tako obeta tudi medigra čarodejstev in rokohitstva, poseben užitek pa bosta ponudila humorista: tokrat se Vanka opravičuje za svojo »odsotnost«, namesto nje pa bo ob Tonci nastopil Lovre, tolikokrat omenjeni mož klepetave venderigle, ki se tako prvič pojavlja v javnosti. Dvojico bosta odigrala Tatjana Turko in Peter

Tercon.

Zanimiv bo tudi četrtkov večer v boljuncem gledališču: z začetkom ob 20.30 bo gostovala trzaska gledališka skupina Studio Aperto, predstavila pa bo narečno komedijo v treh dejanjih z naslovom Sumare grega. Besedilo in režija sta delo Silvia Peteana, med nastopajočimi pa je tudi »nase gore list«, Ingrid Verk, marsikomu bolj znana z odrskih desk kot klepetava venderigla Vanka.

Prav tako v okviru letosnjega praznika Stranke komunistične prenovne je prejšnjo nedeljo nastopila miljska godba Refolo, prihodnjo nedeljo, z začetkom ob 19. uri, pa se bodo pod vodstvom kapelnika Aljose Starca predstavili člani Godbenega društva Prosek.

(dam)

DSI / GOST VEČERA JE BILA LEDA DOBRINJA

Slovenska Istra in njena kultura

Predavateljico predstavil Milan Gregorič

Tradicionalni ponedeljkov večer Društva slovenskih izobražencev je bil 15. t. m. posvečen problematiki revitalizacije podeželja slovenske Istre. Udeleženci večera so prisluhnili besedam Lede Dobrinja, ki vodi center Vita v vasi Lopar blizu Kopra. Center se ukvarja z gospodarsko in kulturno revitalizacijo vasi Lopar in nasplošno podeželja. V ta namen so že priredili nekaj razstav in nekajkrat organizirali likovno kolonijo, v nacrta pa imajo se druge pobude.

Ledo Dobrinja je spremljal in predstavil znani publicist ter javni in kulturni delavec iz slovenske Istre Milan Gregorič, ki je omenil tudi širše prebujanje celotnega teritorija. Zatem je spregovorila gostja, ki je dejala, da se je tega dela lotila, ker pač ni bilo drugega, tako da si je bilo treba nekaj izmisliti, z nečim začeti, da se je lahko preživelo. Izbrala si je področje kulturne animacije. Pri tem je poudarila pomen ovrednotenja kmečke kulture slovenske Istre, ki je bila zelo načeta, ko se je veliko ljudi s tega območja izselilo in katero je bilo treba ohraniti in ponovno uveljaviti (kar je značilno tudi za druge predele Slovenije).

V Loparju je Leda Dobrinja kupila babičino hišo (po domače »hiso od čude«) in jo preuredila. Leta 1992 so tam priredili prvo razstavo, ki je prikazala domačo obrt. Sledile so že druge razstave, organizirali pa so tudi dve likovni kolo-

Predavateljica Leda Dobrinja v DSI (F. Balbi/KROMA)

niji, tako da se počasi ustvarja likovna galerija, v nacrta pa imajo tudi mladinski raziskovalni tabor in ustanovitev majhnega etnografskega muzeja. Pri svojem delu je Leda Dobrinja naletela na podporo vrste kulturnih ustvarjalcev, kot npr. Marjana Tomsica, Jozeta Pohlana. Veliko ji pomaga tudi Milan Gregorič, iz zamejstva pa g. Dušan Jakomin. Cilj vsega tega je obnova in ozirove (tudi gospodarska) vasi. Pri tem izkoristajo možnosti, ki jih nudijo nacrti, ki jih je država naredila za razvoj po-

deželja, v zadnjem času pa se je tudi občina Koper začela zanimati za to. Zavzela se je tudi za večje stike med tistimi, ki so ostali in tistimi, ki so odsli.

Predavanju je sledila živahna razprava, ki se je dotaknila tudi drugih aktualnih tem (tudi zgocih), o katerih se danes govori v Istri, kot so npr. vprašanje »italijanstva« in regionalizma, gospodarskega stanja ter narodne in kulturne osvečenosti tako v slovenski kot v hrvaški Istri.

Ivan Zerjal

DEVIN / KMEČKA HIŠA

Svojevrsna razstava kaktej v cvetju

V tako imenovani »Kmečki hiši« v Devinu, skorajda tik ob morju, je bila v teh dneh na ogled izredno lepa, pa tudi svojevrsna razstava raznih kaktej v cvetju, ki jo je organizirala sekcija Združenja ljubiteljev kaktej AIAS (Amatori delle piante succulenti) za dezelo FJK, ki steje v državnem merilu okrog 2000 članov, tu v naši deželi pa jih ima okrog 120.

Na razstavi je bilo prikazanih okrog 200 različnih vrst kaktej, v glavnem v cvetju, kar je dajalo prireditvi izredno lep in očarljiv izraz. Rastline prihajajo iz Severne in Južne Amerike, pa tudi iz Afrike ter so za ljubitelje te zvrsti cvetja pravcato doživetje, kot so tudi doživetje za vse, ki so si razstavo ogledali.

Razstavo so odprli v soboto, v nedeljo pa je bil v istih prostorih tudi kongres, ki so se ga ude-

ležili strokovnjaki iz nase dežele, pa tudi od drugod, saj predstavljajo kakteje tisto zvrst cvetja, ki ima med ljubitelji stanovaljskih rastlin izredno veliko privrženecv in prijateljev.

Razstava je bila dobro obiskana. Pred leti je ze potekala v prostorih trzaska velesejma. Prostor v Devinu so bili zelo primerni za valorizacijo tega cvetja in tudi organizatorji so poskrbeli, da so s puscicami nakazali obiskovalcem pravo smer prostorov, v katerih se je razstava odvijala.

Na vsak način je bil prikaz kaktej v cvetju izredno lep in za vse ljubitelje vabljen dogodek, kot je bilo zelo pomembno tudi srečanje strokovnjakov, ki se v raznih državah širom sveta srečujejo prav v znamenju ljubezni do kaktej, pa tudi v zelji, da bi jih javnost čim bolj spoznala in vzljubila.

Neva Lukes

V juniju v Trstu kongresa o alkoholizmu in mamilih

Od 11. do 16. junija letos bosta v Trstu kar dva mednarodna kongresa, in sicer o preventivi in zdravljenju alkoholizma ter o preventivi in zdravljenju pred zavojenostjo z mamili. Prireja ju Odbor za proučevanje in raziskave o alkoholizmu s sodelovanjem »International Council on Alcohol and Addictions« (ICAA) iz Lousanna ter univerz iz Trsta, Dunaja in Zagreba. Glede na prejšnje izvedbe ter prijave organizatorji računajo, da se bo Trstu zbralo okrog 400 udeležencev iz več kot 70 držav. Načeli bodo vprašanja ukrepov proti prekupčevanju z mamili, nove zakonske ukrepe, ki naj bi privedli do zmanjšanja škode, ki jo povzročata uživanje alkohola in mamil, se zlasti pa ceno (tako socialno kot gospodarsko), ki jo pri tem plačuje družba.

V ROSSETTIJU / UMETNIŠKO DELO OB JUBILEJU

Skodelice Illy v gledališču

Zupanovo podjetje Illycaffè je na svojstven način proslavilo 40-letnico Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine: v foyerju gledališča Rossetti je včeraj poodblasceni upravitelj podjetja, zupanov brat An-

drea ob prisotnosti novega ravnatelja trzaska italijanskega Stalnega gledališča predal avtorske skodelice »illy collection« ljubiteljem gledališča, ki so se 22., 26. in 31. decembra lani udeležili treh gledaliških

večerov z naslovom Serate spettacolo.

Skodelice je poslikal znani scenograf Emanuele Luzzati, eden od najbolj renomiranih sodobnih italijanskih umetnikov.

»S to pobudo zelimo

potrditi naso pozornost do sveta kulture in umetnosti,« je na svečanosti poudaril Andrea Illy. »V cast nam je, da je z nami sodeloval mojster Luzzati, ki je opremil skodelice za tako pomembno kulturno institucijo, kot je Stalno gledališče,« je dodal. Ravnatelj Calenda se je zahvalil za pozornost, ki ga je podjetje Illycaffè namenilo gledališču in zazele, da bi tudi druge ustanove se sodelovale z gledališčem.

Razstava »Anita Pittoni«
V občinski umetnostni galeriji Costanzi se do 4. junija (urnik od 10. do 13. ure in od 16.30 do 20. ure) nadaljuje razstava »Anita Pittoni«, ki jo je Trzaska občina posvetila ustvarjalnemu delu te zaslužne obrtniške umetnice, pisateljice in založnice.

Andrea Illy predaja umetniško skodelico ravnatelju Stalnega gledališča Calendi (f.

V OKVIRU TRADICIONALNIH STIKOV

Društvo z Reke v Bazovici

Rečani so nastopili s pevskim zborom in folklorno skupino

Tudi letos se je slovensko kulturno-prosvetno društvo Bazovica z Reke poklonilo spominu starih bazovskih junakov. V petek, 12. t.m. so namreč predstavniki reskega društva na povabilo domačega KD Lipa dopotovali v Bazovico in se najprej podali pred spomenik na bazovski gmajni, kjer so položili cvetje, recitali in zapeli nekaj pesmi. Goste je v imenu vaščanov pozdravil predsednik krajevne sekcije Zveze borcev Mirko Krizmančič, ki je ob tej priložnosti spregovoril tudi o pomenu 50-letnice zmage nad nacifasizmom. Priložnostne besede je izrekel tudi predsednik reskega društva Vinko Zibert, nakar je sledilo srečanje v kinodvorani. Rečani so nastopili z otroško folklorno skupino (vodi jo Sonja Kern-Svoboda) ter s številnim mešanim pevskim zborom

(steje namreč več kot 40 članov), ki je pod vodstvom Franja Bravdice zapel nekaj slovenskih narodnih in umetniških, hrvaških ter istrskih pesmi. Resko društvo je predstavila tajnica Ksenija Fucak, ki je tudi povezovala program. Po nastopu je v prijetnem razpoloženju sledila večerja. Skoda, da odziv domačinov ni bil tak, kot bi ga želeli, vendar moramo tudi upoštevati, da so bile istega večera se številne druge prireditve in proslave.

Stiki med domačim kulturnim društvom Lipa in društvom z Reke segajo daleč nazaj. KD Bazovica je bilo namreč ustanovljeno že leta 1947 in je odlej ze velikokrat gostovalo pri nas, tudi s svojo dramsko skupino, a KD Lipa mu je v času, ko je imelo se pevski zbor, obiske vračalo.

Stranka komunistične prenov

POKRAJINSKI PRAZNIK TISKA

v gledališču F. Preseren v Boljuncu

ob 20.30 ADRIA KVINTET SHOW s sodelovanjem znamenitega slovenskega pevca Dušana Kobala, mednarodni carodej Viky in Tanja, humorista Tonca in Lovre

EXCELSIOR AZZURRA - 18.45, 20.30, 22.15 »Don Juan De Marco, maestro d'amore«, i. Marlon Brando.

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Morti di salute«, i. Anthony Hopkins, Bridget Fonda, Matthew Broderick.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Léon«, r. Luc Besson, i. Gary Oldman, Natalie Portman, prepovedan mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 2 - 16.15, 17.40, 19.10, 20.40, 22.15 »Piccole canaglie«.

NAZIONALE 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »A proposito di donne«, i. Whopi Goldberg, Mary Louise Parker, Drew Barrymore.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Il prete«, prepovedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Donne analmente perverse«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30, 17.50, 19.10, 20.30, 22.00 »La carica dei 101«, risanka, prod. Walt Disney.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.10 »Sostiene Pereira«, r. Roberto Faenza, i. Marcello Mastroianni, Stefano Dionisi, Daniel Auteil, Nicoletta Braschi.

LUMIERE - 18.00, 20.00, 22.00 »Edipo Re«, r. Pier-paolo Pasolini; jutri 17.00, 19.30, 22.00 »Le ali della libertà«, i. Tim Robbins.

PRIREDITVE

SKD GRAD iz Banov vabi na prijeten večer, kjer bo predavanje o zdravju, dobri prehrani in o lepoti. Kogar zanima vsaj ena od treh stvari je vabljen danes, 17. t.m., ob 20.30 na sedež v Banih na predstavitve izdelkov Herbalajs.

TRZASKA KNJIGARNA in Studijski center Nediza vabita jutri, 18. t.m., ob 17. uri v Trzasko knjigarno na predstavitev knjige SULE STRADE DI ANDREA DA LOKA - PO POTEH ANDREJA IZ LOKE. Govoril bo Pavel Petričić.

SKD PRIMOREC - Trebče prireja tečaj »Minuta za zdravje« MASAZA STOPAL v soboto, 20. t.m., od 15. do 20. ure v telovadnici O.S. Pinko Tomžic v Trebčah. Vodi: Helena Bizjak.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE prireja do ponedeljka 22. t.m., v Boljuncu pri gledališču F. Preseren »PRAZNIK TISKA«.

SLOVENSKA KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA in TPPZ P. Tomazič prireja slavnostni koncert ob 50. obletnici osvoboditve s predstavitvijo novih kaset in kompaktnih plošč. Nastop bo v soboto, 20. t.m., ob 20.30 v Sportnem centru v Zgoniku.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, Ul. Donizetti 3 prireja v soboto, 20. t.m. SREČANJE s pesnikom Cirilom Zlobcem ob njegovi 70-letnici. Avtorja in njegovo delo bo predstavila Zora Tavcar. Recital izbora Zlobcevih pesmi bo izvajal gledališki krozek SKK. Začetek ob 19. uri. Vsi prisrcno vabljeni, posebno letonsni maturantje.

GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ vabi na 9. izvedbo PROMEDNADNIH KONCERTOV na Trgu v Ricmanjih v nedeljo, 21. t.m., ob 17. uri nastopajo sledišči pihalni orkestri:

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Libertà 6 (tel. 421125).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA
Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dezurna služba
Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.
Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.00, 18.50, 20.40, 22.30 »Genio per amore«, i. Walter Matthau, Meg Ryan, Tim Robbins.

EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.00 »L'esca«, r. Bertrand Tavernier, prepovedan mladini pod 18. letom.

IZLETNIKE

Primorskega dnevnika, ki so se prijavili za

»Krožno vožnjo po Italiji«

od 1. do 4. junija prosimo, da poravnajo zadnji obrok vpisnine jutri, 18. maja, v potovalnem uradu Aurora, v Ul. Milano 20, in sicer med 9. in 12. ter med 16. in 18. uro.
Uredništvo

Ob priliki tretjorojnega sina

Alberta

čestita družini Kerpan

košarkarska sekcija SD Polet

Corpo bandistico di Rosazzo - Corno di Rosazzo (UD) in Pihalni orkester Svea - Zagorje ob Savi.

SKD VIGRED-Sempolaj in KD Rdeca zvezda-Salez prireja II. otroško revijo »Vsi smo prijatelji« v nedeljo, 21. t.m., ob 18. uri v SKC v Zgoniku. Prijateljsko vabljeni.

ZPZ I. GRBEC naznanja, da je že 15 let odkar veselo in navdušuje vasa srca. Zato zeli to obletnico praznovati skupaj z vami. Toplo ste vabljeni v nedeljo, 21. t.m., ob 17.30 v gledališče Marijinega doma pri sv. Ivanu (Ul. Brandesia). Čaka vas veliko presenečenje.

SLOVENSKA ZUPNIJSKA SKUPNOST V ROJANU vabi na PROSLAVO ob 30-letnici radijskega prenosa nedeljske mase iz cerkve v Rojanu, ki bo v nedeljo, 21. t.m., ob 20. uri v rojanski cerkvi. Spored obsega pevske in orgelske točke.

KULTURNI KROZEK LA RUPE-OB PECINI vabi v petek, 19. t.m., ob 20.30 v Dom Brdina na Opcinah, kjer bosta dr. Pavel Fonda psihanalitik in Paolo Bani operater Zadruga La Quercia predavala o delikatnem aspektu prihloškega in socialnega razvoja mladoletnikov. Naslov večera bo »Je mladina v rizicnem položaju?«.

IZLETI

SPD TRST priredi v nedeljo, 21. maja izlet z vlakom na Gorenjsko s hojo do planinskega doma Pristava. Odhod s Trsta ob 5.45 s Trga Oberdan z avtomobili in ob 7.00 z vlakom iz Nove Gorice. Vpisovanje v uradih ZSSDI (tel. 635627). Obvezna prijava in plačilo 15.000 lir.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvešča osnovnošolske učitelje, ki so uspešno opravili redni učiteljski natečaj po izpitih in naslovih, da je na solskem skrbništvu v Trstu v uradu za slovenske osnovne sole na ogled lestvica natečaja. Kandidati

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilike) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 ob ponedeljku do petka.

imajo deset dni časa za morebitni priziv glede napačnega točkovanja naslovov.

OBVESTILA

SK DEVIN sklicuje 21. redni občni zbor, ki bo v petek, 19. t.m. na sedežu v Cerovljah v prvem sklicanju, ob 19.30 in ob drugem sklicanju, ob 20.30. Zazeleni so tudi nova imena na kandidadni listi, posebno mladih članov za priliv novih mladih idej v delovanje kluba. Toplo vabljeni vsi člani, prijatelji ter druga prijateljska društva. Sledi kot običajno družabnost.

VASKE ORGANIZACIJE vabijo vasčane na sestaneke, ki bo v petek, 19. t.m., ob 20.30 v prostorih Društvene gostilne na Kontovelu. Dnevni red: jusarske posesti in odbori, razno.

KD RDECA ZVEZDA vabi v društvene prostore vse vasčane na sestaneke danes, 17. t.m., ob 20.30. Govorili bomo o popravilu spomenika padlim v NOB v Salezu in 50-letnici društva. Zazeljena cim sirska udeležba. Vljudno vabljeni.

KMETIJSKA ZADRUGA v Trstu vabi svoje člane, da se udeležijo rednega občnega zbora, ki bo v drugem sklicanju v soboto, 20. maja, ob 17.30 v dvorani »A. Ukmar« kulturnega društva »F. Venturini« pri Domju.

MALI OGLASI

ITALIJANSKO VELEPOSILANISTVO V LJUBLJANI (Sneziska 8) razpisuje delovno mesto uslužbenca/ke za opravljanje stroje-pisnih, prevajalskih in tajniških del. Pogoji: odlično znanje italijanske in slovenske, znanje stroje-pisja in stenografije, starost od 18 do 40 let ter najmanj dveletno bivanje v Sloveniji. Za informacije pokličite po tel. 0038661/1257347 (od 8.30 do 13.30). Ponudbe z življenjepisom pošljite priporočeno do 5.6.1995.

ITALIJANSKO VELEPOSILANISTVO V LJUBLJANI (Sneziska 8) razpisuje prosto delovno mesto voznika-vratarja-telefonista. Pogoji: odlično znanje italijanske in slovenske, starost od 18 do 40 let, najmanj dveletno bivanje v Sloveniji ter dober voznik. Pri izbiri kandidata bodo imeli prednosti tisti z znanjem stroje-pisja. Za informacije pokličite po tel. 0038661/1257347 (od 8.30 do 13.30). Ponudbe z življenjepisom pošljite priporočeno do 5.6.1995.

ISCEN enostanovanjsko hišo na Kontovelu ali Krizu s pogledom na morje. Tel. 662023.

ISCEN zazidljivo zemljišče s pogledom na morje. Tel. 0330-239804.

ZIDARJA isče gradbeno podjetje. Tel. 818141.

DAM v najem 70 kvm skladišča. Tel. 228390.

21-LETNI fant, po poklicu kamnosek, isče resno zaposlitev. Tel. 200882.

PODARIM simpatične male mucke. Tel. st. 220793.

MLADICA KOKERJA (samčka) kupim. Tel. (0481) 21317 okrog dvanajst ure.

OSMICO ima odprto Kuzmic v Prebenegu.

OSMICA je odprta pri Simcevih v Krizu 202.

OSMICO sta odprla Nini in Valter Pertot v Nabrezini st. 10 (Spjlni).

OSMICO je odprl Lauriha Boris v Dolini 445. Toci belo in crno.

OSMICO je odprl Skrk Josko - Salez 61.

OSMICO sta odprla v Borstu Stevo in Sonja. Vabljeni.

OSMICO imata odprto Ivan in Cvetko Colja v Satorci 20.

OSMICO je odprl Alojz Kante, Praprost st. 18.

PRISPEVKI

V spomin na nepozabnega moza in očeta Ivana Reblu daruje družina 50.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Dobrotnik Stanislav Danev je zapustil 1.000.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

V spomin na Marijo Božič daruje sestra Valerija 100.000 lir za Skupnost Družina Opcine. V isti namen daruje Vilma Zerjal 18.000 lir.

Ob obisku pri Skupnosti daruje družina Pertot 50.000 lir ter družina Komar 60.000 lir za Skupnost Družina Opcine.

V spomin na Marijo Skrk Vodopivec darujeta Sonja in Stanko Budin 50.000 lir za Skupnost Družina Opcine.

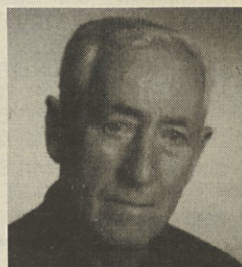
V spomin na Borisa Raceta-Zarka in na Stanka Bole daruje Malka Kosmina 50.000 lir za Stadion 1. maj.

Namesto cvetja na grob Innocenza Gunnella daruje Mira Lorenzi z družino 20.000 lir za Skupnost Družina Opcine.

†
Po dolgi in mucni bolezni nas je dne 13. t.m. za vedno zapustil naš dragi

Rudolf Marc

(PEZDASEV)

Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 18. t.m., ob 12. uri iz mrtvasnice v Ul. Costalunga v bazovsko cerkev in nato na domače pokopališče.

Zalujoci zena Ivica, hci Sandra in sin Dario z družinama, sestra Marija in brat Svetko ter drugo sorodstvo

Bazovica, Zgonik, Trst, 17. maja 1995

Prizadetim svojcem izreka iskreno sozaljje

SD Zarja

Ob težki izgubi dragega Gilberta Zacchigne izreka zeni Eliji in ostalim svojcem globoko sozaljje

KD F. Venturini

†
Sporočamo žalostno vest, da je v 93. letu starosti preminil

Ferdinand Pavlič

(NANDO)

Pogreb bo jutri, 18. t.m., ob 11. uri v cerkvi sv. Jerneja na Opcinah.

Zalujoci zena Pepka, sin Davorin z zeno Lucilo, hčerko Suzano in pravnujkinjo Tadejo ter ostalo sorodstvo

Koper, Opcine, 17. maja 1995

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA, 17. maja 1995

JOST

Sonce vzide ob 5.32 in zatone ob 20.30 - Dolžina dneva 14.58 - Luna vzide ob 23.24 in zatone ob 8.01.

Jutri, SREDA, 17. maja 1995

ERIK

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka

13,7 stopinje, zračni tlak 1017 mb raste, brezvetrje, vlaga 68-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 16,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Eveline Fabiola Barbieri, Samuel Kralj, Matteo Licchelli, Marta Gasparini, Valentina Allegro, Elena Valentiddia, Luan Bavcar.

UMRLI SO: 86-letna Maria Temele, 89-letna Rosa Budicin, 73-letni Sergio Scrigna, 67-letni Alcide Sbernini, 84-letni Fabio Cau, 71-letna Margherita Chierogo, 84-letna Rosita Escher, 77-letna Plautilla Martingano, 73-letni Mario Erculj, 82-letna Delia Dick, 73-letni Ferruccio Paris,

Zaradi skorajšnje obnovitve razstavnih prostorov

OPREMA Nudi na vseh razstavljenih artiklih

POPUST od 20 do 80% POHITITE

Se prosta mesta v juniju:

BUDINPESTA

od 1. do 5. junija
cena 840.000.- lir

LONDON

od 5. do 9. junija
cena 1.300.000.- lir

OBALA AMALFI

od 29. maja do 2. junija
cena 790.000.- lir

ŠKOTSKA in HEBRIDSKE OTOKE

od 3. do 10. junija
cena 2.540.000.- lir

NOV KATALOG ZA POTOVANJA IN POČITNICE '95 vam na razpolago v naši agenciji

NORD EST

Largo Barriera Vecchia 15

tel. (040) 636757 - 636800

urnik

6.30/12.30

15.30/18.30

sobota

8.30-12

MENJALNICA

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), Benetke (6.32).
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), Benetke (7.47).
6.10	(IC)	TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).
6.16	(R)	Tržič (6.42), Portogruaro (7.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	(IC)	MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).
7.12	(E)	VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), Benetke (11.06). Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), Benetke (10.18).
9.25	(R)	Tržič (9.53), Portogruaro (10.54). Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), Benetke (12.18).
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), Benetke (14.18).
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), Benetke (15.18).
13.47	(R)	Tržič (14.15), Portogruaro (15.17). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), Benetke (16.18).
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), Benetke (17.08). Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), Benetke (17.18).
16.10	(IC)	SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), Benetke (19.18).
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), Benetke (19.59). Op.: se ne ustavi v Grljanu in Kržu.
18.12	(E)	Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), Benetke (21.18).
19.45	(R)	Tržič (20.14), Portogruaro (21.16). Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	(E)	SIMPLON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Zeneva (6.49).
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), Benetke (23.18).
21.18	(E)*	Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).
22.10	(E)	Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).

* Proga Trst-Videm-Benetke

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	Benetke (22.40), Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	Benetke (0.14), Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	Portogruaro (5.05), Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	Portogruaro (5.56), Tržič (6.47).
7.45	(D)	Portogruaro (6.30), Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrezina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	(E)	Rim Termini (22.15), Firenze (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).
8.55	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zeneva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).
9.10	(E)*	Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).
9.31	(R)	Portogruaro (8.00), Tržič (9.03).
9.53	(D)*	Benetke (6.34), Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	(E)	Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).
10.47	(IR)	Benetke (8.40), Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	Benetke (7.08), Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	Benetke (9.40), Mestre (9.51), Tržič (11.23)
14.09	(IC)	SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).
14.35	(D)*	Benetke (11.10), Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	Benetke (12.40), Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	Portogruaro (13.45), Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	Benetke (13.40), Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	Benetke (14.17), Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	Benetke (15.40), Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.57	(D)	Benetke (16.40), Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	Benetke (17.34), Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	Benetke (18.40), Mestre (18.51), Tržič (20.23)
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	(IC)	TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).
22.47	(R)	Benetke (20.28), Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrezini, Grljanu in Miramaru.
23.12	(IC)	MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firenze (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - Benetke (21.22), Mestre (21.34), Tržič (23.04).

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), Videm (6.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), Videm (7.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), Videm (8.10). Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Kržu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), Videm (9.01). Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), Videm (10.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), Videm (11.01). Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Kržu, Nabrezini.
10.46	(R)	Nabrezina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), Videm (12.09). Op.: ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Kržu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), Pordenone (14.18).
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), Videm (14.48). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), Videm (16.06). Op.: ne ustavi v Grljanu in Kržu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), Videm (17.25).
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), Videm (18.23). Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), Videm (18.55). Op.: ne ustavi v Grljanu, Kržu, Nabrezini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), Videm (18.49). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), Videm (19.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), Videm (19.54). Op.: ne ustavi v Grljanu, Kržu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), Videm (20.34).
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), Videm (21.15). Op.: ukinjen ob praznikih.

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.50	(R)	Videm (5.28), Gorica (5.59), Tržič (6.22). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.28	(R)	Videm (6.10), Gorica (6.33), Tržič (7.00). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.54	(R)	Videm (6.25), Gorica (7.01), Tržič (7.25). Op.: samo ob praznikih
7.54	(D)	Sacile (5.46), Pordenone (6.00), Videm (6.41), Gorica (7.11), Tržič (7.31). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.41	(R)	Videm (7.08), Gorica (7.46), Tržič (8.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.47	(D)	Videm (7.43), Palmanova (7.59), Cervignano (8.11), Tržič (8.24). Op.: ukinjen ob praznikih.
12.30	(R)	Videm (11.02), Gorica (11.38), Tržič (12.02). Op.: samo ob praznikih.
13.56	(R)	Videm (12.37), Gorica (13.08), Tržič (13.29).
14.57	(R)	Videm (13.30), Gorica (14.06), Tržič (14.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(D)	Videm (14.30), Gorica (14.55), Tržič (15.16). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(R)	Videm (14.10), Gorica (14.46), Tržič (15.11). Op.: samo ob praznikih.
16.43	(D)	Pordenon (14.50), Videm (15.30), Gorica (15.59), Tržič (16.20). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.00	(R)	Videm (16.32), Gorica (17.08), Tržič (17.32). Op.: samo ob praznikih.
18.21	(R)	Videm (17.01), Gorica (17.32), Tržič (17.54). Op.: ukinjen ob praznikih.
19.07	(R)	Videm (17.40), Gorica (18.16), Tržič (18.40).
19.29	(D)	Videm (18.18), Gorica (18.44), Tržič (19.05). Op.: ukinjen ob praznikih.
19.58	(D)	Carnia (18.01), Videm (18.30), Gorica (19.14), Tržič (19.35).
20.39	(R)	Videm (19.13), Gorica (19.48), Tržič (20.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
21.28	(R)	Videm (20.00), Gorica (20.36), Tržič (21.00). Op.: samo ob praznikih.
21.56	(D)	Videm (20.47), Gorica (21.12), Tržič (21.33).

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLON EXPRESS - Opčine (9.45), Sezana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Cakovec (18.05), Budimpešta (22.58).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sezana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sezana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sezana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sezana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Cakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sezana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity E - ekspresni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R Deželni vlak

TRŽIČ / ZA RAST PRISTANIŠČA

Razvojni načrt za 10 milijard

Prednost ladjam in železnici

Pri Posebnem podjetju za trziško pristanišče, ki deluje pod okriljem Goriske trgovinske zbornice, so izdelali predlog načrta za povezavo med pristaniščem in železniskimi cestnimi prevozi. Načrt je vreden 10 milijard lir, financiral pa naj bi ga z denarjem iz posebnih evropskih skladov ti. Objektivna 2 za gospodarsko obnovo področij, ki so v prejšnjih letih občutila negativne posledice zaradi deindustrializacije.

O načrtu so razpravljali na srečanju na sedežu pristaniškega podjetja. Udeležili so se ga predstavniki Občine Tržič, pristaniške kapitanije, carine in Genio

civile, Pokrajine, uprave državnih železnic, Konzorcija za industrijski razvoj ter gospodarstvenikov in osebja, ki deluje v pristanišču.

Pristaniška ustanova, ki si je v preteklosti prizadevala, da bi tudi razvojne nacrte za pristanišče vključili med posege, ki se lahko financirajo s sredstvi iz evropskega Objektivna 2, je sedaj izdelala konkretne smernice za realizacijo teh načrtov, ki jih bodo nemudoma posredovali deželni upravi. Predlog obsega, kot rečeno, investicije v vrednosti 10 milijard lir, ki naj bi jih namenili tako za gradnjo pristaniških infrastruktur in storitev, kot tudi in predvsem za realizacijo novih povezav za transport blaga.

Cilj bo, v skladu z evropsko usmeritvijo na tem področju, cimbolj zmanjšati drage, nevarne in onesnažujoče oblike transporta, kot je zlasti cestni prevoz. Privilegirani naj bi torej predvsem železnico in ladje ter omejili na minimum prevoze s tovornjaki. V ta namen naj bi železnico cimbolj približali pristanišču, spodbujali pa bodo tudi natovarjanje blaga, polprikolic in celih tovornjakov na ladje za potovanja na daljših relacijah, medtem ko naj bi cestni transport ohranili le za krajše relacije do končnega naslovnika pošiljk.

KMETIJSTVO / BOJ PROTI ZAJEDALCEM

Navodila za vinogradnike

Poleg briškega in soškega pod nadzorstvom tudi kraški okoliš

Vodstvo observatorija za rastlinske bolezni, ki deluje pri deželni ravateljstvu za kmetijstvo sporoča, da so službo za usmerjanje boja proti zajedalcem letos razširili tudi na krasko območje in sicer na vinorodne predele občin Zagraj in Doberdob. Informacije nudijo pri observatoriju v Gorici, Korzo Italia 205, tel. 386383 ali 386241 (fax 386248) in pri zaščitnem konzorciju DOC Carso - Praprotno, Devin-Nabrezina, tel./fax 040/200761, predsednik Edi Kante.

Za vinogradnike so izdali že prvo sporočilo. Jutri, 18. maja, priporočajo uporabo naslednjih fitofarmaceutskih sredstev: proti peronospori: proizvodi, ki vsebujejo Ditiokarbamate (Mancozeb, Metiram, Propineb); v primeru dežja v dneh 16. in 17. maja priporočajo dne 18. maja poseg s sredstvi, ki vsebujejo ditiokarbamate + Cymoxanil;

proti oidiju: poskropiti z zveplom v najvišjih dovoljenih dozah; v primeru toče priporočajo v naslednjih 12 do 24 urah poseg s sredstvi, ki vsebujejo Diclofluanide ali Folpet.

Enaka priporočila vsebuje tudi sporočilo briških vinogradnikom na območju zaščitnega konzorcija DOC Collio. V tem primeru se poseg priporoča danes, 17. maja, proti peronospori (Mancozeb III, Metiram III, Propineb II) proti oidiju (zveplo - najmanj 7 hektolitrov razstopine na hektar vinograda) in v primeru toče (Diclofluanide ali Folpet).

Vinogradnikom na nizinskem zascitnem območju DOC Isonzo pa priporočajo naj jutri, 18. maja, posežejo proti peronospori s proizvodi, ki vsebujejo Cymoxanil in Mancozeb, ter proti oidiju z zveplanjem.

KINO

GORICA
VITTORIA 18.00-20.00-22.00 »Leon«. Rež. Luc Besson, i. Gary Oldman in Nathalie Portman. Prepovedan mladini pod 14. letom. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Don Juan De Marco maestro d'amore«. I. Marlon Brando.

PIREMITVE

GODBA NA PIHALA
KRAS prireja 26., 27. in 28. maja tradicionalno glasbeno srečanje v Doberdobu. Osrednji del prireditve bo 28. maja, ko bo koncert treh pihalnih orkestrrov.

OBVESTILA

OBČINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU posluje do 20. maja samo ob torkih in četrkih od 15. do 17. ure.

V DIJASKEM DOMU sprejemajo prijave za OTROSKO POLETNO SREDISCE, ki bo delovalo od 19. junija do 29. julija. Prijave in informacije v pisarni Dijaskega doma ob delavnikih od 12. do 17. ure - tel. 533495.

KD OTON ŽUPANČIČ v Standrežu prireja turnir "Beach volley 95" na pesku. Turnir se bo začel 22. maja. Prijave sprejemajo v domu Andreja Budala do 19. maja med 19. in 21. uro. Sprejemajo tudi mesane ekipe. Interesenti naj se cimprej prijavi, ker bo stevilo ekip omejeno.

IZLETI

SPD GORICA prireja 4. junija družinski avtobusni izlet na Korosko. Ogljedali si bodo puškarski muzej v Borovljah, Sela, sotesko Cepa in dolina Podnar pod Vrtačo. Za ljubitelje pes hoje bo se približno dve in pol ure pohoda (ni obvezen). Prijave na sedežu društva.

RAZSTAVE

V GAELRIJI KULTURNEGA DOMA v Gorici je postavljena razstava slik Oskarja Beccie iz Ronk. Ogljed je možen ob delavnikih od 9. do 13. ure in v večernih urah med prireditvami v domu.

V GALERIJ KATOLISKE KNJIGARNE bo razstavljal Demetrij Cej. Odprtje bo v petek, 19. maja, ob 18.30. Umetnika bo predstavil Josko Vetrlih.

V KROZKU MITTELART (Trg. sv. Antona 13) je postavljena skupinska razstava članov. Ogljed do 31. maja ob delavnikih 17.30-19.30, ob praznikih 10-12 in 17-19, v ponedeljek zaprto.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

POGREBI

Danes v Gorici: ob 10. uri, Antonio Bernardi iz splosne bolnišnice v Skocjan ob Soci; ob 11. uri, Giulia Dakskobler, vd. Nedogg iz splosne bolnišnice v cerkev na Svetogorski ulici in na glavno pokopališče.

GORICA / SEJA OBČINSKEGA SVETA

Odločilna je bila pomoč opozicije

Večina spet nesklepčna - Odprto pismo Busolinija (DSL) o prometu in parkiriščih

Goriški občinski svet se je včeraj ponovno sestel in, prvič po dolgem času, vzel v pretes nekaj konkretnih upravnih sklepov. Dogodek je omembe vreden, saj so bile zadnje seje v celoti namenjene dolгим in nič kaj produktivnim razpravam o raznih političnih vprašanjih. Včeraj so končno svetovalci lahko odobrili tudi nekaj sklepov s področja urbanistike in drugih upravnih področij. Za to pa je moral zupan na zahtevo svetovalca Fiorellija "formalno zaprositi" za pomoč opozicije, saj so zaradi ze običajnih odsotnosti v večinskih vrstah le svetovalci manjšine s svojo prisotnostjo zagotavljali sklepčnost. Pogoj za to, je narekoval Fiorelli, pa je, da se zupan od pove prezirljivemu odnosu, ki ga pogosto ima dosebn do njega in do vse opozicije.

Sicer pa je v teh dneh na občini aktualno tudi drugo vprašanje, ki se ni bilo na em edu včerajšnje seje. Goriška javnost namreč pričakuje, da bo Valentijeva uprava končno kaj ukrenila glede nacra za reorganizacijo prometa v mestu, ki ga je že pred enim letom odobril takratni vladni komisar na občini, odtlej pa je vse ostalo le na papirju. Prav na prejšnji seji občinskega sveta smo lahko ugotovili zakaj: odbornika za storitve Pesco in za urbanistiko Roselli se se prepirata o tem, kdo je pristojen za izvajanje nacra. Pesco je sicer v naslednjih dneh skušal demantirati razhajanja, ki

pa so prišla jasno do izraza v njegovem odgovoru na vprašanje svetovalca opozicije Crocettija in v hladnem "no comment" odbornika Rosellija glede Pescovih nacrtov.

V bistvu gre za to: Pesco bi hotel sam izvajati ti. nacrt za parkirišča, ki pa naj bi se po njegovem mnenju omejil le na uvedbo placila za kakih 800 parkirnih mest v centru, kjer so danes postanki se brezplačni. Roselli je prepričan, da mora biti nacrt za parkirišča obravnavan kot del celotnega prometnega nacra.

S tem v zvezi se je včeraj z odprtim pismom oglasil tudi bivši načelnik svetovalske skupine DSL v občinskem svetu Roberto Busolini, ki izraza zaskrbljenost in za preščanje sprico prerekanja med odbornikoma. Pescovo stalisce, pravi Busolini, je nerazumljivo, tako iz proceduralnega vidika (nacrt za parkirišča ne more pogojevati celotne reorganizacije prometa, saj je del le-te in bi moral biti od nje odvisen) kot iz vsebinskega, saj ni dopustno, da se odloca o parkiriscih se preden se določijo prioritete v organizaciji prometa. Te pa so že jasno nakazane v okvirnem nacrtu, po katerem je treba najprej zagotoviti varnost pešcev in kolesarjev, nato zagotoviti tekoč promet javnih vozil in končno preurediti vozne smeri za zasebna vozila (semkaj sodijo parkirišča).

Te prioritete nalagajo upraviteljem, nadaljuje Busolini, da najprej za-

gotovijo varno mrežo pespota in kolesarskih smeri voznje, ki naj povežejo glavne trge, oba korza, zgodovinski center, parke, Soco, pa tudi sole in druga javna splotja. Ureditev voznih pasov za motorna vozila in urejanje parkirišč bo sele nadaljnji korak nacrtovanja. To je pravilna in logična pot, zaključuje Busolini, ki Pescovo ocita, da postavlja logiko na glavo in da hoče postaviti voz (oziroma, v tem primeru, avtomobil) pred vola. Hkrati pa tudi odborniku Roselliju ocita, da bezi pred lastno odgovornostjo, saj je reševanje teh vprašanj bistvenega pomena za urejanje mesta in življenja v njem, to pa je glavna naloga odbornika za urbanistiko.

SOLE / JUTRI V KULTURNEM DOMU

Nagrajevanje zmagovalcev natečaja Mesti se srečujeta

V Kulturnem domu v Gorici bo jutri ob 10. uri nagrajevanje posameznikov in skupin, ki so sodelovali na 5. natečaju rajonskega sveta za Svetogorsko cetrt in Placuto na temo "Mesti se srečujeta, da bi rasli skupaj". Natečaj so tudi letos priredili v počastitev spomina grofa Guglielma Coroninija, namenjen pa je bil otrokom in mladini iz ciklusa obveznih sol iz Gorice in območja Nove Gorice. Sodelovali so trije otroški vrtci, pet osnovnih in dve nižji srednji soli iz Gorice ter pet

GLASBA / DRŽAVNO TEKMOVANJE

Uspeh pianistke Glasbene matice Neve Klanjšček

Osvojila je tretjo nagrado

Se ena slovenska goriška gojenka glasbe je v minulem koncu tedna dosegla prestižno nagrado na vsedravnem tekmovanju. Tokrat gre za gojenko sole Glasbene matice v Gorici Nevo Klanjšček (na sliki - Foto Studio Reportage), ki se je z vsedravnega tekmovanja "Musica a 4 stelle" vrnila s prestižno 3. nagrado. Tekmovanje je priredil Trzaski mednarodni center za glasbeno raziskovanje v kraju Alte di Montecchio Maggiore v pokrajini Vicenza prejšnjo soboto in nedeljo. Neva Klanjšček, ki pri Glasbeni matici obiskuje razred prof. Beatrice Zonta, je nastopila v kategoriji klavir od 12. do 15. leta starosti, kjer je predstavila sledeči spored: Beethoven: Scherzo iz Sonate v G-duru op. 14 št. 2 in Alabjev Liszt: Slavček.

NOVICE

SSO in SKGZ se zahvalujeta vsem, ki so prispevali k uspehu proslave v Doberdolu

Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturna gospodarska zveza se zahvalujeta vsem društvom, skupinam in posameznikom, ki so pomagali med pripravami in na sami proslavi 50. obletnice zmage nad nacifasizmom in osvoboditve, ki je bila v Doberdolu 1. maja letos Enako se obe organizaciji zahvalujeta vsem, ki so izvedli slavnostni spored.

Pri urednikih Zuf de zur vstopnice za 15-letnico radia Onde Furlane

Uredništvo mladinskega glasila Zuf de zur obvesča, da imajo na uredništvu v predprodaji vstopnice za praznik, ki bo 19. maja v lokalu Rototom pri Spilimbergu, ob petnajstletnici delovanja Radio Onde Furlane. Radijska postaja, ki oddaja pretežno v furlanskem jeziku in se je v teh letih uveljavila kot eno najpomembnejših središč za ohranjanje furlanske in nasploh manjšinskih kultur, bo svoj jubilej proslavila z velikim slavljem, kjer bodo precej prostora namenili zlasti etnični glasbi. Igrali bodo tudi člani ansambla Mitili FLK iz Krmina. Informacije za vstopnice po telefonu 0481/537089.

Dela na cesti Tržič-Gradež vsaj še do konca meseca

Pokrajinska uprava je do 26. maja podaljšala zaporo prometa na pokrajinski cesti med Tržičem in Gradežem in sicer na odseku med kilometri 20, 5 in 21, 1. Gre za končni odsek ceste tik pred Gradežem, kjer so zaradi del uredili obvoz. Ukrep je v zvezi z deli za dokončanje razširitve omenjene ceste in ureditve novih voznih pasov. Dela, ki jih izvajajo tudi na drugih odsekih blizu Pinete in v bližini kampingov, bi se morala predvidoma zaključiti pred pričetkom glavne turistične sezone.

Tudi prenosni telefon med izgubljenimi predmeti

Ze res, da je prenosni telefon postal pomemben status-symbol. Nekdo pa ga je kljub temu pozabil, razen ce ga bi nadležno brnenje pripravilo do tega, da je vrazil telefonček namenoma odvrget. V uradu za najdene predmete pri poveljstvu goriških mestnih redarjev namreč hranijo med raznimi izgubljenimi predmeti, ki so pri njih na razpolago zakonitim lastnikom, tudi prenosni telefon. Poleg tega so v zadnjem času zbrali se naslednje najdene predmete: stiri motorna kolesa, sponko, dve denarnici z zneskom denarja, naočnike za vid, dve volneni majici, zapestno uro, verizico, prstan, uhan.

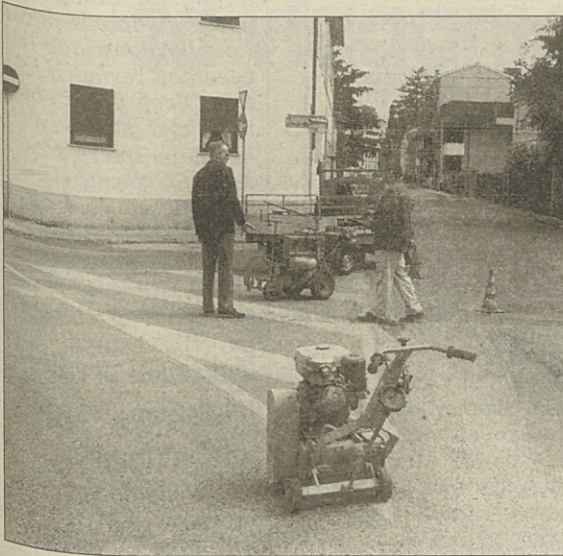
Priletna ženska v bolnišnico z zlomljeno stegenico

Cela dva meseca se bo v ortopedskem oddelku goriške splosne bolnišnice morala zdraviti 87-letna Antonietta Cobalti iz Gorice, Ul. Canova. Priletna ženska se je ponesrecila včeraj ob 12.30 na Korzu Italia nedaleč od doma. Prometna policija, ki sestavlja zapisnik o nesreči, včeraj se ni bila v stanju, da bi nam pojasnila točno dinamiko, kaže pa, da je avto podrl zensko med prečkanjem ceste. Cobaltijevo so prepeljali v bolnišnico, kjer so ji zdravniki ugotovili zlom stegenice.

GORICA / NOVOSTI V PROMETU

Enosmerne ulice

Nova ureditev v Ul. Diacono in Ul. Grossi

Preureditev prometa med ulicami Leoni, Diacono in Grossi je včeraj spravila v tezave marsikaterega avtomobilista, ki se bo moral se privaditi na novost. Ul. Diacono je na dveh odsekih tik ob Ul. Leoni od včeraj enosmerna in sicer tako, da je dovoljen le izvoz iz Ul. Leoni v smeri proti železnici oz. proti Ul. brig. Casale. Enosmerna je postala tudi Ul. Grossi, po kateri je sedaj dovoljena voznja samo v smeri proti centru mesta. Novost, ki naj bi zmanjšala nevarnost nesreč na križišču ulic Leoni in Diacono, je povzročila tudi proteste mnogih, ki menijo, da nova ureditev ni brezhibna. Na sliki (Foto Studio Reportage) urejanje nove signalizacije

KONCERT / ZBOR GORIŠKIH UPOKOJENCEV IN RUDARJI IZ TRBOVELJ

»Cel večer bi jih poslušala...«

"Cel večer bi jih poslušala...", je po koncertu dejala ena od poslušalk. In res, marsikdo je v ponedeljek zvečer odhajal iz Kulturnega doma v Gorici s temi besedami na ustih po toplem in nadvsem uspelem pevskem koncertu ob 50-letnici konca druge svetovne vojne in zmage nad nacifasizmom. Večer so priredili Društvo slovenskih upokojencev iz Gorice, Kulturni dom in VZPI-ANPI Gorica, pokrovitelji pa so bili rajonski sveti za Pevmo, Oslavje, Stmaver, za Podgoro in za Standrez.

Partizanska pesem je se posebej "vzgala" stevilno občinstvo. Za to je ze v samem pozdravnem nagovoru poskrbel predsednik Društva slovenskih upokojencev Miladin Cerne, ki je poudaril pomen pevskega koncerta in se dotaknil najbolj perecih problematik, s katerimi se naša narod-

na skupnost v Italiji dan za dnem sooca. Posebej je izpostavil vprašanje "novega fasizma" v Italiji, pa tudi gledanje marsikoga v Sloveniji na naso manjšino, kot tudi nase odločno voljo po vztrajanju na tem narodnostno mesanem prostoru.

Nato se je predstavil obnovljeni pevski zbor

goriskih upokojencev (na sliki - Fotostudio Reportage) pod vodstvom Elde Gravner Nanut. Ceprav je začel z vajami komaj v prvih letosnjih mesecih, se je ze izkazal kot zbor, ki je izraz ljubezni do petja, obenem pa tudi katalizator pevcev iz celotne nase goriske pokrajine. V drugem delu koncerta pa se je predstavil moški

pevski zbor upokojenih rudarjev iz Trbovelj pod vodstvom Alberta Ivancica. Povedati gre, da je gorisko društvo upokojencev pobrateno s Trbovljami in tudi njihov nastop na tem večeru sodi v okvir tradicionalnega sodelovanja med društvoma. Trboveljci so se predstavili z vrsto partizanskih in narodnih pesmi,

ki so jih izvajali ob toplem in vcasih tudi "bucnem" ploskanju publike.

V odmoru med prvim in drugim delom sta prisotne pozdravila se predsednik goriške VZPI-ANPI Silvino Poletto ter tajnik sindikata CGIL iz Gorice Giuliano Bon, ki je ob tej priložnosti poudaril potrebo po nadaljnem sodelovanju - in to na vseh ravneh - med Slovenijo in Italijo. »Vakuum neizpeljanih dogovorov koristi le silam, ki odklanjajo vsakršno sodelovanje med državama«, je med drugim dejal.

Po nagovorih je stopil ponovno na oder zbor iz Trbovelj, ki je z najbolj tradicionalnimi partizanskimi pesmimi zaključil res prisrčni večer. Od prirediteljev smo izvedeli, da se bosta oba zbora v našem mestu v prihodnje spet predstavila in prepričani smo, da bosta ponovno požela topel aplavz. (ik)

VIDEM / NA DANAŠNJEM ZASEDANJU DEŽELNIH VODSTEV CGIL, CISL IN UIL

ČEDAD / OD 19. DO 23. JULIJA

Reforma pokojnin pod drobnogledom

Ugodni obeti za referendum, ki bo konec maja

VIDEM - Danes ob devetih se bodo zbrali v kongresni dvorani tukajšnje Veleseljemske ustanove člani deželni vodstev vseh treh osrednjih sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL, da bi poglobljeno obravnavali sporazum o preosnovi pokojninskega sistema, ki so ga Sergio Cofferati, Sergio D'Antoni in Pietro Larizza pred kratkim dosegli s predsednikom ministrskega sveta Lambertom Dinijem in ministrom za delo Tizianom Treuom.

Po razpravi bo sledilo glasovanje, s katerim se bodo sindikalni organizirali opredelili za ali proti dogovoru z vlado. Glasovanje ne bi smelo seveda prinesiti kakšnega posebnega presenečenja, bo pa vsekakor izredno pomembno, in to iz dveh razlogov: prvič, ker niso takšna glasovanja na dnevnem redu vsak dan, drugič pa, ker so sindikalisti sklenili, da bo njegov izid obvezujoč za vse tri konfederacije, ki se tako prvič odrekajo svoji suverenosti. Iz glasovanja bo namreč izšla točno

določena usmeritev, ki bo veljala za celovito sindikalno gibanje v Furlaniji-Juljski krajini v vidiku referenduma, s katerim se bodo 30. in 31. maja ter 1. junija izrekli o pokojninskem sporazumu delojemalci in upokojenci.

Glasovanje bo na delovskih in na sindikalnih sedežih, udeležilo pa se ga bo predvidoma vseh približno 600.000 upravičencev. V bistvu bo položil glasovnico v volilno zaro vsak drugi deželan, slo pa bo za tako obsežno dejanje sindikalne demokracije, kakršnega Evropa se ni videla.

Pričakovano tega dogodka je v javnosti zelo veliko in kajpak upravičeno, pomen referendumov pa potrjuje tudi okolščina, da bo prisel na jutrišnje videmsko zasedanje tudi član vsedravnega tajništva oziroma organizacijski tajnik CGIL Carlo Ghezzi, ki bo tik pred glasovanjem podal sklepne misli. Zasedanje bo z uvodnim posegom odprla deželna generalna tajnica UIL Adele Pino,

predsedoval pa mu bo deželni generalni tajnik CISL Gianfranco Patuanelli.

Medtem so deželna tajništva vseh treh sindikatov objavila podatke o izidu aprilskega glasovanja v največjih podjetjih vzdolž deželne ozemlja, s katerim so se delovni ljudje izrekli o skrbstveni platformi pred pogajanj z vlado. V pordenonski pokrajini je bilo več kot sto skupščin, volilo pa je 7.000 upravičencev, od katerih jih je okrog 4.500 platformo podprlo; v videmski pokrajini je listina CGIL-CISL-UIL naletela na odobravanje 56 odstotkov volivcev, za trzasko pokrajino pa nimamo odstotnega rezultata, vendar se je za dokument izrekla velika večina uslužbencev.

Po gornjih stevilkah sodec bi morali delojemalci in upokojenci tudi na referendumu konec maja potrditi veljavnost kompromisa, ki so ga dosegli sindikati s predsednikom vlade, kajti očitno je, da CGIL, CISL in UIL več niso mogli izbojevati.

Že v polnem teku priprave na četrto izdajo Mittelfesta

ČEDAD - Četrta izdaja Mittelfesta že zadobiva svoje obrise, ceprav dokončni program se ni bil izdelan. To bo že četrta izdaja festivala, ki je nastal leta 1991 na valu tedanje »pentagonalne pobude« in se je moral nato spoprijemati z vsakovrstnimi težavami, predvsem finančnega značaja (eno leto je bil celo prekinjen), a je vendar vedno uspel kvalitetno prikazati kulturno dogajanje na območju, ki ga imenujemo Mitteleuropa.

Za izdajo 1995 je za zdaj znano, da bo potekala pod umetniškim vodstvom Giorgia Pressburgerja in Carla de Inconterre, da bo v Čedadu od 19. do 23. julija. Pobudnik bo kot vedno Dežela Furlanija - Juljska kraji-

na, ministrstvo za zunanje zadeve je že potrdilo svoje pokroviteljstvo, sodelovale pa bodo Obcina Cedad, cedajska Ljudska banka in videmska Trgovinska zbornica.

Kot receno, dokončnega programa se ni; kot napovedujejo, festival ne bo posvečen neki specifični temi, ampak bo predstavljal različne kulturne »načrte«, ki jih veze predvsem zemljepisna osredotočenost na Srednjo Evropo. Pomembno mesto bo vsekakor v letosnji izdaji Mittelfesta odigrala furlanska kultura oziroma njen odnos z drugimi kulturami, ki jo obdajajo. Med avtorji zato velja na prvem mestu omeniti Pier Paola Pasolinija, ob njem pa Belo Bartoka in Josepha Rotha.

Tudi letos, zagotavljajo prireditelji, bodo predstavljene nekatere produkcije, ki so jih pripravili izrecno za Mittelfest, in to v vseh sektorjih, ki so tradicionalno zastopani na cedajskem festivalu: gledališče, glasba, balet, film. V tem okviru bodo uprizorili nekatere scenarije, ki jih je z omenjenimi Pasolini pripravil za film, a niso bili nikoli uresničeni, pripravljajo pa tudi dramatičnijo nekaterih literarnih del Claudia Magrisa, Piera Chiare in Cesareja Tomasetiga. Prav tako bodo na sporedu hrvaske, slovenske in madzarske produkcije. Iz Slovenije bodo prisli tudi lipicanci, ki bodo nastopili ob zvoku Beethovnovih koralic.

Čestitke Primorskemu dnevniku

Slovenska skupnost priscno cestita Primorskemu dnevniku in vsem, ki so ga v takšni ali drugačni obliki soustvarjali okroglih 50 let. Dnevnik pomeni za Slovence v Italiji izredno bogastvo. Prepricani smo, da bo svoje poslanstvo se dolgo opravljal v službi celotne nase skupnosti, kakor tudi v korist omikanega sozitia v sirsem obmejnem prostoru.

Tajništvo SSK

Ker se ne morem udeležiti proslave ob 50-letnici ustanovitve Vasega časopisa, ki odigrava nezamenljivo vlogo na področju informacije in bolj specifično v interesu slovenske jezikovne manjšine in s tem uresničuje določila državne Ustave in Statuta avtonomne dežele, izrekam najboljše zelje za kontinuiteto Vasih pobud, ki v sedanjem delikatnem trenutku predstavljajo jamstvo pluralizma, sodelovanja med sosednjimi narodi in avtentične svobode.

Giancarlo Cruder
predsednik deželne sveta FJK

Petdeset let so za časopis castitljiv cilj. Primorskemu dnevniku zelim vedno vecje uspehe.

Sergio Gervasutti
odgovorni urednik Messaggera Veneta

VIDEM / IZ PORDENONA PRINESLI ŠE DOKUMENTE O »EUROMERCATU«

Videmsko sodstvo ima polne roke dela z aferami

Trenutno se ukvarja s tremi glavnimi preiskavami v zvezi s podkupninami - »Prostovoljnih izjav« je bolj malo

VIDEM - Potem ko so iz Pordenona prinesli še dokumenta- cijo o primeru »Euromercata« iz Tavagnacca (za njegovo izgradnjo naj bi bilo izplačanih 600 milijonov lir podkupnine, zaradi cesar je med drugimi pod obtožbo izsiljevanja končal v zapor bivši zupan Sandro Taddio) je število glavnih preiskav o krajevnih podkupninskih aferah, s katerimi se ubada videmsko pravdnstvo, narastlo na tri. Tem preiskavam gre pristeti tudi preiskavo, ki se nanasa na morebitne nepravilnosti pri overavljanju podpisov za liste ob upravnih volitvah, ki so bile preteklega 23. aprila v Vidmu. Glavni pravdnik Giorgio Caruso je včeraj pove-

dal, da se preiskavi o novem sedežu Amga in o poskusu prodaje 29 stanovanj v občini Cussignacco (stanovanja naj bi bil kupil Iacp) nadaljujeta »brez bistvenih novosti«. Glede vprasanja overavljanja podpisov pa je Caruso poudaril, da podpise preverjajo, vendar je delo zamudno, ker morajo zaslišati več kot stiri tisoč oseb. O zadevi z »Euromercatom«, s katero se je najprej začel ukvarjati pordenonski namestnik pravdnika Raffaele Tito, pa je bil dokaj jednat: »Moramo proučiti papirje.«

Caruso pa v zvezi s preiskavo, ki je v zapor pripeljala Romana Specogna, bivšega predsednika Autovie Venete, ni ze-

lel pojasniti, kaksno vlogo sta pri odločitvah Tita in sodnice za predhodne preiskave Anne Fasan lahko imela zaslijevanja bivšega deželne predsednika Adriana Biasuttija (ki je zaradi afere Amga se v hišnem priporu) ter njegovega bivšega tajnika Dina Zamparinija, ki so ga aretirali 11. t.m. Jasno je, da obe pravdnisti koristno sodelujeta, vendar Caruso ni zelel, da kdo izreče besedo »pool«: »Prinaša nesrečo«, je menil. Kar pa se tice »prostovoljnih izjav«, niso tako številne, kot je kazalo v prejšnjih tednih. Dolej sta se predstavila samo Tiziano Venier (bivši predsednik videmske Pokrajine) ter neki furlanski podjetnik.

Bivši predsednik Dežele Adriano Biasutti je še v hišnem priporu.

ŠPETER / RAZSTAVO BODO ODPRLI 26. MAJA

Ikone v Beneški galeriji

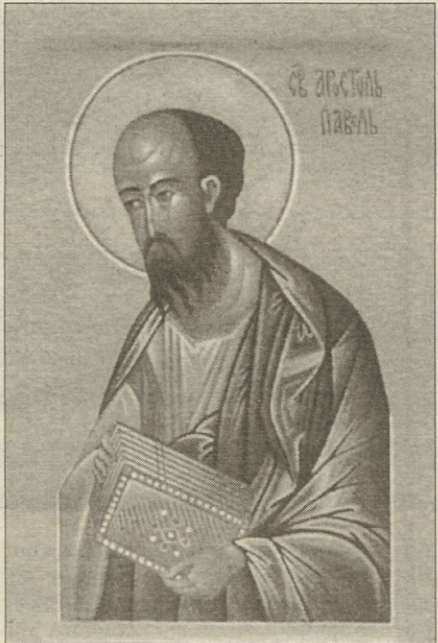
Razstavljalta bosta Pasquale Zuanella in Silva Bogatec

SPETER - Ljubiteljem umetnosti se obeta zanimiva razstava, na kateri bosta sodelovala Pasquale Zuanella in Silva Bogatec, ki nosi naslov »Ikone«, je povezana se s predavanjem ter z božjo liturgijo v bizantinsko-slovenskem obredu. Pobudo organizira Beneska galerija v sodelovanju z Vzhodnim domom pri Domju in pod pokroviteljstvom Sveta slovenskih organizacij.

Odprtje razstave bo v petek, 26. maja ob 21.30. Kot smo povedali, na njej bosta sodelovala Pasquale Zuanella in Silva Bogatec. Prvi, ki živi in dela v vasi Matajur, je studiral teologijo na Gregorijanski univerzi ter sodobne tuje jezike na rimski univerzi »La Sapienza«.

Silva Bogatec se posveča studiju ikonografije pri jezuitu Egonu Sendljerju na soli Saint-Georges v Publieru.

Istega dne ob 20. uri pa bo v spetski občinski dvorani predavanje o ikonah na bizantinskih miniaturah, ki ga bo imel Paolo Orlando. Predavatelj je studiral teologijo v Rimu in sodeluje s centrom »Russia Cristiana« v Milanu, z restavratorskim institutom Grabar v Moskvi in z ikonografsko delavnico teološke akademije v Sankt Petersburgu. Živi in dela v Jamljah. V nedeljo, 28. maja, pa bo ob 17. uri v cerkvi sv.

Jakoba v Azli masa, pri kateri bodo sodelovali Angel Kosmac, Joze Markuza in Pasquale Zuanella, pel bo ekumenski zbor iz Gorice pod vodstvom Zdravka Klajnscka.

Rudi Pavšič

Na sliki: ena od ikon, ki bodo razstavljen v Spetru

PATRONAT INAC SVETUJE

Simbolični prispevki imajo polno veljavo

Vpr.: »Po objavi vladnega predloga pokojninske reforme sva te dni z ženo pregledala najin zavarovalni položaj in ugotovila, da imava oba po 17 let plačanih prispevkov. Tako ne bova obdržala dosedanjega kriterija računanja pokojnine. Obstaja možnost, da nam INPS upošteva vojaščino oz. porodniški dopust? Z omenjenima obdobjema bi namreč prekoracila 18 let in bi imela pravico do ugodnejše pokojninske zascite. R.B.«

Po predhodnem dogovoru s sindikalnimi organizacijami je vlada oblikovala in objavila osnutek pokojninske preosnove, o kateri se v poslanski zbornici začena parlamentarna razprava. Ceprav je po eni strani pravilno in razumljivo, da ugotovljamo, kako nam bo

reforma krojila pokojninsko usodo, pa moramo sedanji osnutek jemati kot delovno hipotezo in ga obravnavati z veliko previdnostjo, saj je v parlamentu možno tudi bistveno vsebinsko preoblikovanje. Vsekakor moramo upoštevati, da bo pokojninska preosnova skoraj zanesljivo stopila v veljavo s 1. januarjem 1996 in zato moramo v zavarovalno dobo pristeti se prispevke, ki bodo plačani vse do konca letosnjega leta.

Na osnovi koncepta reforme bo 18-letna zavarovalna doba res predstavljala neke vrste prelomnico, saj bodo zavarovanci z visjo prispevno dobo obdržali sedanji kriterij izračunavanja pokojnine na osnovi povprečja prejemkov v zadnjih letih. Kdor bo imel manj kot 18 let plača-

nih socialnih dajatev pa bo za zavarovalno obdobje po prvem januarju 1996 ze podvržen izračunu pokojnine na podlagi višine plačanih prispevkov, kar bo v večini primerov okrnilo višino pripadajoče pokojnine.

V konkretnem primeru pa zakonca nimata razlogov, da se razburjata, saj sta dejansko oba ze prekoračila usodno mejo 18-letne zavarovalne dobe. Tako sluzenje vojskega roka, kot odsotnost zaradi porodniškega dopusta se namreč polnopravno priznavata za akreditacijo simboličnih prispevkov. Postopek priznanja teh obdobje je brezplačen in ni podvržen nikakršnemu odkupu: zadostuje predstavitev na IPNS zadevne prošnje in ustrezne dokumentacije. (B)

Poljska gosta danes v FJK

TRST - Delegacija poljske dežele Rzeszow, na jugovzhodu države, bo danes na obisku v deželi. Podpredsednik Karol Wasowiadz in generalni ravnatelj Janus Olech bosta obiskala tudi deželni svet, kjer ju bo sprejel predsednik Giancarlo Cruder. Poljska predstavnik bosta nato imela vrsto srečanj gospodarskega in kulturnega značaja.

Zakonski predlog o odstranjevanju odpadkov

TRST - Četrta komisija deželne sveta je včeraj pregledala zakonski osnutek o unicevanju odpadkov, katerega namen je predvsem urejevanje vprasanje kompetenc, ki so danes razdeljene med Deželo, pokrajinami in občinami. Osnutek namreč ureja tudi krajevnim upravam sredstva za odstranjevanje odpadkov vseh vrst.

gospodarstvo in finance

RIM / GOVORICE O OBRESTITIH

Zmagoviti pohod lire nenadoma prekinjen

RIM - Lira je včeraj malce oslabela, vendar to ni okrnilo optimizma glede njene nadaljnje rasti. Po predvčerajšnjem porastu za 11% nasproti usodnemu petku, 17. marcu, je včeraj rahlo popustila v primerjavi z vsemi važnejšimi tujimi devizami: po podatkih Banke Italije je marka zgodaj popoldne veljala 1.135,16 lire (v ponedeljek 1.129,34), dolar 1.647,57 (1.631,90), francoski frank 323,08 (322,57), funt sterling 2.577 (2.558), nizozemski gulden 1.013,89 (1.008,59), belgijski frank 55,218 (54,937), švicarski frank 1.359,38 (1.351,69), eku 2.105,10 (2.092,91) in jen 18,31 (18,740).

Včerajšnji skromni spodrselj gre pripisati zgolj previdnosti emisijskega zavoda glede možnosti znižanja obrestnih mer, sicer pa je val spekulacij mimo in borzni delavci so prepricani, da bo lira se napredovala. Nekateri celo trdijo, da bo mogoče kmalu doseči tečaj 1.000 lir za marko. V resnici tudi nemški finančni krogi priznavajo, da je italijanski denar podcenjen in da je njegova realna vrednost pri tisočaku za marko.

Za milansko borzo vrednostnih papirjev je bil včerajšnji dan spet

ugoden, saj je bil kazatelj Mibtel ob treh popoldne za 0,79% visji kot predvčerajšnjim (10.631), dobre pa so bile tudi kupcije s 3- in 5-letnimi BTP; prvih je slo v promet za 1.500 milijard lir, medtem ko je obseg povprasevanja znašal 2.913 milijard, drugih pa prav tako za 1.500 milijard nasproti povprasevanju za 2.539 milijard lir. Cisti letni donos je zdrknil pri prvih na 9,66% in pri drugih na 10%.

RIM / V PRVEM LETOŠNJEM TRIMESEČJU

V Italiji 91.000 novih podjetij

Njihovo število za 11,5% večje kot lani, še več pa jih je prenehalo z dejavnostjo

RIM - V poslednjih starih letih se v Italiji se ni nikdar zgodilo, da bi se v sezname trgovinskih zbornic vpisalo toliko novih malih podjetij kakor v prvem letošnjem trimesečju. Zveza zbornic Unioncamere in zavod Cerved sta jih nastela nič manj kot 90.815, kar znaša 11,5% več kot v prvih treh mesecih 1994. Gre za dokaj spodbuden pojav, ki je po mnenju Danila Longhija, predsednika zveze Unioncamere, naravnost množičen in potrjuje živo dinamičnost podjetništva ravno v obdobju, ko pretresajo italijanski gospodarski sistem številne težave.

V Furlaniji-Juljski krajini je stevi-

lo podjetij naraslo za 0,7%.

Seveda pa ni vse tako, kot se zdi na prvi pogled. Če so se nova podjetja pomnožila, pa se število zaprtih podjetij prepočasno zmanjšuje. Med začetkom januarja in koncem marca letos je prenehalo s poslovanjem kar 97.643 podjetij, tako da je saldo še dalje negativen, čeprav je to število za 15,9% nižje kot lani v enakem času (116.115), medtem ko so v prvem trimesečju 1993 spustili navojnice celo 153.132 podjetjem.

Med novimi tvrdkami jih je največ na področju gradbeništva (+0,03%), ki mu sledita servisiranje podjetij in zavarovalništvo (+1,07%).

TRGOVINA / ODPRTJE NOVIH PROSTOROV

Firma Vidoni v Nabrežini

Nabrežina je od ponedeljka bogatejša za nove poslovne urade firme Vidoni sport, ki se ukvarja z grosistično prodajo in izvozom-uvozom sportnih artiklov in rekvizitov. Z novo pobudo je uspelo mlademu podjetniku in članu Slovenskega deželnega gospodarskega združenja Pavlu Vidoniju povezati svojo delovno izkušnjo (iz spediterstva) in naravnost za sportno-prosvetno dejavnost: bil je kosarkas, predsednik Sokola in KD I. Gruden ter je sedanjí predsednik Jadrana.

VLAGANJA / PO FINANČNI MISIJI IZ SINGAPURJA

Tudi v Italiji vse več zanimanja za vlaganja na Daljnem vzhodu

Posebno dobro se razvija gospodarsko sodelovanje z Vietnamom

VIDEM - Pred poldrugim letom je v Italijo pršla delegacija finančnikov iz Singapurja in s podjetniki po vsej državi navzela stike za poslovno sodelovanje. Bili so tudi v Vidmu, kjer so se pogovarjali predvsem z malimi in srednjimi izdelovalci stolov. V Trevisu in Padovi so se pogovarjali predvsem s tamkajšnjimi izdelovalci čevljev, posebno s tistimi, ki izdelujejo sportno obutev. Italijanske podjetnike je zanimala predvsem cena delovne sile v Aziji in ugotovili so, da bi se jim splacalo investirati v mala industrijska podjetja na Daljnem vzhodu. Vendar Singapur v tem pogledu ni ravno najbolj privlačen, saj je to v glavnem le finančno središče, ki svoje tu-palke razširja na vse države jugovzhodne Azije. V marsikaterem primeru je cena delovne sile le sicer kar 14-krat manjša od

italijanske, vendar ne povsod in seveda ne v tako veliki meri. Singapurskim finančnikom pa je treba povrh plačati precejšnjo posredovalnino.

Kam se ti posredniki obračajo? Predvsem na sosednjo Malezijo, na Indonezijo in tudi na Vietnam, ki je se do pred nekaj leti veljal za zaprti deželo. Seveda v teh krajih delujejo tudi finančniki iz Japonske, Tajvana, Južne Koreje in tudi že iz Ljudske republike Kitajske. Delovne sile je na vsem območju jugovzhodne Azije zelo veliko, je zelo cenena in tudi zelo pridna. Podjetniki se nanjo lahko zanesejo.

Najcenejša delovna sila na tem območju je danes vietnamska. Pred dvajsetimi leti so Vietnamci iz svoje države zapodili Americane, združili do tedaj dve ločeni severno in južno državo. Naslonili so se na

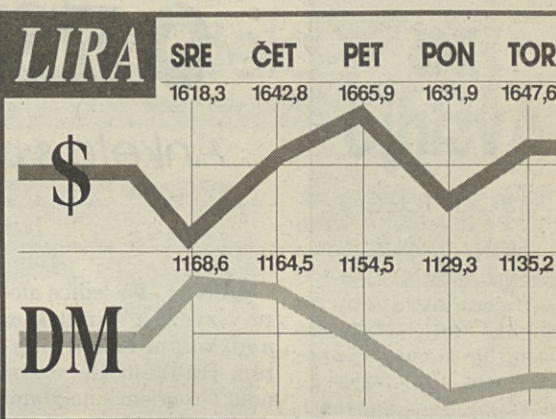
Sovjetsko zvezo, bili v sporu in tudi v vojni s Kitajci, v državi vzpostavili ne samo trd politični režim, marveč tudi gospodarskega po sovjetskem vzrocu. Se-le v zadnjem času so se odprli in uvedli tržno gospodarstvo vsaj na področju malega podjetništva.

Veliko izdelkov, ki jih prodajajo tudi v italijanskih trgovinah z italijansko, ameriško ali japonsko znamko, je bilo izdelano tudi v Vietnamu, pa čeprav to nikjer ne pride do izraza. Leta 1991 je Italija z Vietnamom podpisala neposredni sporazum, po katerem je Rim finansiral in kreditiral izvoz strojev, v prvi vrsti za usnjarsko in tekstilno industrijo, v zameno pa je Italija uvozila dokončne izdelke. Krediti so medtem posli, vendar gredo italijanski stroji še vedno v prodajo, pa čeprav z večjo težavo kot prej. Zaradi razvred-

notenja lire so italijanski stroji v zadnjem času pogosto konkurenčni celo z južnokorejskimi, ki veljajo za zelo cenene.

Narasha tudi trgovina med Italijo in Vietnamom. V Hosi-minhovem mestu, nekdanjem Saigonu, je bil pred kratkim sejem usnjarsstva in tekstilne industrije, ki so se ga italijanski poslovneži udeležili v organizaciji zavoda za zunanjo trgovino ICE. Marsikateri med njimi je sklenil ugodne sporazume, in to ne le za nakup vietnamskih sportnih oblačil in dresov, temveč tudi za izvoz nekaterih usnjarskih izdelkov. Seveda je bilo zanimanje Italijanov namenjeno predvsem izvozu strojev. Letno jih Vietnamci izvozijo za približno 3 milijarde lir, kar sicer ni veliko, vendar za majhno in razvijajočo se državo že kar precej.

Marko Waltritsch

Informacijski sistem »made in Italy«

RIM - Italijansko podjetje Icet je uredilo za moskovske telefonske naročnike posebno službo, pri kateri bodo lahko zvedeli za telefonske številke moskovskega območja. Ker v ruskem glavnem mestu niso nikoli imeli telefonskih imenikov in ker je zdaj naročnikov kar čez 4 milijone, je bila rešitev tega vprašanja nujna. Icet je organiziral osem posebnih centrov, ki lahko posredujejo kakršnokoli telefonsko številko v manj kot eni minuti. Služba bo začela delovati v teku dveh let.

SDGZ, SDZPI IN COMAN

V začetku junija tridnevni tečaj o strategiji podjetništva

Kot smo že poročali, prireja SDGZ v sodelovanju s Slovenskim gospodarskim združenjem v Gorici tečaj o podjetniški strategiji, ki je namenjen lastnikom in vodilnim v zunanjetrgovinskih, trgovskih in komercialno usmerjenih obrtnih podjetjih. Tečaj bo od četrta, 8., do sobote, 10. junija letos v razstavnih dvorani Zadrzne kraske banke na Opcinah.

Tečaj v režiji Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobrazevanje bo sta vodila dr. Orazio Musmeci in dr. Graziano Isella iz konzulcnega podjetja COMAN iz Bologne. Uglezna strokovnjaka imata dolgoletne komercialne in menedzrske izkušnje v vodilnih italijanskih podjetjih, dobro pa poznata tudi naše razmere.

Program tridnevnega seminarja obsega, po zgladu lanske uspešne izkušnje, prizorišča, strategije, cilje in ekonomsko-financne postavke strateske

ga procesa ter proces vodenja v podjetju, in to s ciljem pridobivanja novih motivacij glede na spreminjene razmere. Predavanja bodo od 9. do 18. ure, z odmorom za kosilo od 13. do 14.30. V soboto se bodo končala ob 16. uri.

SDGZ naproša člane, ki so že izrazili zanimanje za ta tečaj, naj do petka, 26. maja pisno potrdijo svojo prijavo in v njej navedejo naslov in številko IVA podjetja, ki je potrebna za fakturo o plačilu tečaja. Za katerokoli informacijo se lahko interese obrne na organizacijsko tajništvo v Trstu (tel. 040-362949, faks 362692).

Združenje tudi vabi interese, naj čimprej odgovorijo, ker je treba predavateljem v najkrajšem času potrditi izvedbo tečaja. Ta bi seveda v primeru premajhnega zanimanja odpadel, kar bi bila seveda velika škoda predvsem za tiste, ki se zavedajo pomena tovrstnih strokovnih pobud.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

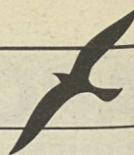
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU

LJUBLJANA - PRAGA - LJUBLJANA
3-krat tedensko . Ponedeljek, sreda, petek

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7
tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6
tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3
tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45
tel. 066/38-458, 38-512

OECD

Dobra ocena za Avstrijo

Prognoza

DUNAJ - Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) izstavlja Avstriji v svojem poročilu izredno dobro spricevalo. Alpski republiki napoveduje v prihodnjih treh letih triodstotno gospodarsko rast, predvidno optimistična pa je tudi glede sanacije oz. konsolidacije avstrijskega državnega proračuna v prihodnjih letih. Edina problematična točka, ki jo OECD navaja v svojem poročilu, je stopnja inflacije. Ta je se vedno blizu tri odstotna. (I. L.)

CERKEV / DRAMATIČNE POSLEDICE AFERE OKROG NADŠKOFA GROERJA

Milijon Avstrijcev razmišlja o izstopu iz katoliške Cerkve

Anketa s poraznimi rezultati - Opravičilo koadjutorja Schönborna

IVAN LUKAN

DUNAJ - Posledice afe-re v zvezi z dunajskim nadškofom in kardinalom Hansom Hermannom Groerjem - nekdanji gojenec je najvisjega cerkvenega dostojanstvenika v Avstriji obdolžil spolne zlorabe - so za katoliško Cerkev v Avstriji porazne.

Po zdaj anketi, ki jo je opravil inštitut za proučevanje javnega mnenja Market, razmišlja skoraj milijon vernikov - torej vsak sedmi Avstrijec! - o izstopu iz Cerkve, porazni pa so tudi konkretni podatki o izstopih iz katoliške Cerkve v aprilu, saj se je število izstopov v primerjavi z aprilom 1994 podvojilo.

Za Cerkev so vznemirjajoči se naslednji rezultati ankete: 59 odst. anketirancev je zaradi dunajskega nadškofa hudo razočaranih nad katoliško Cerkvijo.

Razprava o zadevi Groer se je v Avstriji medtem spet okrepila, k besedi pa se je v ponedeljek zvečer po več kot enomesečnem molku - priglasi tudi nadškof Groer. V daljšem sporočilu za javnost poudarja, da se noben človek ne bi mogel učinkovito braniti obdolžitve, kakršnim je sam izpostavljen. »Zato mi preostane le molk«, piše Groer in se obenem opravičuje »vsem, ki se jim zdi njegovo molcanje neznosno«.

Z dokaj jasnimi besedami pa je stopil pred javnost Groerjev designirani

Vse večje število vernikov se v zadnjem času v Avstriji poslavlja od katoliške Cerkve

naslednik v dunajski nadškofiji, nadškofijski koadjutor Christoph Schönborn. Na svoji prvi tiskovni konferenci se je javno

opravičil za svoje prve izjave v zadevi Groer, ko je obdolžitve nekdanjega gojenca Josefa Hartmanna na račun nadškofa Groerja označil kot »infamne«.

Schönborn je nadalje dejal, da je močno narasčanje izstopov iz katoliške Cerkve v Avstriji nedvoumno povezano prav z afero Groer in s tem jasno nasprotoval argumentaciji v avstrijski Cerkvi najbolj spornega škofa Kurta Krenna, ki je dan prej menil, da gre za »božjo preizkusnjo, ki jo je treba sprejeti«, dobersendeln vernikov pa da izstopa iz Cerkve tudi iz ekonomskih vzrokov.

Nekdanji Groerjev gojenec, diplomirani inženir Josef Hartmann, ki je zado spravlil v javnost, je opravičevanje koadjutorja Schönborna označil kot »posteno dejanje«, obenem pa izrazil željo, da bi kaj takega pričakoval tudi od dunajskega nadškofa

in kardinala Groerja. Poudaril pa je, da si sprave s svojim nekdanjim vzgojiteljem vsaj toliko casa ne more predstavljati, dokler Groer primerja svoj osebni položaj z vdorom Hitlerjeve vojske leta 1938 v Avstrijo, kot je to storil na nekem zasedanju pretekli teden na Dunaju.

Velik zanimanje za cimprejšnjo rešitev afe-re Groer in s tem pomiritev znotraj katoliške Cerkve v Avstriji kaže tudi predsedujoči avstrijske škofovske konference, graski škof Johann Weber. Ta je nujnost rešitve problema poudaril tudi ob svojem nedavnem obisku pri papežu v Rimu in opozoril, da je za to zadevo pristojen Vatikan.

Ena od možnih rešitev problema bi bila, ce bi papež sprejel Groerjevo prošnjo za upokojitve, ki jo je le-ta posredoval papežu ze lansko leto, ko je dopolnil 75 let.

Dunajski nadškof in kardinal Hans Hermann Groer (d.) s svojim naslednikom koadjutorjem Schönbornom

NOVICI

Madžarski predsednik Göncz na uradnem obisku v Avstriji

DUNAJ - Madžarski državni predsednik Göncz je včeraj prispel na trodnevni uradni obisk v Avstrijo. Visokega gosta je sprejel avstrijski zvezni predsednik Thomas Klestil, jutri se bo Göncz sestel tudi z zveznim kanclerjem Vranitzkym. Prav tako se bo madžarski predsednik sešel z zastopniki madžarske manjšine na Gradiscanskem.

Visokošolske volitve

DUNAJ - Včeraj so se na avstrijskih univerzah in visokih solah začele volitve za novo studentsko zastopstvo oz. novo sestavo centralnega odbora Avstrijske visokošolske zveze. Volilno pravico ima približno 230.000 studentk in studentov, za skupno 65 sedežev v centralnem odboru visokošolske zveze pa kandidira 16 frakcij. Trenutno najmočnejša frakcija v centralnem odboru je z 31 mandati konservativna Akcijska skupnost (AG), druga najmočnejša frakcija je lista zelenih in alternativnih studentov (GRAS) z desetimi mandati, sledita pa Zveza socialističnih studentov (VSSTÖ) z devetimi in svobodnjaška lista (FSL) s sedmimi mandati. Volilna udeležba je tradicionalno nizka.

I S T R A

Vojna napoved ubijalskim algam

GORAN MORAVCEK

REKA - Hrvaski ekologi, ki uživajo finančno podporo Nikice Valentica, so tako imenovani algi ubijalki napovedali vojno do iztrebitve. Alga je pršla do hrvaskih obal Jadrana, potem ko je usla iz nekega tropskega akvarija v Monacu. Pozimi so jo potapljači odkrili v vodah okrog otoka Hvara in pred pristaniscem Malinske na otoku Krku. Neposredna akcija je sledila kmalu po objavi nekaj alarmantnih člankov v tisku. Potapljači zdaj že čistijo pristanišče Malinske, kmalu pa bodo nadaljevali s čiščenjem na otoku Hvaru.

Ubijalska alga, kot popularno imenujejo alga Caulterpo taxifolia, ni strupena, prav tako ni neposredno nevarna kopalcem. Čeprav ne ubija, povzroči opustosenje povsod, kjer se zakorenini. Zelo hitro se razmnožuje in uničuje drugo morskostanje v okolici, s katerim se prehranjujejo ribe in drugi morsk organizmi. Povsod, kjer se naseli Caulterpa taxifolia, zelo kmalu zamre vse drugo življenje. Od tod je dobila tudi svoje ime - alga

ubijalka, saj utegne, ce je ne bodo pravocasnno izkoreninili, ogroziti naravno morskostanje.

Ta, na prvi pogled ljubka alga je v resnici prava morska pošast, ki je v nekaterih sredozemskih državah povzročila veliko ekološko paniko. Francozi, ki tej nevarnosti v začetku niso posvečali posebne pozornosti, so se zdaj prisiljeni spopadati z velikimi ekološkimi in gospodarskimi izzivi. Alga je mogoče najučinkoviteje odstraniti tako, da jo dobesedno izkoreninimo. Za ta način so se odločili tudi hrvaski ekologi, ki so za to opravilo najeli potapljače. Ti plevejo morskostanje, da bi hrvaska obala Jadrana ubranili pred to rastlino nadlogo. Ustanovili so tudi opazovalno službo in po objavi novinarskih člankov, ki so precej vznemirili javnost, so številne oči ribičev, potapljačev, prebivalcev in turistov uprte v morebitna rastišča »ubijalske alge«.

Hrvaski ekologi se najbolj naslanjajo na spanske izkušnje, saj je njihove obale prav tako napadla alga

ubijalka, ki pa so jo pravocasnno izkoreninili, tako da spanskih obal zdaj ne ogroža več. Nedavno se je na Hrvaskem mudil tudi znameniti francoski raziskovalec Alexandre Meinesz iz pomorskega laboratorija v Nicu. Preiskal je rastišča te alge pri Starigradu na Hvaru, kjer jo bodo začeli odstranjevati v kratkem.

Alga, ki je povzročila ekološki alarm povsod, kjer se je pojavila, se zakorenini v mulju, na kamenju in v pesku, določeno obdobje pa lahko prezivi celo v sladki vodi. Zelo uspešno se prilagaja tudi temperaturnim razlikam, zato je v nasprotju s pričakovani strokovnjakov prezivela sorazmerno nizke temperature hrvatskega Jadrana, ki pozimi niso presegle sedem stopinj Celzija. Na Hvaru se je alga razrasla po površini dva tisoč kvadratnih metrov, od koder se širi bliskovito, saj se razmnožuje z delitvijo korenin, prav tako pa se takoj zakoreninijo tudi odtrgani kosčki, ki se razraščajo v nove rastline. Ce ne bi akcije čiščenja v Malinski, kjer bodo očistili približno kvadratni

kilometer rastišč, začeli zdaj, bi bila ta površina ze prihodnje leto vsaj dvakrat, ce ze ne trikrat tolikсна.

Znanstveniki ne priporočajo kemičnega uničevanja te alge, saj se bojijo, da bi s to metodo porušili naravno ravnostanje. Algo tako pulijo ročno, za čiščenje omenjenega kvadratnega kilometra njenih rastišč pred pristaniscem Malinske pa so namenili več kot deset tisoč mark. Stevilnim se zdi ta vsota pretirano visoka za »navadno« podmorsko odstranjevanje plev, toda strokovnjaki opozarjajo, da je to prav simbolična vsota v primerjavi s tisto, ki bi jo morali odsteti, ce bi se alga začela ne nadzorovano razmnoževati.

Za zdaj se niso odkrili naravnega sovražnika te alge, čeprav domnevajo, da bi jo utegnili ogroziti neki tropski rakec. Strokovnjaki se ukvarjajo z mislijo, da bi ga naselili v Sredozemlju, vendar morajo se prej preuciti morebitne nevarnosti in nezelenelne učinke, saj bi lahko z njegovo nastanitvijo znova ogrozili morskostanje ekološko ravnostanje.

Nevarnosti, ki prezijo na morskostanje, so vse večje; ne samo zaradi ubijalske alge, za katero isce protistrup kar 25 institutov in laboratorijev po vsej Evropi, pač pa tudi zato, ker je onesnaženost morja preseгла vse razumne meje. Sredozemlje je resno obolelo, poln strupov pa je tudi Jadrano, zlasti v severnem delu ob italijanski obali. Z reko Pad se izliva jo v Jadransko morje odpadki iz industrijske najbolj razvitih predelov severne Italije. Preiskave, ki so jih o sanitarni kakovosti morja pred kratkim opravili ob kvarnerski obali, so postregle z zaskrbljujucimi ugotovitvami, kako zelo tudi Reka z okoliskimi mesti zaradi sistemsko nerešene problema čiščenja odpadnih voda, vsak dan »ubija« morje. Nekateri upajo, da bo neprijetna navzočnost ubijalske alge na hrvaski obali Jadrana prava priloznost za začetek sistematičnega čiščenja morja. Ekologi namrec opozarjajo, da se bo sicer malomarnost drago maščevala ne samo v ekološkem, pač pa tudi v gospodarskem smislu.

V LJUBLJANI

Umrli velik prijatelj koroških Slovencev

B. Grafenauer

LJUBLJANA - V slovenski prestolnici je v 79. letu starosti umrl eden najvidnejših slovenskih zgodovinarjev, akademik profesor Bogo Grafenauer.

Bil je velik prijatelj Slovencev na Koroskem, saj je redno prihajal v njihove vrste ne samo kot predsednik Kluba koroških Slovencev v Ljubljani, pač pa predvsem kot izvedenec za narodnostna vprašanja.

Bogo Grafenauer se je rodil v Ljubljani kot sin znanega koroškega Slovence, literarnega zgodovinarja in etnografa Ivana Grafenauerja. Ze kot student je objavljial prispevke o koroško-slovenskem vprašanju. Koroska in sploh slovenska narodnostno vprašanje sta ostala njegova najbolj srčna skrb.

V letih upora je Bogo Grafenauer sodeloval v Osvobodilni fronti, ki jo označuje kot »vrh slovenske zgodovine«. Na ljubljanski univerzi je bil redni profesor za zgodovino Slovencev do svoje upokojitve l. 1982, bil je redni član SAZU, predsednik Slovenske matice, itd.

Poleg številnih zgodovinskih knjig in publikacij (okrog 450 naslovov) je napisal vrsto razprav iz zgodovine koroških Slovencev.

GLASBA IN VIDEO

Edvard Zajec z računalnikom v tretjo fazo

Danes ob 21. uri bo v gledaliscu Miela monografski recital pianista Aleksandra Rojca, ki bo predstavil del Satiejevega klavirskega opusa. Večer je vključen v projekt Satiemania, ki je po programski zamisli za naše glasbeno kulturno okolje gotovo neobicajen in pester.

Tako bomo na Rojčevem koncertu lahko videli tudi dva videa Edvarda Zajca, ki je z računalnikom interpretiral (ob Menuetu Ravelove sonatine) Satiejev Prvi nokturno.

Redko se naš kulturni milje sooča s področjem Computer Art, zato bi podrobneje orisali glavne poteze Zajcevih umetniških prepričanij.

O Edvardu Zajcu bi najprej povedali, da je v svojih umetniških iskanjih romal iz Trsta v Ljubljano, Pariz in ZDA. Sicer je njegovo življenje se vedno ujeto med starim in novim svetom. Podobno lahko trdimo za njegova glasbeno-estetska nihanja, ki jih sam zaokviruje v tri ustvarjalne faze.

Preden jih orisemo, vprašanje: zakaj računalnik?

Izbira računalnika za umetniški medij pomeni Edvardu Zajcu tretjo pot, ki se v šestdesetih letih med abstraktno in konceptualno-socialno umetnostjo izkaze za novo, se »nezaznamovano« področje.

V svoji Prvi fazi (1968 - 1978) je Edvard Zajec prepričan v interakcijo, ki se vzpostavi med subjektom in strojem; o tem lahko podrobneje razmišljamo ob Zajčevem delu Informatrix, ki je izšlo takrat pri Založništvu trzaskeskega tiska.

V Osemdesetih letih se njegova iskanja vendar vedno bolj opredeljujejo na barvo, ki računalniku odpre popolnoma nove izrazne možnosti (Druga faza, 1978 - 1990); ce je bila prej Edvardu Zajcu glasba dopolnilo, mu sedaj postane temelj, saj nastaja računalniški video kot interpretacija glasbene povednosti. Ob Drugi sonati za klavir trzaskeske skladatelja Giampaola Corala se Edvardu Zajcu poraja Chromas, diamantna video podoba v seriji številnih barv, ki se ob glasbi nenehno menjujejo v nestetih vzorcih; video smo imeli priloznost videti na Mednarodnih srečanjih s sodobno

glasbo Trieste Prima leta 1987.

Sam pa ni prepričan glede vzročnosti sosledja barvnih podob in isče trdnejših sistemov. Zreducira stevilo barv, da bi globlje segel v kontrolo računalniškega sistema, isče »upravičenosti« v njihovi konsekvencnosti in obliki; prva sadova Tretje faze (1990) sta ravno videa, ki ju bomo lahko videli v sredo.

Je Ravelova in Satiejeva glasba v razmerju s Coralovo korak nazaj? In tu smo pri omenjenih Zajčevih glasbeno-estetskih nihanjih.

Naj takoj povemo, da so le navidezna, saj nima Edvard Zajec nobenih predsodkov do sodobne glasbe. Glavni vzrok izbire tonalnega sistema za model je ustaljenost, presežnost, »uokvirjenost« tega glasbenega obdobja.

Sicer je Tretja faza na svojem začetku, ki pomeni Edvardu Zajcu komaj prvo utemeljitev glede potrebe po »upravičenosti« računalniškega sistema; sam je prepričan, da je izbira »jasne« tonalne skladbe le prvi temeljni poskus »jasnega« koncepta dosedanjih izkustev.

Tako so v Ravelovem Menuetu trije tonalni prehodi ključ barvne razpojenosti videa, ravno tako pa Satiejeve metrične spremembe.

Izbral bi tudi lahko katerikoli tonalno skladbo, vendar je francoska glasba na prelomu stoletja (z Debussyem na čelu) znana po svojem podziviljanju literature preteklih stoletij (naj navedemo kot primer ravno Ravelov Menuet, ali pa uporabo modalnih kadenc, ki so v tej glasbi že »spomin«, obrazec, ki ga skladatelj ne dozivlja, ampak opisuje).

In ravno to »sodobno uokvirjeno« (baročno) glasbo Zajec z asociacijo uokviruje v se sodobnejšo računalniško dimenzijo.

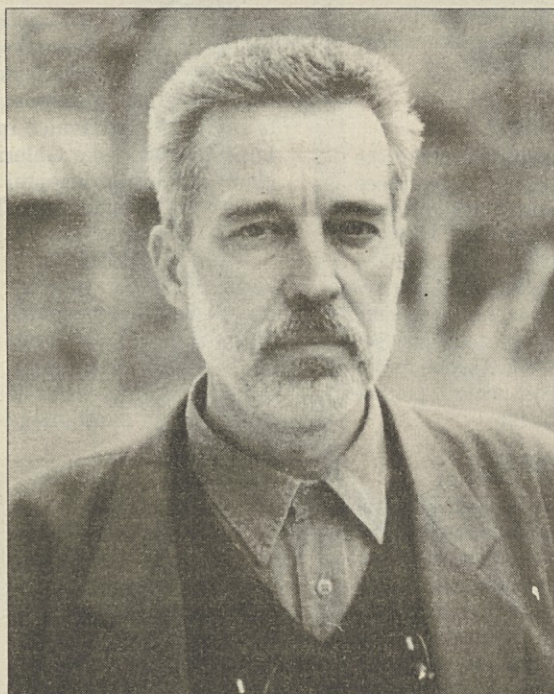
Bistvo je, da je željam gradnje, kakor konec šestdesetih let, ko je obrnil hrbet Duchampovemu rušenju umetnosti in se sploh odločil za računalnik.

Zeli si trdnih tal, namiguje (spet z asociacijo) na Gvidona Areskega in doda, da se bo iz te faze razvil nacrt bimedialne računalniške umetnosti: stroju naj bi zaupali tudi glasbo! (CR)

UMETNOST

Večstranski pristop Franka Vecchieteta do ustvarjalnega dela

JASNA MERKU

Pred nedavnim je Franco Vecchiet razstavljal v prostorih katoliške knjigarne v Gorici, nato se v knjigarni v Padovi svoje najnovije grafične liste. Ze na prvi pogled smo lahko opazili prehod od barvne grafične interpretacije s svetlobnimi in tonskimi prehodi izjemne ubranosti v bolj meditativno preobrazbo črno-bele grafične igre. Teksturine obdelave s prepleti znakov postanejo koprene, skozi katere se razblinijo pregrade med zunanjo otipljivostjo in neskončnimi igrami notranjega utripa. Vedrina barvnega, čutnega zaznavanja in sporocilnosti nadomesti resna, umirjena faza poglobljanja v vesolje znakov, ti postanejo misli, s katerimi umetnik tke nove figure in prostorske vtise.

Franko Vecchiet vrsto let posreduje svoje izkustvo na likovnem področju v smeri klasičnega pojmovanja likovno izraznih tehnik, a tudi v smeri raziskovanja in eksperimentiranja. Kot umetniški vodja mednarodne grafične sole v Benetkah je v stalnem stiku z ustvarjalci iz vsega sveta, zato dozivlja tudi pristop do ustvarjalnega dela večstransko. Na omenjeni soli redno vodi seminarje o grafiki in lesorezu. V poletnem času je za letošnjo sezono

predviden med drugimi tudi stirimesečni tečaj o umetniški knjigi (t.i. libro d'autore), ki obsega proces ideacije do realizacije z impaginacijo, rocno vezavo in različne tiskarske postopke.

Vecchiet vodi večkrat delavnice ali pride v stik z ljubitelji ustvarjanja med razgovori ob razstavah in okroglih mizah na temo. Trenutno je v teku likovni seminar, ki ga v Bridarjevi hiši v Devinu prireja »Scuola del vedere« in predvideva v celoti pet srečanj. Vrsijo se vsako sredo od 16.30 do 19.30 vse do 24. maja. Vsebinsko je Vecchiet najprej orisal značilnosti znaka in risbe, izraznosti crte, ob ogledu diapozitivov. Razlaga je sledil praktični del s primeri. V

drugem srečanju je obravnaval konstrukcijo, osnovo upodabljanja ter se skliceval na tradicijo tega in prejšnjih stoletij, mimo renesanse in Velasqueza, do Picassa in naših dni. Tretje srečanje, ki se je prav izteklo je bilo namenjeno barvi, ki včasih omogoča poenostavljeno izražanje, lahko pa postane zelo zahtevna govorica. Tu je Vecchiet orisal pristop do pojmovanja barve v teku posameznih zgodovinskih obdobj.

Naslednje srečanje bo obravnavalo kompozicijski sestav: dinamične in statične kombinacije.

Končno srečanje bo pa namenjeno usklajevanju vseh obravnavanih likovnih prvin.

Obiskovalci tečaja v praktični fazi aplicirajo pridobljeno znanje lastni likovni govorici in skusajo preverjati nove možnosti. Večinoma gre za tečajnike, ki se ukvarjajo z ustvarjanem več let in to tudi v sklopu omenjene sole, v sedmih letih njenega obstoja. Ceprav se likovna govorica opira na podobe in se večkrat umetniki izogibajo besedam, postane bistvena važnost posredovanje metodologije dela ob analizi vsebinske in zgodovinske vzročnosti za prodorneje razumevanje in kakovostno rast umetniških dosežkov.

V tem smislu je Vecchietovo delovanje obojestransko plodno in prezeto z globokim osebnim izkustvom.

Carmelo Vranich v galeriji Cartesius

V soboto, 20. maja, ob 18.30 bodo v umetnostni galeriji Cartesius v Ul. Marconi v Trstu odprli razstavo trzaskeske slikarja Carmela Vranicha z naslovom »Ne-doslednosti«. Predstavitev bo spremljala zvočni prikaz in »glasba za barve« Roberta Giannotte. Umetnika, ki je po rodu iz Istre in je svoje prve umetniške korake napravil v Firencah, bo predstavil prof. Enzo Sentese. Razstava bo odprta do 2. junija (vsak dan od 11. do 12.30 in od 16.30 do 19.30, ob nedeljah od 11. do 13. ure).

FILM

Michel Blanc - Dvojnik

IGOR DEVETAK

Il Sosa - Dvojnik. V izvirniku: Grosse Fatigue, Francija 1994. Režija, scenarij: Michel Blanc po izvirni zamisli Bertranda Bllera. Fotograf.: Eduino Serra. Scenograf.: Carlos Conti. Montaža: Maryline Monthieux. Glasba: Renè-Marc Bini. Produkcija: Gaumont, TF1 Films Prod., s sodelov. Canal+. Igrajo: Michel Blanc, Carole Bouquet, Philippe Noiret, Josiane Balasko, Gérard Jugnot, Ghierry Lermite, Mathilda May, Roman Polanski, Régine, Gilles Jacob...

Kaj bi storil igralec z zelo uspešno komično masko, ko bi se pojavil pred njim brezimen moški z značilnostjo, da mu je po videzu in talentu popolnoma enak, in kaj, ko bi mu ponudil domiselno pogodbo: nadomeščal ga bo v nevažnih vlogah in v nemirnih casih, onemu pa bo medtem dano, da igra samovsečne avtorske vloge in uživa ezotiko tropškega kraja? Michel Blanc tako sprasuje z registrom dobro ritmiziranih ironičnih dialogov, ko postavi v sredino farsnega filma sebe-cloveka z vsemi kompleksi in potezami,

woodyallensko obravnavanimi, in si izmislil metajezikovno igro, v kateri se znano navzkrižje med fikcijo in resničnostjo zaostri v zabavljivem tonu, značilnem za najboljšo francosko komedijo. Michel Blanc posebja sebe in samo po sebi se ponuja vprašanje, ali je v življenju prav takšen. Morda je, ali se bolje, gotovo je, saj ni skrivnost, da se kot filmski uzivalci radi predajemo prepričanju, da ni pretvara, kar se dogaja na platnu.

Michela Blanca vrzeta iz spanja policista, ki hočeta vedeti, ali res ni odplacal postene voznine, kakor trdi sofer taksija. Seveda, da ni res, saj ze lepr cas ne uporablja taksija. Nekaj dni pozneje ga na cesti ogovori moški in prepriča, da se srečata v bordelu. Kaj hočejo ti neznanzi? Gorile ga brcejo iz nočnega lokala, oče mu očita, da na ulici ni prepoznal svoje matere, povrh pa sredi noči vdre v njegovo stanovanje nasilna policijska tolpa, ker ga dolgoletna prijateljica dolzi posilstva. Michel misli, da je znorel. Zato se za teče na podeželski dom lepe prija-

teljice Carole Bouquet, kjer naj bi mu prepotrebni mir omogočil, da zbere misli, zaključni zahtevni scenarij, ki mu ne gre od rok, in mestna mora se razblini. Uganka je kmalu rešenarsena: Blanc ni shizofrenik, temveč ga z nadlogami zalaga dvojnik, ki se izdaja zanj. Michel in Carole se lotita vznemirljivega avtomobilskega lova na osebo in znajdeta se med prijaznimi ljudmi, ki Michela nazivajo Patric. Tako je ime goljufu, nesrečnežu, ki si je znašel na cisto navadnem obrazu naravno masko velikega, oboževanega in vplivnega igralca Michela Blanca in posrečila se mu je drzna poteza: vse je prepričal, zlasti mater in tiste, ki so ga tudi zaradi videza smesili, da igralec, o katerem pišejo casniki in govori TV, ni nihče drug kot prav on, in da je Michel Blanc psevdonim za umetnika.

Cloveka, ki si delita isti videz, se bosta pomerila v nočnem »face à face«, v besednem dvoboju sredi vlažne podeželske poti in si voljno izmenjala vloge. Obema tako prija: Patric bo delal, Michel se bo zabaval.

Ko pa se bo Michel vrnil, ga ne bo prepoznala niti zvesta Carole Bouquet, prepričana, da je to Patric, medtem ko je Patric pristni Michel. Vlogi (in istovetnosti) sta se dokončno obrnili. Biti ta ali oni je le stvar sreče, vse odvisi od tega, kako se vrtilo njena kolesa. Resnične istovetnosti ni, gre le oblacilo, ki si ga je nekdo znašel na sebi, in ga mora včasih mora sleci. Filmski svet je poln dvojnikov, opozarja Blanca v filmu Philippe Noiret, kdo lahko določi istovetnost filmskega igralca? V filmu, ki se konča, ne da bi se končal, se neresnični, ce je perfekten, spremeni v resničnega.

Blanc se premika spretno med absurdnim in lahkim registrom. Po izvirni zamisli Bertranda Bllera, ki je priskobil na pomoč avtorju, ki mu kakor v filmu scenarij ne uspeva, je izdelal podobo za moro te vrste: kako biti samosvoj, ko pa te ves svet ima za nekoga drugega? Igralceva mitologija, ki jo goji občinstvo, je nujno tudi igralceva resnica? Podobna se mora sesuti, kočija preleviti v bučo. In vendar poznanost zahteva

visoko ceno; lahkoverno verjemimo Michelle Pfeiffer, ki je pred nekaj dnevi izjavila, da recitira zastoj, denar pa je odszkodnina za nevažni status zvezdnika! In se: zakaj pa bi laznivi ne smel imeti istih pravic kot resnični, ce mu je enak? Kakor da bi se podoba v ogledalu utrgala iz odseva, zazivala samostojno življenje in zahtevala lastne pravice. »Stirideset let prenasam nepriliko tega obraza, cas je, da izkoristim njegove prednosti!« bo dejal Patric-Blanc. To so bolj ali manj umetna vprašanja, ki pa v nadrealni komediji, iz katere prej kot smeh veje tesnoba kafkovskega tipa, sledijo omotični logiki, ki jo je v filmu na klasično temo o dvojniku utemeljil Michel Blanc, avtor režiser in igralec, ki se je kot nekateri drugi (G. Jugnot, J. Balasko v filmu) formiral v pariskih bulvarskih café-théatres s satiro na aktualne teme in po zgledu italijanskih komikov (za vse Benigni - Blanc je sodeloval v njegovem Il Mostro) vzel v roke filmsko kamero; morda pa se ga kdo spominja v dramatični vlogi Monsieur-ja Hire.

NA KRATKO

Festivalu v Cannesu ob rob

CANNES - Na 48. mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu, ki se začne danes, bodo predvajali rekordno število filmov, ki jih je sofinanciral sklad Sveta Evrope za podporo filmske produkcije Euroimages. Ustanovljen je bil leta 1988, prav v letosnjem letu pa doživlja zlato dobo. Pet nominacij za oskarje, 25 nominacij za cezarje in osem filmov v Cannesu je bilanca filmov, ki jih je sofinanciral Euroimages. Od osmih je v tekmovalni program uvrščenih pet filmov - otvoritveni Mesto izgubljenih otrok, Med hudicem in globokim modrim morjem (Marion Hansel), Zemlja in svoboda (Ken Loach), Podzemlje (Emir Kusturica), Pogled Uliksesa (Theo Angelopoulos) in Zgodba Kronenovih (Montxo Armendariz). V sekcijo Določeni pogledi je uvrščen film Bye-Bye (Karim Didi) in v Stirinajst dni režiserjev film Amerika nekoga drugega Gorana Paskaljevića. (AFP, V. R.)

Predsednik SAZU v Avstriji

LJUBLJANA - Letosnje slovesno zasedanje Avstrijske akademije znanosti na Dunaju je danes - spremljajoče prireditve so se začele že včeraj. Na osrednji slovesnosti bodo poleg slovesne razglasitve novih članov, ki je glavna točka programa, in poročil tajnikov obeh razredov, matematično-naravoslovnega in filozofsko-zgodovinskega, podelili se tradicionalne in močno odmevne nagrade Avstrijske akademije znanosti. Svečanega zasedanja Avstrijske akademije znanosti, s katero naša Akademija dobro sodeluje, se bo kot povabljeni gost udeležil predsednik SAZU, akademik France Bernik. PR

Režiser naključij v Kinoteki

LJUBLJANA - Mesec maj bo v slovenski Kinoteki v znamenju francoskega režiserja Louisa Malla, mojstra naključij. V kratki retrospektivi njegovih filmov, ki se je v ponedeljek začela s projekcijo njegovega prvencu iz leta 1957 Dvigalo na morišče, končala pa se bo 27. maja s filmom kultnega finskega režiserja Akija Kaurismakija Boemsko življenje, v katerem režiser in persona plača junakom večerjo, bomo lahko videli tudi njegov triler Atlantic City, nadaljevanje Dvigala, iz leta 1981 z Burtom Lanchastrom, Susan Sarandon in Michelom Piccolijem v glavnih vlogah. Zvezde igrajo tudi v drugih njegovih filmih, ki jih bodo predvajali v okviru retrospektive: Jeanne Moreau v Ljubimcih (1958), Jeremy Irons in Juliette Binoche pa v Sramoti (1992). V kratki retrospektivi bomo lahko videli se njegovo dramo o »naključnem nacistu« Lacombe Lucien iz leta 1974 in avtobiografsko vojno dramo Nasvidenje otroci (1987) o medvojnem prijateljstvu med sinom kapitalista in revnim Židom. (V. R.)

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 8. do 14. 5. 95)

Pri ljubljanskih kinematografih so se nedvomno razveselili dežja, ki ga ves pretekli teden ni manjkalo. In imeli so se česa veseliti: gledalcev je bilo 24.185, kar pomeni da je njihovo število naraslo za 4.931 ali 25, 61 odstotka v primerjavi s prejšnjim (sončnim in toplim) tednom, temu primerno pa je bil seveda večji tudi izkupiček. Te številke so visoke tudi v primerjavi s tednom med 9. in 15. majem 1994, ko je bilo le 21.219 gledalcev. Premierni Izbruh je z veliko prednostjo pred svojimi tekmeci zasedel prvo mesto (Utemeljeni sum, ki je bil prvouvrščen film prejšnji teden, je tedaj zbral le 4.612 gledalcev). Začelo se je tudi predavanje Norega profesorja, predpremierno pa smo imeli možnost videti Barcelono (174 gledalcev in 104.400 SIT na starih predstavah in Vse, kar si želiš (19 gledalcev in 9.025 SIT na eni predstavi).

Legenda: Prva številka pomeni število predstav, druga število gledalcev in tretja bruto izkupiček v preteklem tednu. Številke v oklepajih predstavljajo dosedanj skupni seštevek predstav, gledalcev in izkupička.

1. Izbruh / Lj. kinematografi	33 (34)	7.999 (8.067)	3.999.500 (4.031.800)
2. Carlitov zakon / Carnium Trade	28 (50)	2.490 (4.208)	1.195.700 (2.045.200)
3. Ulični bojevnik / Continental	21 (33)	2.395 (4.981)	1.159.000 (2.452.000)
4. Priscilla, kraljica pušave / Fun-Mladina film	20 (40)	1.956 (3.771)	940.000 (1.838.800)
5. Utemeljeni sum / Lj. kinematografi	27 (94)	1.809 (10.414)	862.400 (5.036.000)
6. Nori profesor / Fun-Mladina film	8 (8)	1.402 (1.402)	701.000 (701.000)
7. Asteriks osvaja Ameriko / Continental	7 (64)	1.310 (8.512)	642.500 (3.984.150)
8. Nell / Fun-Mladina film	21 (114)	1.071 (15.066)	516.700 (7.257.600)
9. 101 dalmatincev / Cenex	14 (98)	1.055 (8.417)	369.250 (3.470.400)
10. Amater / Trias WTC	11 (37)	502 (1.881)	292.200 (893.900)

Na lestevici mednarodnega tržišča (V. Britanija, Francija, Nemčija, Italija, Španija, Nizozemska, Avstralija in Japonska) v tednu med 20. in 25. aprilom ni bilo nobenih novih naslovov in tudi drugih večjih sprememb ne, le filmi, ki so že dlje časa v obtoku, so med seboj nekoliko zamenjali vrstni red (prvo mesto tako na ljubljanski kot na tuji lestevici zavzema Izbruh). Navajamo izkupiček v milijonih USD.

1. Izbruh	6, 20 (23, 10)
2. 101 dalmatincev	5, 79 (24, 65)
3. Dumb and Dumber	3, 39 (33, 62)
4. Jesenska pripoved	2, 53 (19, 58)
5. Forrest Gump	2, 18 (132, 65)

Pripravljala Igor Kernel

LIKOVNA UMETNOST / 2. BIENALE MALE SLIKE

Znani na manj znani način

LJUBLJANA - V Galeriji SMELT, ki deluje v poslovni zgradbi istoimenskega podjetja v Ljubljani, so predvčerajšnjim odprli drugi bienale male slike Mini Prix, ambiciozno zasnovani projekt, ki ga organizirata revija za poznavalce in ljubitelje umetnin in starin Lucas ter vrhniška Galerija 2, in ki je namenjen pregledu aktualnih dogajanj na področju likovne produkcije v intimnejših formatih ter njeni promociji.

Natečaju letosnjega bienala, ki namerava v bodočnosti preseči nacionalne meje in pridobiti mednarodni značaj (skrita želja organizatorjev je organizacija svetovnega

prvi, tudi drugi bienale Mini Prix vsebuje nagradni del; Grand Prix je letošnja ziriža dodelila slikarji karkari, pripadnici generaciji zrelih slovenskih likovnikov, Mileni Usenik,

Grand Prix: Milena Usenik: Preliha, 1994, akril, 27 x 30 cm

bienala male slike), se je odzvalo 77 slovenskih likovnikov vseh generacij, ki so na razpis poslali kar 225 del v različnih tehnikah.

Strokovna žirija, ki so jo sestavljali likovni kritiki in predsednik slovenskega AICA Brane Kovič, ravnateljica mariborske Umetnostne galerije Meta Gabrsek-Prosenec in kustos Moderne galerije Igor Zabel, je v ožji izbor, ki je zastopana na razstavi, uvrstila dela 26 avtorjev, in sicer najnovejša, iz lanske in letošnje produkcije. Tako kot je že

ki jo sicer poznamo po delih v bistveno večjih, galerijskih formatih in zelo širokih potezah barvnih nanosov. Stiri nagraje bienala male slike so prejeli Jelka Flis, Vladimir Makuc, Ivo Prancič in Marko Tusek. Kot je na otvoritvi bienala, na kateri sta med drugim številne obiskovalce nagovorila tudi kulturni minister Sergij Pelhan in ljubljanski župan dr. Dimitrij Rupel, povedal član žirije Iztok Zabel, je žirija odločala soglasno, na podlagi strokovnega argumentiranja in ne na

podlagi glasovanja.

Letosnji bienale prinaša nekaj sprememb - predvsem to, da se je iz izhodiščnega koncepta, ki se je v okviru prvega bienala osredotočil na mali unikat na papirju, letos razširil na izbor del na številnih drugih podlagah; likovniki, ki so se odzvali natečaju, so prispevali dela na različnih nosilcih od papirja, platna, lesenita in iverne plošče do keramike.

Razstava, na kateri se s po dvema slikama predstavlja 26 avtorjev iz ožje selekcije, prinaša dela, izdelana v različnih likovnih tehnikah, na katerih prepoznavamo znane slovenske likovnike v formatih, ki so sicer na javnosti dostopnih razstavnih postavitev redko prisotni in zato presenetljivi. Obiskovalci lahko torej prepoznavne umetnostne nagovore znanih slovenskih avtorjev odkrivajo tudi na precej manj znane načine. Veliko umetnikov na bienalu sodeluje že v drugo, kar pomeni, da je bienale male slike med njimi lepo sprejet in da so našli stik ter spodbude za izražanje in raziskovanje tudi v slikah manjših dimenzij (bienale obsega dela, ki ne presegajo formata 30 x 30 centimetrov).

Tokratni bienale, ki bo na ogled do 15. julija, spremlja trdo vezani katalog, tomembna posebnost tokratnega bienala pa je, da ga bodo promovirali tudi na mednarodni računalniški mreži Internet. Generalni sponzor projekta je podjetje SMELT.

Vojko Urbancic

NOVO V KINU

Vse, kar si želiš

Boys on the Side/Anything You Want, komedija, scenarij Don Ross, režija Herbert Ross, distribucija Warner/Ljubljanski kinematografi, premiera jutri v Ljubljani v kinu Komuna, hkrati na rednem sporedu. Režiser se je po Jeklenih magnolijah in Dekletu za slovo ponovno lotil svoje priljubljene teme - medčloveških odnosov in predvsem odnosov med ženskami. Vse, kar si želiš je film o življenju v devetdesetih, ko se vse bolj krha tradicionalna družina, potreba po skupnosti pa ostaja. Glavne junakinje (na sliki) so tri različne ženske, ki jih življenje pripelje skupaj. Jane DeLuca (Whoopi Goldberg) je vihrava in cinčna barska pevka, ki po nesrečni ljubezni in neuspeli glasbeni karieri na poti v Los Angeles sreča svoje nasprotje, Robin Nickerson (Mary-Louise Parker), optimistično in vedro dekle. Postaneta prijateljici, pridruži pa se ji vihrava in neodgovorna Holly (Drew Barrymore), ki v marsičem spremeni njihova življenja. Med njimi se počasi splete vez, in ustvarijo si tisto, česar nikoli niso imele - družino. (V. R.)

I.Q.

Romantčna komedija, scenarij Andy Breckman in Michael Lesson, režiser in koproducent Fred Schepisi, distribucija Karantanija, premiera jutri v Ljubljani v kinu Bežigrad, hkrati na rednem sporedu.

I.Q. je podezelska romanca, ki se dogaja sredi 50-ih let, in v kateri vlogo Kupida prevzame nihče drug kot sam Albert Einstein. Igra ga Walter Matthau, vlogo ljubezenskega posrednika pa začne igrati, ko se njegova necakinja Katarina (Meg Ryan) zaroči z izobraženim in vsiljivim psihologom (Stephen Fry). Einsteinu njen izbor ni po volji, zato stvar vzame v svoje roke in ji skuša najti novega prijatelja. Čeprav je Katarina trdno odločena, da se bo poročila z genijem, podobnim stricu, je Einsteinov izbravec Ed (Tim Robbins), mehanik iz mestne delavnice. Z oljem popackani vitez se poda v boj, da bi Katarino iztrgal iz objema akademskega znanja. Svojo edino napako - premalo akademskega znanja - pa premaga s pomočjo Einsteina. Na sliki par, ki ju je zblizal Einstein. (V. R.)

Tito in jaz

Tito i ja, drama, scenarij in režija Goran Marković, distribucija Starec, premiera jutri v Ljubljani v kinu Vic, hkrati na rednem sporedu.

Film Tito in jaz iz leta 1992, ki ga nekateri po kakovosti postavljajo ob bok dvema najboljšima jugoslovanskima filmoma Kdo neki tam poje in Oeka na službenem potovanju, je film o desetletnem dečku Zoranu (Dimitrije Vojnov), ki leta 1954 dobi prvo nagrado za spis o Titu in za nagrado obišče njegov rojstni kraj Kumrovec. Zadržanega in sibkega očeta igra Miki Manojlović (na sliki), radoživ mamo Anica Dobra, odrezavo babico pa Olivera Marković. Živijo v tesnem stanovanju v Beogradu, po vrnitvi iz Kumrova pa se Zoran spremeni. Ob Titovem sprejemu pionirjev ga namreč bolj kot Tito prevzame velika torta. Film je svojevrsten »obracun s Titom«, ki so ga predvajali na filmskem festivalu v Cannesu, in ki bo po nekaj letih od nastanka prisel tudi na naša platna. (V. R.)

NOVO NA VIDEOU

Modro nebo

Blue Sky, drama, distribucija Aries/Continental film, scenarij Rama Laurie Stagner, režija Tony Richardson, ZDA, 1991, 98 minut.

Major Hank Marshall (Tommy Lee Jones), vojaški strokovnjak za jedrske poskuse, se sredi 60-ih z družino seli od oporišča do oporišča. Razlog pogostih selitev je radoživa in custveno nestabilna žena Carly (Jessica Lange), ki je rada v središču pozornosti moskih, in zaradi katere mož konča v umobolnici. Toda Carly se ne preda. Film o neobrzdani ženski in trpljenju družine (par-

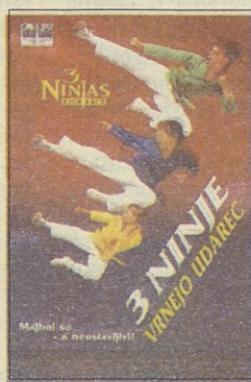
terja) zaradi nje, ki se je v 60-ih običajno končala pogubno za žensko, je režiser izpeljal v duhu 90-ih. Promiskuitetna in lahkoživa Carly ni samo to. Je produkt ameriške kulture in ustreza željam moza, ki »uživa v tem, da jo drugi gledajo«. Hank pa ni patriarhalni ljubosumni mož ali mehkužni omahljivec, »zrtev strasti«, ampak rahločuten in ljubeč mož, ki jo obožuje prav zaradi njene lahkoživosti. Prepričljiva drama in hkrati film, ki prevrednoti stereotip filma 60-ih. (V. R.)

Tri ninje vmejo udarec

3 Ninjas Kick Back, mladinska komedija, distribucija Aries/Continental film, scenarij Mark Salzman, režija Charles T. Kanganis, ZDA, 1994, 95 minut.

V seriji podobnih izdelkov o mladih nadebudnežih, ki se učijo stare japonske veščine ninj, je pričujoči film eden bolj izpeljanih, ki uspešno združuje vzgojno funkcijo z zabavo in akcijo brez poudarjenega nasilja. Junaki so trije bratje - najstarejši Rocky (Sean Fox), srednji Colt (Max El-

liot Slade) in najmlajši Tum Tum (Evan Bonifant) - ki jim dedek Mori (Victor Wong) da v varstvo bodalo, ki ga je dobil kot mladi ninja, in ki ga bo na tekmovanju na Japonskem predal zmagovalcu v tekmovanju ninj. Vplete se hudobni stariček, ki si bodalo zeli prilastiti, da bi odprl vrata v dolino zakladov, in za to zadolži tri nerodne mladeniče. Bratje se odpravijo za dedkom v Tokio, kjer se Rocky prvič zaljubi. Obilica spretnosti ninj, baseball, situacijska komika tipa Sam doma, duhoviti dialogi in akcija tvorijo kratkocasen film za osnovnošolce. (V. R.)

JAPONSKA / VSE ŽIVLJENJE SE JE HOTEL MAŠČEVATI ZARADI PONIŽANJ, KI JIH JE DOŽIVEL V MLAJŠIH LETIH

Z Asaharovo aretacijo je konec imperija sekte

Oblasti so Vzvišeni resnici odvzele privilegirani status sek-

Tajnik tokijskega guvernerja ranjen v atentatu

TOKIO - Le nekaj ur po aretaciji voditelja budistično-hinduistične sekte Vzvišene resnice Soka Asahare je tokijskemu guvernerju Jukiu Aosimi namenjen paket eksploziral v rokah njegovega tajnika Masaakija Utsumija.

Nic hudega slutec, je 44-letni Masaaki Utsumi v roke vzel paket, v katerem je kazalo, da je videokaseta. Ko pa ga je hotel odpreti, je ta eksploziral. Tajniku je eksplozija hudo poškodovala obe roki, a zaradi hitrega posega ostalih uslužbencev in takojšnje zdravniške pomoči, ni ranjenec v smrti nevarnosti. Pred dvema tednoma umesceni guverner Aosima ni bil v svojem uradu v mestni četrti Sinzuku, ko je prislo do eksplozije, bil je na seji, na kateri so prav pravljalji o varnostnih ukrepih po aretaciji Soka Asahare. Aosimo je kot razumljivo atentat hudo prizadel, preiskovalce pa je pozval, naj čimprej izsledijo krivca ali krivce.

Premier Tomiici Murajama ni bil torej krivi prerok, ko je po aretaciji Asahare poudaril, da je treba sedaj se poostri budnost, ker bi se lahko kak Asaharov fanatični pristav masceval. Preiskovalci za sedaj se ne morejo potrditi, ali je včerajšnji atentat povezan s sekto Vzvišene resnice, vsekakor pa so ljudje prepričani, da je to le začetek mascevanja Asaharovih pristavsev. Nic cudnega torej, da je japonska vlada ukazala elitnim oddelkom vojske, naj ob podpori letalstva in mornarice poostrijo budnost. Premier Tomiici Murajama je namreč mnenja, da preiskovalci niso zasegli vsega bojnega strupa sarina, ki bi ga lahko sedaj kdo ponovno uporabil, da bi uresnil apokaliptično prerokbo Soka Asahare. Notranji minister Hiromu Noaka pa je obljubil nizje kazni in vse sodne olajsave za tiste pristave sekte, ki bi ob predaji povedali, kje je skrit sarin.

TOKIO - Policija je po poldrugem mesecu preiskave naposled aretirala 40-letnega vodjo neobudistične sekte Vzvišene resnice Cizua Macumota, bolje znanega z imenom Soko Asahara, ki je pripravljaj za leto 1997 konec sveta s kemičnim in jedrskim orožjem. Preiskovalci so se končno dokopali do dokazov, da je Asahara naročil proizvodnjo sarina za vrsto atentatov, ki so se pričeli 20. marca v Tokiu.

Velikanski lov za vodjem sekte, ki se ga je udeležilo več kot tisoč agentov policije, nekateri opremljeni celo s plinskimi maskami, se je zaključil uspešno. Policisti so vdrlji v preko 100 sedežev sekte sirom Japonske, ki so jih nadzorovali celo s helikopterji. Asaharo so našli na sedežu v Kamikuisikiju po več kot petih urah iskanja. Skrival se je v posebni enometrski celici brez oken med drugim in tretjim nadstropjem, kjer je baje opravljal vsakdnevno meditacijo. Policija je morala prebiti zid, da je prisla do njega. Obleden je bil v običajno vijolicasto haljo in se je predal brez upiranja, ceprav je navzocim zdravnikom prepovedal, da bi se ga dotaknili, ces da tega ne dovoljuje niti pripadnikom sekte.

Asahara je po rodu sin proizvajalca »tatamijev«, tradicionalnih slamnatih preprog. Sestemu od sedmih sinov in napol slepemu je vseeno uspešno dostudirati akupunkturo, ni pa izdelal sprejemnih izpitov za tokijsko univerzo. Njegovi znanci

trdijo, da je vse življenje stremel po tem, da bi postal bogat in se masceval vsem, ki so ga ponizali v mlajših letih. Postal je prvak judoja, poročil Tomoko, s katero je imel šest sinov in s casom odprl lekarno v blizini Tokia. Leta 1982 so ga aretirali zaradi prodaje obarvane vode, o kateri je trdil, da je cudežno zdravilo. Leta 1984 se je odpravil v Tibet, ob povratku pa ustanovil sekto, ki je v kratkem postala pravi gospodarski imperij z 10.000 člani na Japonskem in 30.000 v Rusiji. Vsak nov član se je moral odpovedati lastnemu imetju. Tega je sedaj konec: policija je Vzvišeni resnici včeraj tudi odvzela status sekte.

Policijski vdor na sedež sekte je bil tudi medijsko dobro pokrit (Telefoto AP)

EPIDEMIJA / PO PODATKIH SVETOVNE ZDRAVSTVENE ORGANIZACIJE

Ebola terjala že 77 življenj, položaj pa se izboljšuje

ZENEVA, KINSASA - Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) je do sedaj v Zairu zaradi epidemije smrtonosnega virusa ebola umrlo 77 oseb. Predstavnik za tisk WHO Philippe Stroot je v Zenevi obenem navedel, da se bo v prihodnjih tednih število mrtvih se povečalo, ker se za številne okuzene končuje inkubacijska doba in bodo

vsak cas razvili vidne znake bolezni. Vsekakor pa je Stroot poudaril, da so v Kikwitu, ki je žarišče epidemije, že zaboleli štiri primere ozdravitve, neki okuzeni zdravnik pa je lahko pustil karanteno. Predstavnik za tisk WHO je obenem poudaril pozitivne rezultate informacijske kampanje zairskih oblasti, saj so se ljudje naučili, da se ne smejo

priblizati bolnikom, zdravstveno osebje pa ima sedaj vsa zaščitna sredstva. Navsezadnje je bilo skoraj dve tretjini okuzenih prav med zdravniki in bolnicarkami, ki so brez zaščite zdravili okuzene. Stroot je se povedal, da ebola se ni prispela v Kinsaso, a da bo WHO kljub temu poslal za vsak primer v zairsko glavno mesto svoje izvedence.

Medtem pa je kinsaski guverner Bernardi Mungul Diaka pozval prebivalstvo, naj ne nasede psihotični paniki. Policija namreč išče neko bolnicarko, ki je pred enim tednom zbežala iz karantene, potem ko se je vrnila iz Kikwita. V karatenu pa je se vedno kapitna neke rečne ladje in seveda tudi 25 novinarjev in snemalcev, ki so pred dnevi obiskali Kikwit. Karantena za ebolo traja 21 dni, po tem obdobju je lahko vsak matematično gotov, da ni staknil virusa, saj po sedanji mutaciji inkubacija traja le štiri dni, smrt pa nastopi po enem tednu od prvega bolezenskega znaka. Kljub tem se kar pozitivnim vestem pa je vse več držav sprejelo stroge ukrepe za potnike in blago, ki prihaja iz Zaira.

Policija na sledi sekte poldrugim mesec

TOKIO - Preiskava, ki je privedla do včerajšnje aretacije vodje sekte Vzvišene resnice Soka Asahare, je trajala skoraj dva meseca. V tem casu je prislo do starih atentatov s plinom, enega pa je policiji uspelo preprečiti; poleg tega je bilo aretiranih 220 pripadnikov sekte. 20. marca je na 16 postajah tokijske podzemne prislo do atentata s sarinom, v katerem je umrlo 12 oseb, več kot 5.000 pa jih je bilo ranjenih. Ze dva dni zatem so preiskovalci prisli na sled Vzvišene resnice. Med preiskavo sedežev sekte so policisti naleteli na 50 podhranjenih in pol nezavestnih pripadnikov in aretirali štiri voditelje sekte z obtožbo ugrabitve. 30. marca je zakrinkan moški streljal in hudo ranil sefa policije; nekaj ur zatem je neznanec zahteval, naj prenehajo preiskave na racun sekte. 23. aprila je desničarski aktivist do smrti zabodel voditelja kemijskega laboratorija sekte. Tri dni zatem je policija aretirala se druge voditelje laboratorija. 3. maja so aretirali se odvetnika sekte, 15. maja pa materialnega storilca atentata.

Pripadniki sekte so dokaj krotko sledili navodilom policije (Telefoto AP)

Zgodovina Aum Šinrikjo

TOKIO - Sekto Aum Šinrikjo (Vzvišene resnice) je leta 1987 v Tokiu ustanovil Soko Asahara, akupunkturist, ki se danes napoveduje konec sveta, vadi jogo in casti Sivo, indijsko bozanstvo ustvarjenja in uničenja. Sekta je nasledila versko skupino Aum Sinsennu

Kai (Skupino legendarnega samotarja s cudeznimi sposobnostmi) in leta 1989 dobila status sekte, zaradi cesar ji ni bilo več treba plačevati davkov. Leta 1990 je Asahara kandidiral na volitvah, a neuspešno, marca 1992 pa se je v spremstvu 300 pristavsev podal v Rusijo, kjer

se je med drugim sestal s predsednikom parlamenta Hasbulatovom. Sekta je ob tisti priložnosti odprla številne sedeže in navezala sumljive stike s tihotapci orožja.

Leta 1993 je Vzvišena resnica zgradila kemijski laboratorij v svojem glavnem se-

dežu v Kamikuisikiju ob vzhodu gore Fuzi in začela proizvajati sarin, ki ga je leta 1994 preizkusila na ovcah posesti v Avstraliji in z njim izvedla atentat v Tokiu 20. marca 1995, kar je nato privedlo do včerajšnje aretacije Asahare.

EVROPSKA ZVEZA

Medvladna konferenca kot merilo politične zrelosti

Evropska unija je nacelno privolila v siritev proti Vzhodu ter srednje- in vzhodnoevropskim drzavam ponudila sodelovanje v obliki pridruženega članstva. Polnopravno članstvo, vztrajno ponavljajo v Bruslju, pa bo mogoče sele po medvladni konferenci, napovedani za prihodnje leto. Stevilne evropske oci IGC (intergovernmental conference) vidijo kot izhod iz predora, kot trenutek, ko bo Evropska unija ujela korak z življenjem, ki teče na drugi strani pisarniških zidov. Evropska komisija je ustanovila posebno komisijo, ki se posveča pripravam na to konferenco, o njej pa te dni razpravlja tudi Evropski parlament.

Z vseh strani svigajo besede o Evropi vec hitrosti, trdem jedru petnajsterice, poenostavitvi mehanizmov za sprejemanje odločitev in Evropi, ki bo blizu svojim državljanom. Medvladna konferenca bo morala odgovoriti na več vprašanj: kaksna naj bo Evropa dvajsetih ali celo tridesetih članic, na katerih temeljih naj zgradi skupno zunanjo in varnostno politiko, kaksne mehanizme naj vpelje, da ne bo v nekaj mesecih ohromela zaradi lastne neorganiziranosti, predvsem pa - kaksna naj bo vloga posameznih članic, ali naj ohranijo možnost, da z vetom blokirajo posamezne korake.

Predsednik Evropske komisije Jacques Santer je napovedal pravo vojno britanskim evroskeptikom in politikom, ki klonijo pod njihovim pritiskom. »Evropa à la carte ne pride v postev,« zatrjuje Santer, ki se je v tork spet mudil v Londonu. Zastavil si je zahteven cilj: medvladna konferenca bo zgled kolektivnega duha, ki naj bi označeval Evropsko unijo. Tako kot britanski in drugi evroskeptiki tudi Santer ni slep za nevarnosti, da se Evropska unija ujame v past političnega elitizma, ki bi poseslil njen razpad. Maastrichtski sporazum je v veljavi približno leto in pol, njegove pomanjkljivosti so evropskim politikom na dlani: skupno varnostno in zunanjo politiko so blokirali nacionalni zadržki, vprašanja zakonodaj, notranje politike in azilantov pa so večinoma ostala brez odgovora. Mehanizmi odločanja so tako zapleteni, da jih ne razumejo niti tisti, ki odločajo. Samo v pravilniku Evropskega parlamenta je zapisanih več kot dvajset različnih postopkov odločanja. O teh vprašanjih Santerju ni treba iskati soglasja. Zaplete se pri ciljih, ki si jih bo zastavila medvladna konferenca. Evropski politični prostor je prezet z evroskeptičizmom in nacionalnimi zadržki, zato se bo Evropska unija težko v tako kratkem času sporazumela o ključnih vprašanjih svoje dolgoročne prihodnosti. Vztrajanje pri visoko zastavljenih ciljih, kaksne so si zastavili tudi za maastrichtsko konferenco, lahko vodi k odločanju skupine držav, torej evropskega trdega jedra. V tem primeru bo Evropa se bolj razcepljena. Če si Santer zasluži sloves pragmatika, bo cilje medvladne konference prilagodil notranjepolitičnim razmeram v Evropski uniji in s tem omogočil, da resijo vsaj nekritična vprašanja. Politčna modrost Evropske unije, ki bo čez leto dni vsem na obeh, bo zaznamovala življenje na vsej celini.

Ana Kovac

Odhaja državnik, ki je postavil temelje združene Evrope

LONDON - Nekateri so v njem videli evropskega vizionarja, drugi spet arogantnega in cloveka brez občutka, nihče pa ne more zanikati, da je za časa svoje vladavine naredil globok vtis na francoske evropske partnerje in Združene države. Francois Mitterrand, ki ga bo danes na celu francoske države zamenjal Jacques Chirac, nam bo ostal v spominu zaradi svoje privrženosti evropskemu združevanju ter partnerstvu med Nemčijo in Francijo.

Zagovarjal je veliko francosko udeležbo v mirovnih misijah Združenih narodov in vzdrževanje postkolonialnih vezi v Afriki. Preprican je bil, da mora Francija - kot jedrska sila, vodilna članica Evropske zveze in stalna članica Varnostnega sveta ZN - imeti ključno vlogo na svetovnem prizorišču, ki jo bo dosegla le v sodelovanju z drugimi. Diplomati menijo, da je po koncu hladne vojne izgubil občutek za dejansko stanje, ko je okleval glede združitve Nemcij in zagovarjal vseevropsko konfederacijo, tudi ko je bilo že jasno, da te ideje ne bo podprl nihče.

Francoski predsednik ima na področju zunanje in obrambne politike večjo izvršilno oblast kot katerikoli zahodni voditelj. Mitterrand je to moč izkoristil do skrajnih meja. Na vrhunskih srečanjih so ga morali drugi voditelji vedno čakati kakor nekakšnega kralja, kar je nekateri zabavalo in druge jezilo. »Mitterrand je bil nepredvidljiv in tezaven,« je izjavil neki diplomat. »Vendar ni bil nikoli dolgočasen. Ko je spregovoril, so ga poslušali. Imel je ideje.« Morda je postal nepriljubljen doma, vendar ga v tujini se

vedno cenijo zaradi prispevka k evropskemu združevanju in njegove zmoglosti, da je ideal uskladil z interesi lastne države. »Brez dvoma je bil Mitterrand najpomembnejši francoski politik po Charlesu de Gaulleu,« so zapisali v zadnji številki revije Foreign affairs.

Mitterrand je razjezil evropske voditelje, ko je nenapovedano obiskal Sarajevo le nekaj dni za tem, ko so se na vrhunskem srečanju dogovorili o učinkovitejšem sodelovanju pri reševanju balkanske krize. Odnosi z Združenimi državami so bili pogosto napeti, saj je Washington sumil, da želijo Francozi po padcu berlinskega zidu ubrati samostojnejšo pot v Nato. Razmere so se izboljšale, ko je Bill Clinton zamenjal republikance na oblasti.

Diplomati hvalijo velik Mitterrandov pragmatizem, ki mu je omogočil, da se je resil ideoloških zaprek, kadar je bilo treba. V zalivski vojni leta 1991 je Francija sodelovala pod ameriskim poveljstvom. Po dveh vojnah med Francijo in Nemčijo v tem stoletju je Mitterrand odločno vzdrževal tesno partnerstvo med Parizom in Bonnom kot gonilno silo v zahodni Evropi.

Skupaj z nemskim kanclerjem Kohlom in nekdanjim predsednikom Evropske komisije Jacquesom Delorsom je dosegel ustanovitev enotnega evropskega trga in podpis maastrichtskega sporazuma. Ustanovil je skupne vojaške enote z Nemčijo kot zarodek prihodnje evropske obrambe in tako - čeprav socialist - s konservativcem Kohlom zapustil pomembno dediščino.

Nicholas Doughty / Reuter

ZAHODNA EVROPA

Zeleni se vse bolj povezujejo z levičarji

PARIZ (AFP) - Uspeh zelenih na nedeljskih volitvah v nemških deželah Severno Porenje-Vestfalija in Bremen dokazuje ekološko osveščenost prebivalcev severne Evrope, medtem ko je zeleno gibanje v južnem delu celine - na primer v Franciji - zelo sibko. Sestava Evropskega parlamenta, v katerem so se poslancem, izvoljenim junija 1994, januarja letos pridružili se avstrijski, švedski in finski poslanci, je tudi odraz vpliva ekoloških gibanj v posameznih državah: od 25 poslancev ekoloških strank jih 12 prihaja iz Nemcije, štirje iz Italije, drugi pa iz severnoevropskih držav. Po volitvah za Evropski parlament za obdobje od leta 1989 do 1994 je bila slika ravno nasprotna: v njem je sedelo 18 zelenih poslancev iz držav južne Evrope, Italije, Španije in Francije, le deset pa iz severnih držav.

V večini držav se zeleni povezujejo z levimi strankami. Po uspehu na lokalnih volitvah v Bremnu, kjer so dobili 13,1 odstotka glasov, na prejšnjih volitvah pa 11,4 odstotka, in v Severnem Porenju-Vestfaliji - tam so dobili deset odstotkov glasov, prej pa le pet - so zeleni postali tretja najmočnejša politična stranka v Nemčiji, glasove pa so odvzeli predvsem liberalni FDP. Nemski zeleni, pionirji ekološke politike, imajo predstavnike v bundestagu in v enajstih od šestnajstih deželnih parlamentov, skupaj s socialnimi demokrati pa so tudi v vladah v dveh zveznih deželah - Hessnu in Zgornji Saski. Ekologi so zelo močni tudi na Finskem, kjer so na volitvah zbrali 6,5 odstotka glasov in so po moči peta politična stranka v državi. Vodja finskih zelenih Pekka Haavisto je tudi minister za okolje v koalicijski vladi socialdemokratskega premiera. Na Švedskem so zeleni na lanskih septembrskih volitvah dobili pet odstotkov glasov, v 349-članskem parlamentu pa imajo 18 poslancev.

Na Norveškem ne obstaja samostojna zelena stranka, na Nizozemskem pa je stranka Groen-Links (Zeleno-levi) na lokalnih volitvah letos marca dobila 5,4 odstotka glasov in je zastopana v vseh mestnih svetih, v katerih je povezana z levo usmerjenimi strankami. Belgijski Flamci in Valonci imajo v Strasbourgu vsak svojega ekologa - izvoljena sta bila na lanskih junijskih volitvah za Evropski parlament - v Luksemburgu pa je vsak sedmi poslanec član naravovarstvene gibanja. Irci imajo v Evropskem parlamentu petnajst poslancev, od tega sta dva predstavnika zelenih, medtem ko je britanska ekološka stranka Green Party skoraj izginila s političnega prizorišča, čeprav je leta 1989 na volitvah za strasbourški parlament zbrala 15 odstotkov volilnih glasov.

Zaradi otiške volilne zakonodaje so manjšim strankam zaprta vrata v Evropski parlament in poslanski zbornico. V Franciji so ekologi zaradi nenehnih notranjih sporov in pomanjkanja strategije na zadnjih predsedniških volitvah doživeli hud poraz; njihovo kandidatko Dominique Voynet je podprlo le 3,32 odstotka volilcev. Razdeljeni na dva tabora, niso na volitvah za Evropski parlament zbrali niti pet odstotkov glasov, potrebnih za vstop vanj, čeprav so imeli v njem pred zadnjimi volitvami osem poslancev.

V Italiji je federacija zelenih, povezana z nekdanjimi komunisti, zdaj stranko PDS, na zadnjih lokalnih volitvah 25. aprila dobila le 2,9 odstotka glasov, vendar Italijo v evropskem ekološkem gibanju zastopajo štirje ekologi. V Španiji delujejo tri zelena gibanja, ki so na splošnih volitvah skupaj zbrala 1,13 odstotka glasov, v Grčiji pa ne deluje nobena ekološka stranka. Na Portugalskem je v parlamentu le en predstavnik ekološkega gibanja, ki je na volitvah nastopilo v koaliciji s komunisti.

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

Proračun - orožje konservativne revolucije

BARBARA KRAMZAR

NEW YORK - Revolucije imajo neteto obrazov. Tista, ki se dogaja v ZDA, se te dni skriva za obličjem denarja. Če se bodo republikanski vecini posrečili načrti v obeh domovih parlamenta, bodo temelji proračuna do leta 2002, ki jih pravkar zarisujejo, korenito spremenili amerisko družbo. Republikanci bi radi v sedmih letih uravnotežili državno porabo, ki je v zadnjih dveh desetletjih padla globoko v rdece stevilke in spremenila ZDA iz največje svetovne upnice v največjo dolžnico. Radikalnejši del desne od obeh velikih ameriških političnih strank bi rad poleg tega se zmanjšal davke in povečal vojsko pripravljeno države. Ta politični program - ki ga nekateri imenujejo neoreaganizem po nekdanjem predsedniku Ronaldu Reaganu, velikem vzoru današnjih konservativcev - pod vodstvom predsednika predstavnikega doma Newta Gingricha galopira zmagi nasproti že vse od novembrskih volitev. Zato se tradicionalna družbena ureditev, kaksno so Američani poznali v večjem delu tega stoletja po liberalnih revolucijah predsednikov Franklina Roosevelta in Lyndona Johnsona, strahoma pripravlja na pokol.

National Public Radio, najbrz ena najboljših informativnih radijskih postaj na zemeljski obli, objavlja petminutno nastevanje na smrt obsojenih zveznih programov v kakofoniji treh žalostnih glasov. Nic cudnega,

saj je med tistimi, ki naj bi jih pokopala težka Gingrichova roka, tudi ta radijska postaja. Ljudje, ki ta trenutek odločajo o ameriski prihodnosti, očitno ne poslušajo javnega informativnega radia, njihovi glasniki so gromoglasni desničarski govorniki, nove zvezde propagandno-političnega novinarskega odra v ZDA, ki na več kot tisoč frekvencah v živo zmerjajo vse, kar diši po Washingtonu in zvezni upravi. Tradicionalno svobodoljubna Amerika tokrat v sumničavosti do oblasti presega vse meje. Novi ideologi republikanske stranke so prepoznali razpoloženje razočarane večine, ki jo boli upadanje kvalitete življenja in varnosti, a je v dveh letih predsednikovanja Billa Clintona obupala nad njim in njegovo demokratsko stranko. Morda bodo Američani kmalu skripali z zobmi tudi zaradi republikanskega proračuna. Toda to je stvar prihodnosti, sedanjost pa je na strani pogumnih. Republikanski stranki je mogoče očitati vse mogoče: zaletavost, naklonjenost bogatim, katastrofalno nerazumevanje položaja, ne pa tudi pomanjkanja poguma. Republikanski proračun naj bi ukinitil na stotine zveznih programov in tri pomembne vladne agencije, med njimi tudi trgovinsko ministrstvo, ki se je pod energičnim Ronom Brownom spopadlo z evropskimi in japonskimi tekmeči in ameriskim podjetjem pri skrbelo milijardne posle po vsem svetu. Toda naj je trgovinsko ministr-

stvo se tako uspešno, za republikance je utelesenje diriganega gospodarstva, zato sodi na smetišče. Skupaj z njim pa se na stotine drugih vladnih programov, ki po mnenju Newta Gingricha in njegovih odzirajo denar davkoplacevalcev, uničujejo neodvisnost ljudi in dovoljujejo državi vmesavanje v njihovo zasebnost.

Moto proračuna, ki naj bi v sedmih letih opravil s 4,7 bilijona dolarjev vrednim ameriskim državnim dolgom, je bolečina in se enkrat bolečina. V napovedani veliki preureditvi ameriske družbe in gospodarstva, ki jo lahko primerjamo z Rooseveltovim »new dealom« iz tridesetih let, s spremembami, ki jih je prinesla vključitev ZDA v drugo svetovno vojno, in s hladnovojno ureditvijo, bo bolelo vse po vrsti ali vsaj veliko večino Americanov. Natančni program krcenja zveznih programov in pristojnosti se ni znan, saj junija izvoljene predstavnike ameriskega ljudstva čaka usklajevanje med različnimi proračunskima načrtoma v obeh domovih kongresa, julijsko pisanje zakonov in septembrski predsednikov podpis - ali veto, kot grozi Bill Clinton. V vsakem primeru pa lahko večina Americanov pričakuje, da bo tako ali drugače prizadeta. Najbolj neusmiljeno bodo republikanci udarili po tistih, ki so popolnoma odvisni od državne pomoči. Stinajst milijonov nezakonskih mater naj bi z grobim zmanjšanjem in casovno omeji-

tivo državne finančne podpore načili samostojnega preživljanja. Usekali bodo po programu zdravstvenega zavarovanja za reveže, deloma pa tudi po politično se bolj občutljivem zdravstvenem zavarovanju za starejše, ki mu zaradi vse daljše življenjske dobe in cedalje bolj astronomskih plačil za zdravnike v nekaj letih grozi bankrot. Krcenje programa Medicare je že izzvalo glasne proteste. Republikanski proračun pa naj bi poleg tega zmanjšal državno podporo za kmete, odpravil davčne olajsave za revne delavce, crtal denar za varovanje okolja, zmanjšal podporo znanosti in umetnosti ter spravil na kolena Amtrak, edino železniško družbo, ki vsaj približno kljubuje ameriskemu avtomobilskemu oceanu. Mimogrede naj bi kongresniki zdesetkali tudi amerisko pomoč tujini.

Republikanski kongres je odločen, da bo ustavil nevarno tiktakanje ure, ki v bližini newyorskoga Times Squara vsake štiri sekunde doda več kot 38 tisoč dolarjev k večbilijonskemu državnemu dolgu. Newton Gingrich in njegovi so prepričani, da imajo za seboj tiho podporo večine Americanov, čeprav nekatere raziskave javnega mnenja kažejo, da se ljudje se ne zavedajo popolnoma, kaj jih čaka. Vse kaže, da je zadovoljen tudi Wall Street. Vrednost obveznic narasla ze vse od prepričljive zmage republikancev na novembrskih volitvah, skupaj z znamenji napovedane-

ga obračuna s primanjkljajem pa se krepijo tudi delnice. Republikanci pa lahko tudi grobo pristanejo na trdih tleh. Če se jim ne bo posrečilo urediti proračuna, kaksnega so napovedali, bodo placali na predsedniških volitvah čez dve leti. Najpomembnejša ovira bo različno razumevanje davčne politike med robspierrovskim predstavniškim domom, kjer vlada Newton Gingrich, in zmernejšim senatom pod taktirko Boba Dola. Gingrich bi rad v najboljšem reaganovskem slogu tudi zmanjšal davke, čeprav ga vsi prepričujejo, da se takšna matematika preprosto ne more iziti. Mnogi pa napovedujejo, da bodo republikanci se dražje placali, če se jim bo posrečilo. Uravnoteženje proračuna naj bi po omgledih napovedih tako bolece poseglo v amerisko gospodarstvo in družbo, da bo se najbolj podobno sicer odličnemu zdravilu, ki pa ga bolnik na žalost ni preživel.

Proračunski temelji za naslednjih sedem let naj bi po besedah predsednika predstavnikega doma Newta Gingricha obnovili amerisko civilizacijo. Ze zdaj pa so obudili od mrtvih strankarski politični pogum. Ameriskim republikancem je ze zagotovljen pomemben položaj v zgodovini zahodnih političnih procesov, ki se vsi po vrsti soočajo s predrago, ne dovolj učinkovito in prevec razraslo državo, pa cetudi z geslom »za mojim proračunom - potop«.

INDIJA / HINDUJSKI SKRAJNEŽI

Črni seznam nezaželenih

BOMBAJ - Na poziv vodje neke ultranacionalistične organizacije, ki se zavzema za izgon vseh nezakonitih bangladeskih in pakistanskih priseljencev iz indijske gospodarske prestolnice, so skupine hindujskih aktivistov v Bombaju okrepile lov na muslimanske priseljence.

»Povsod vlada strah,« je izjavil, neki muslimanski prebivalec iz četrti Vorli, ki je potrdil, da so oboroženi pripadniki organizacije Siv Sena v nepopustljivem iskanju zrtev preplavili Bombaj. Fundamentalistična hindujska organizacija Siv Sena, ki je znana po protimuslimanskim stališčem, se je prejšnji mesec v okviru koalicijske, ki jo sestavlja s poglavito indijsko opozicijsko stranko Bharatija Dzanata (BJP), povzpela na oblast v državi Maharastra, katere prestolnica je Bombaj. Vodi jo Bal Thackeray, nekdanji karika-

turist, ki je svojim privrzcem konec marca ukazal, naj vsestransko pomagajo policiji, da bo lahko v petnajstih dneh izgnala vse nezakonite priseljence, ki jih je označil kot »protinacionalne« elemente. Po njegovem mnenju je v Bombaju trenutno približno sto tisoč nezakonitih priseljencev, ki so prisli iz Bangladeša in Pakistana.

Muslimani predstavljajo približno deset odstotkov trinajstmilijonskega prebivalstva mesta. »Siv Sena in aktivisti BJP so se sestavili sezname priseljencev iz

Bangladeša in Pakistana,« pripoveduje Mrinal Saha, novinar pri dnevniku Ajkal. Zatrjuje, da se oboroženi pripadniki organizacije Siv Sena lotevajo zlasti tistih muslimanov, ki govorijo bengalsko, in vsak dan znova dopolnjujejo crne sezname, s katerimi oskrbujejo policijo. Bengalsko govorijo v Bangladešu in v indijski državi Zahodni Bengaliji, zato je skoraj nemogoče lociti med indijskim in bangladeskim Bengalcem.

»Vsakemu policijskemu komisariatu pomaga paralelna organizacija Siv Sena, ki skrbno nadzoruje prebivalstvo v svoji četrti. To je popolna strahovlada,« zatrjuje omenjeni novinar. »Gre za pravi pogrom. Danes so tarca tisti, ki jih bremeni samo senca suma, da so muslimani in da so prisli iz Bangladeša. Jutri pa lahko postanem tarca tudi jaz,« je izjavil M. Saha, ki je bengalski Indijec. Hamid Mistri, mestni svetnik iz vrst Muslimanske lige, zatrjuje, da samozvani pomočniki iz organizacije Siv Sena indijske muslimane izsiljujejo že z grožnjo, da jih bodo uvrstili na seznam nezakonitih priseljencev, in od njih dobivajo mastne podkupnine. »Dobil sem veliko stvilo vnemirljivih pritožb. Zaenkrat so tarče samo bengalski muslimani, od katerih jih je veliko v strahu ze zapustilo Bombaj,« se pripoveduje.

Abdul Ghani, 70-letni musliman, pripoveduje, da je njegov nečak skupaj z 200 muslimani zapustil Bombaj, ko so groznje pripadnikov organizacije Siv Sena postale nevzdržne. »Grozili so nam, da bodo posilili vse naše ženske, ce do 18. aprila ne izginemo od tu,« je se zatrdil. »Prisli so ob dveh zjutraj z nekaj avtobusi. Vrata so odprli z brcami in iz his izgnali moške, ženske in otroke,« pripoveduje muslimanka Dzamila Bibi, ki opisuje eno od številnih policijskih racij v

Pripadniki fundamentalistične hindujske organizacije Shiv Sena v Bombaju so okrepili lov na muslimanske priseljence

svoji četrti. »Smo Indijci, toda oni ne verjamejo temu, kar piše v naših dokumentih. Napadajo nas samo zato, ker smo muslimani.« Dzamila Bibi se doda, da je bilo podobnih racij veliko tudi v preteklosti, vendar je policija po njenem mnenju zdaj »veliko bolj agresivna«, zlasti odkar je v državi Maharastra prisla na oblast Siv Sena. Organizacija, ki ne more prikriti fašistoidnih namer, zato jo imenujejo tudi vojska Sivaji, se imenuje po bojevitim kralju, ki se je v 17. stoletju bojeval zoper mongolske muslimanske zavojevalce.

Organizacijo je pred 28 leti ustanovil Bal Thackeray, decembra leta 1992 pa je bila med poglavitnimi pobudniki kampanje hindujskih skrajnežev, ki se je končala z rusenjem moseje Ajodhija v državi Utar Prades. Siv Sena je odigrala tudi eno glavnih vlog v verskih spopadih, ki so sledili temu dejanju ter v Bombaju konec leta 1992 in v začetku leta 1993 terjali približno 800 mrtvih, med katerimi je bila večina muslimanov.

Madhu Nainan / AFP

Noči strahu v Bombaju

BOMBAJ - Dvaintridesetletna Mumtaza Ahtar Husein, ki živi v revnem predmestju indijskega vlemesta Bombaj, ponoči bedi, saj se boji, da bi jo ujeli policisti in jo kot ilegalno priseljenko poslali nazaj v rodni Bangladeš. »Večino življenja sem prezvela tukaj, v Bombaju, saj sem se sem priselila kot majhna deklica skupaj s stari. Stara sta zdaj že mrtva, jaz pa sem si tukaj ustvarila družino. Kaj naj torej počnem v Bangladešu?« se sprašuje simpaticna Mumtaza.

Odkar sta prejšnji mesec na volitvah v indijski zvezni državi Maharastra zmagali hindujski nacionalistični stranki Siv Sena in Bharatija Dzanata, ki se zavzema za izgon ilegalnih muslimanskih priseljencev, bangladeski in indijski muslimani v Bombaju nenehno živijo v strahu. Volilna zmaga teh strank, ki se odkrito zavzema za odpravo sekularne ureditve in ustanovitev hindujske teokracije, je pomenila vrhunec političnega vpliva hindujskih nacionalistov. Stranka Bharatija Dzanata (BJP), ki je bila se pred tremi leti ena najbolj brobejših političnih strank v tej velikanski državi, je danes najmočnejša opozicijska stranka v indijskem parlamentu. Srh zbujačiji vzpon hindujskih verskih skrajnežev se je začel decembra 1992, ko so podivjani hindujski unicali mosejo v mestu Ajodhija na severu države, saj naj bi ta stala ravno na kraju, kjer naj bi se rodil hindujski bog Rama. Uničenje muslimanskega svetisca je povzročilo grozljiv izbruh verskega nasilja, ki je terjal

več kot 2500 človeških življenj. Najhujsi spopadi med muslimani in hindujski so potekali prav v Bombaju, to pa naj bi bilo po mnenju poznavalcev posledica dejstva, da so protimuslimanske pogrome organizirali pripadniki militantne Siv Sena. Bombajsko vodstvo omenjene stranke je seveda ostro zanikalo vpletenost v politično nasilje zoper tamkajšnje muslimansko prebivalstvo. Vodilni predstavniki te strah zbujačije združbe namreč vse povprek zatrjujejo, da Siv Sena ni uperjena zoper muslimane, temveč zgolj zoper ilegalne priseljence in tiste indijske muslimane, ki javno ali zasebno simpatizirajo s Pakistanom.

Prejšnja provincialna vlada, ki so jo sestavljali predstavniki Kongresne stranke, se je nacelno tudi zavzela za izgon ilegalnih priseljencev, vendar jih ni izgnala iz države. Toda zdaj se je položaj zaostрил. »Prisli so ponoci, razbili vrata našega domovanja in nas nasilno odvedli na policijsko postajo. Sele ko sem jih z dva tisoč rupijami podkupila, so me pustili domov,« nam je v joku povedala Sefali Samsulhak, ki vztrajno trdi, da je rojena v Indiji. »Moram reci, da so bangladeski državljani prava nadloga, saj preprosto prekoracijo bangladesko-indijsko mejo brez veljavnih dokumentov. Pakistanci so pametnejši, saj imajo pri prestopu meje večinoma urejene dokumente. Sele ko prestopijo mejo, poniknejo v kriminalnem podzemlju,« nam je zatrdil visji bombajski policijski uradnik V. N. Deskmukh. Latha Venkatraman / Reuter

NADZOR NAD MEDIJI

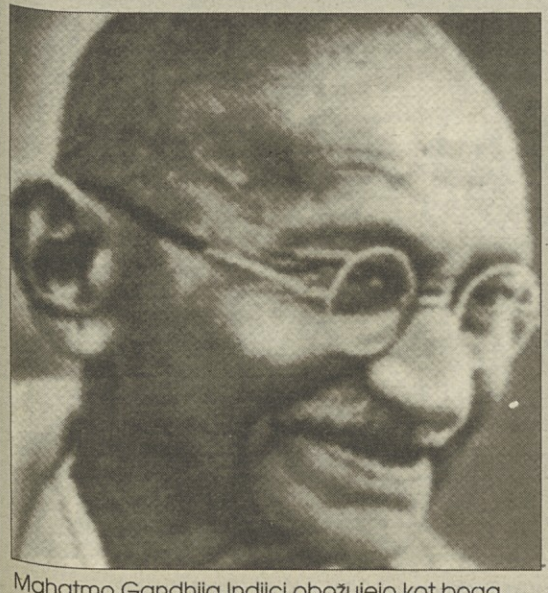
Murdochovo tv so prepovedali, ker je žalila »očeta naroda«

NEW DELHI - Togotni indijski zakonodajalci so v torek zaradi omalovaževanja Mahatme Gandhija zahtevali prepoved Murdochove televizije Star. Zgornji dom parlamenta je pobešen zaradi opombe, ki jo je znani provokator in borec za pravice homoseksualcev Asok Rovkavi prejšnji teden izrekel v oddaji Nikki ponoci. Voditelju oddaje Nikkiju Bediju je povedal, da je nekoc izgubil delo, ker je Gandhija imenoval »pankrt«.

Mahtahmo Gandhija imenujejo »oče naroda« zaradi ključne vloge, ki jo je odigral pri pridobitvi indijske neodvisnosti. Se danes ga obožujejo kot boga. Le pet mesecev in pol po začetku indijske samostojnosti je apostola nenasilja ustrelil hindujski fanatik. Mahatmov pravnik Tusar Gandhi je napovedal tozbo proti Star TV; proti producentu oddaje, TV 18, Nikkiju Bediju in Rovkaviju. Zaradi klevetanja naj bi krivci odsteli 16 milijonov dolarjev. Tiskovna predstavnica Star TV v Hongkongu je zanikala poročilo indijskega casopisa, da so oddajo Nikki ponoci prepovedali, vendar je priznala, da satelitska televizijska postaja preiskuje incident. »Zelo obzalujemo, ce smo koga uzalili,« je povedala. »Rovkavijevi komentari so javnosti znani že 25 let. To ni so niti mnenja voditelja oddaje niti stališče Star TV.« V Indiji je sporno oddajo marca začela prenasati televizijska postaja TV 18. Prikazujejo jo dvakrat tedensko.

Razburjeni poslanci zahtevajo, naj vlada ostro kaznuje vse, ki so imeli opraviti z onečasnjem Mahatme Gandhija. »Ce kdorkoli žali kateregakoli očeta, dobi zausnico. Tukaj pa gre za cloveka, ki je uzalil očeta 900 milijonov Indijcev,« je za neki indijski casopis izjavil poslanec komunistične partije Mohamed Salem. Dodal je se, da zaradi večje gledanosti v oddaji Nikki ponoci namerno izbirajo zdratarske goste. Poslanec nacionalistične stranke hindujcev K. R. Malkani je Star TV obtožil »kultumega terorizma« in zahteval vladno prepoved oddajanja postaje v Indiji. Dodal je se, da ni slo za naključno blatenje Mahatme Gandhija, saj so vsi dobro poznali Rovkavijeve poglede na delo borca za svobodo. Minister za notranje zadeve Sankarao Cavan je izjavil, da bo vlada premiera Narashima Raa dobro preučila incident in sprejela novo zakonodajo, ce dosedanja ne bo dovoljevala obsodbe krivcev. Kraval zaradi Nikkijev oddaje doliva olja na razprave o vlogi tujih medijev v Indiji. Televizijo je vedno nadzorovala država, vendar satelitske postaje privlačijo cedalje večji delež indijskih gledalcev. Vlada je tudi v dvomih, ali naj dovoli tuje casopise in revije v indijskih trgovinah.

Nelson Graves / Reuter

Mahatma Gandhija Indijci obožujejo kot boga

SKRIVNOST USPEŠNE IN HITRE LIBERALIZACIJE INDIJSKEGA GOSPODARSTVA

Nasveti vedeževalcev so postali nepogrešljivi

Da je kombiniranje tradicionalne hindujske astrologije in informacijske tehnologije uspešno, so ugotovili tuji industrialci

NEW DELHI - Generalni direktor družbe India Castor, ki je pripravil izdajo delnic podjetja, se pred tem pomembnim korakom ni posvetoval samo z bančniki. Za nasvet je vprašal se vedeževalca, ki mu je namignil, naj se nekoliko počaka. »Naredil sem, kot mi je naročil. Povpraševanje je bilo šestdesetkrat višje od pričakovanega,« je povedal A. V. Krušnun.

V Indiji, kjer poteka proces hitre liberalizacije gospodarstva, številni poslovneži uspešno kombinirajo prerokovanje z visoko informacijsko tehnologijo. Senasvami Mutukrisnan, s katerim se je posvetoval direktor Krušnun, pri tem uporablja svojo numerolosko formulo. Napovedi oblikuje s pomočjo meditiranja ob sri cakri, starodavnem hinduističnem diagramu, ki je zapletena konstrukcija trikotnikov znotraj z lotosi obdanega kroga. S. Venkataraman, eden direktorjev družbe Gem Spinners India, je vedeževalca povprašal za nasvet glede spremembe imena družbe - posli namreč niso cveteli. »Bili smo zelo veseli, saj je promet začel narascati.« Astrologinja Gita Sen, ki zase pravi, da

je indijska Jeane Dixon (vedeževalka, s katero se je posvetovala tudi nekdanja ameriška prva dama Nancy Reagan), pravi, da jo indijski in tuji industrialci pogosto prosijo za nasvete glede težav s sindikati ali usmeritve podjetij. »Poslovneži se zdaj bolj zanašajo na zvezde, saj je na trgu veliko novih možnosti. Preden vložijo denar, morajo zbrati čim več mnenj,« Sen 'uraduje' v hotelu Maurija Sheraton in pogosto potuje v Hongkong, na Bliznji vzhod, v Evropo in ZDA, kjer živijo njene stranke. »Indijski poslovneži se obrnejo name samo, kadar so v težavah, medtem ko me tuji prosijo za nasvet tudi takrat, ko je z njihovimi posli vse v redu. Zvezde na primer kažejo, da bodo borze od maja do julija zelo dobro poslovale. Nato bo prislo do padca, vendar se bo oktobra položaj vnovic izboljšal.«

Razen numerologov in astrologov imajo v Indiji obilico dela tudi vedeži, ki imajo posebno sposobnost zaznavanja (ESP), in strokovnjaki za vasto saastro, mistično vedo o vplivu arhitekture in notranjosti prostorov. S pomočjo vastu sastre določajo

cas in način gradnje tovarn ali stanovanj.

'Nambungaj' R. Narajan (njegov vzdevek pomeni 'verjemite mi') iz Madrasa uporablja tehniko, sestavljeno iz tradicionalne hindujske astrologije, zahodne numerologije, sri cakre, vastu satire in ESP. V. N. G. Rao iz podjetja Ignifluid Engines je povedal, da se je promet zvišal za petsto odstotkov, odkar je upošteval Narajanov nasvet in spremenil notranjo ureditev prostorov. Narajan, ki je menda postal jasnoviden pri stirindvajsetih letih, trdi, da je uspešno svetoval različnim velikim indijskim industrijskim družbam.

Med Indijci je zanimanje za okultne vede zelo veliko, vendar se cedalje pogosteje oglašajo tudi racionalisti, ki se jim zdi početje vedeževalcev in njihovih strank navadno vrazeverje. Nedavno so v Bombaju potekale celo demonstracije, ker so uslužbenci neke banke s posebnim hinduističnim ognjenim ritualom iz svojega podjetja izganjali zle duhove. V banki so bili prepričani, da so zli duhovi vzrok za nemire med delavci in skrivnostne smrti...

Sonali Verma / Reuter

BOSNA IN HERCEGOVINA

Srditi boji okoli Sarajeva in preleti letal zveze Nato

SARAJEVO - Združeni narodi so zavrnilo zahtevo bosanske vlade, naj letala zveze Nato napade srbske položaje, saj naj bi prve začele napadati prav bosanske enote. Po srečanju z bosanskim premijerom Harisom Silajdžićem je general Herve Gobilliard zavrnil možnost posredovanja Natovih letal, medtem ko je bilo v Sarajevu slišati eksplozije granat in streljanje iz pehotnega orožja.

Silajdžić je vztrajal, da bi Natova letala morala napasti, in ZN obtožil, da ne izpolnjujejo svojega mandata,« je po srečanju povedal tiskovni predstavnik ZN Aleksander Ivanko. Gobilliard pa je vztrajal, da je bosanska vojska začela prva napadati. Zato je bosanske voditelje pozval, naj ustavijo napade, kar je storil tudi na pogovorih z bosanskimi Srbi.

Srditi boji so izbruhnili včeraj zjutraj in se nadaljevali ves dan. Predstavniki Združenih narodov so povedali, da je bosanska vojska okoli osmih zjutraj na srbske položaje v okolici Sarajeva izstrelila stiri granate. Bosanska vlada pa obtožuje Srbe, da so prvi začeli napadati, saj naj bi izvedli ofenzivo na južnih obronkih mesta. Med boji ni bilo opaziti večjih premikov pehote ne ene ne druge strani. Sarajevo je bilo ra-

zglašeno za varovano območje Združenih narodov, kjer naj bi bilo prepovedano uporabljati težko topništvo, v nasprotnem primeru pa bi posredovala letala zveze Nato. Združeni narodi so sporočili, da sta obe strani včeraj uporabili težko topništvo. Posebni odposlanec ZN Jasusi Akasi je v začetku meseca, ko so srbske granate ubile enajst ljudi, zavrnil posredovanje Natovih letal, ces da bi to ogrozilo mirovna prizadevanja v drugih delih nekdanje Jugoslavije. Srečanje Silajdžića in Gobilliarda je bilo »burno«. Glavna tema je bila vloga Nata pri ustavitvi spopadov, vendar sogovornika nista dosegla soglasja.

ZN so pravzaprav odgovorili prelete Natovih letal nad Sarajevom,« se je pritoževal Silajdžić. »Očitno so Združeni narodi tukaj le zato, da nadzorujejo razmere.« Gobilliard je Silajdžiću povedal, da je zelo malo možnosti za letalske napade Nata, čeprav so Združeni narodi zahtevali prelete Natovih letal.

»General Gobilliard je skusal dovedati, da se kot mirovne sile ne moremo postaviti na nobeno stran,« je dejal Ivanko. »Letala zveze Nato naj bi vplivala na odločitve obeh sprtih strani in nudila podporo Unproforju, če bi ga katera od strani neposredno napadla.«

Kurt Schork / Reuter

NOVICE

Nafta za bosanske Srbe prihaja prek Albanije

PRISTINA - V zadnjih dneh je albanska vlada na mejo med Albanijo in Crno goro poslala specialne enote policije, da bi preprečila tihotapljenje nafte, ki je doslej nemoteno potekalo kljub embargu OZN proti Srbiji in Crni gori. Te enote so predvčeršnjim zaplenile 50 ton nafte, kar pa naj bi bil le del dnevnih količin, ki jih pretihotapijo čez Skadarsko jezero v preostanek Jugoslavije.

Albanska vlada se je za najnovejši ukrep odločila po pritiskih ZDA na Tirano, naj onemogoči tihotapljenje nafte, saj je dokazano, da nafto, ki v Albanijo prihaja večinoma iz Grčije in Italije, tihotapijo v Crno goro, od koder potuje do Srbov v Bosno in Hercegovino. Po preverjenih podatkih je samo marca letos Albanija vsak dan uvozila 9000 sodčkov nafte več, kot jo potrebuje - kar pomeni, da so jo približno toliko vsak dan pretihotapili v Crno goro. Albanski opozicijski tisk opozarja na vpletenost albanske vlade v tihotapske posle z nafto, pri čemer naj bi vlada na vrednost nafte zaračunavala od 70 do stodontno carino. Tako naj bi si lani zagotovila 20 milijonov dolarjev prihodkov. (Blerim Shala)

Štiri milijarde dolarjev za zaprtje černobilske nuklearke

KIJEV - Ukrajinska vlada, ki se je sestala z delegacijo G-7, je včeraj predstavila program zaprtja jedrske centrale v Černobilu. Prvi reaktor naj bi zaprli leta 1997, tretjega pa leta 1999. Drugi reaktor, ki so ga ustavili po požaru leta 1991, naj bi dokončno zaprli do prihodnjega leta. Četrty reaktor, ki je eksplodiral leta 1986, je povzročil doslej najhujšo jedrsko nesrečo. Se vedno obstajajo nesoglasja glede stroškov zaprtja nuklearke v Černobilu. Ukrajinska vlada je znova zvisala vsoto za zaprtje Černobila in tokrat zahtevala stiri milijarde dolarjev, kar pa se delegaciji skupine G-7 zdi preveč. Doslej so bili zneski, ki jih je pripravljen prispevati Zahod, znatno nižji. »Ukrajina bo z zaprtjem izgubila stiri milijarde dolarjev. Zahod se s tem ne strinja, toda vsote, ki nam jih ponujajo, so smesne,« je povedal predsednik ukrajinskega državnega odbora za energijo, ki upravlja vseh pet ukrajinskih nukleark. (AFP)

Haaško sodišče prevzema preiskavo proti voditeljem bosanskih Srbov

HAAG (AFP) - Mednarodno sodišče za zločine v nekdanji Jugoslaviji je včeraj sporočilo, da bo prevzelo preiskavo, ki so jo sarajevske oblasti uvedle proti političnim in vojskoma voditeljema bosanskih Srbov, Radovanu Karadžiću in Ratku Mladiću, in proti nekdanjemu vodji specialne policije Micu Stanišiću. V izjavi, ki jo je prebral sodnik mednarodnega sodišča Adolphus Karibi-Whyte iz Nigerije, je zapisano, da je mednarodno sodišče uradno zaprosilo sarajevske oblasti, naj jim odstopijo gradivo in izsledke v zvezi z omenjenimi tremi obtoženci.

Sodnik Karibi-Whyte je poudaril, da je za presojo zločinov, ki jih očitajo Karadžiću, Stanišiću in Mladiću, mednarodno sodišče »primernejše«, zlasti zaradi splošnih načel mednarodnega humanitarne prava, ki so jih izoblikovali na nürnberskem in tokijskem procesu po drugi svetovni vojni. V skladu s temi načeli je sodnik opozoril na osebno odgovornost tistih, ki so na najodgovornejših položajih, bodisi v vojski ali politiki. »Položaj posameznika ne odvezuje odgovornosti, prav nasprotno, njegovo odgovornost pogloblja, saj bi posameznik prav zaradi moči, ki mu jo položaj zagotavlja, lahko preprečil zločine oziroma kaznoval njihove storilce,« je se dejal Karibi-Whyte. Christian Chartier, tiskovni predstavnik mednarodnega sodišča, pa je izjavil, da se ta ustanova zdaj prvič sklicuje na nürnberski in tokijski proces, na katerem so bili po koncu druge svetovne vojne obsojeni najodgovornejši nemški in japonski voditelji. »Gre za zgodovinsko izhodišče,« je se poudaril. Za preiskavo o domnevnih zločinih Karadžića, Mladića in Stanišića je zdaj pristojno le mednarodno sodišče, ki jim bo tudi sodilo, če jih bo spoznalo za krive. Chartier je dejal, da utegnejo obtožnico

vložiti ze letos, in opozoril, da je kaznovanje poveljnih krivcev za genocid v nekdanji Jugoslaviji tudi »smiselno obstoja« tega sodišča. Urad tožilca mednarodnega sodišča ze nekaj mesecev preiskuje osebno kazensko odgovornost omenjenih treh osumljencev za genocid, umore, posilstva, mučenja in izgon več tisocev civilnih prebivalcev z območja Bosne in Hercegovine. Predmet preiskave so tudi rušenje zgodovinskih in kulturnih spomenikov, obleganje Sarajeva ter protipravni napadi na člane humanitarnih organizacij, čete OZN, humanitarne konvoje in letala na sarajevskem letališču.

Urad tozilca mednarodnega sodišča preiskuje tudi Karadžićevo, Stanišićevo in Mladićevo odgovornost za zločine, ki so jih zagrešili njihovi podrejeni in za katere je ze vložena obtožnica. Ta zaenkrat bremenijo 22 bosanskih Srbov, najprej pa bodo sodili Dusku Tadiću, ki naj bi bil kriv za smrt najmanj trinajstih Muslimanov in je zaenkrat edini, ki so ga izročili sodišču. Obravnava zoper Tadića pa se ne bo začela pred septembrom. Na ponedeljkovi tiskovni konferenci v Haagu je namestnik tozilca Graham Blewitt iz Avstralije poudaril, da bo urad tozilca mednarodnega sodišča nadaljeval preiskavo, začeto v Sarajevu, saj se ugotovitve tega sodišča skladajo s tistimi, do katerih je prišlo sarajevsko sodišče.

Bosanske oblasti so mednarodnemu sodišču zagotovile pomoč, v njegovo korist pa bodo opustile dosedanjo preiskavo. To je ze drugi primer, ko je mednarodno sodišče prevzelo preiskavo, ki jo je sprožilo sarajevsko pravosodje. Prejšnji teden je haasko sodišče zaprosilo za dokumentacijo in izsledke o vojnih zločinih, ki naj bi jih v letih 1992 in 1993 zagrešili bosanski Hrvati v dolini Lasve v osrednji Bosni.

Hrvaška vojska naj bi se že umaknila iz Slavonije

BONN, ZAGREB (AFP, G. G.) - Hrvatske enote, ki so ze 15 dni na vmesnih območjih - ta bi sicer morali nadzorovati pripadniki mirovnihi sil - se bodo umaknile do torka do 23. ure, je nemškemu zunanjemu ministru Klausu Kinkelu zagotovil hrvaški predsednik Franjo Tuđman. Kinkel je sprva povedal, da naj bi se hrvaška vojska umaknila do 17. ure, vendar je zunanje ministrstvo v Bonnu pozneje sporočilo pravo uro umika.

Tudi tiskovni predstavnik Združenih narodov v Zagrebu Fred Echarid je povedal, da naj bi do umika prišlo do 17. ure, in dodal, da je bilo včeraj zjutraj na vmesnih območjih v sektorju jug in vzhod se vedno približno tri tisoč pripadnikov hrvaške vojske.

Hrvaški predsednik Tuđman je poudaril, da je z »omejeno akcijo« v zahodni Slavoniji Hrvatska pokazala, da želi prevzeti suverenost na svojem ozemlju. Tuđman, ki se je sestal tudi z nemškim kanclerjem Helmutom Kohlom, je dejal, da se Kohl strinja z zamisljo o vrhunskem sestanku šefov držav ali vlad skupine za stike (ZDA, Rusija, Francija, Velika Britanija, Nemčija), ki bi skusali poiskati rešitev za koncanje državljanske vojne v nekdanji Jugoslaviji. Tuđman je ocenil, da bi se morali spoprijeti s koreninami tega konflikta.

Kinkel je potrdil, da Evropska unija ni ustavila pogajanj o pridruženem članstvu Hrvatske v EU, saj se hrvaške enote umikajo. Tuđman pa mu je zagotovil, da novih vojskih operacij ne bo.

Pred odhodom v Bonn je Tuđman na zagrebškem letališču dejal, da bo skusal dobiti podporo za uresničitev zamisli, da bi Evropska unija prevzela pokroviteljstvo nad odprtjem železniške proge Split-Knin-Zagreb in naprej proti Evropi. Tuđman je pred odhodom tudi podpisal odlok o pomilostitvi 47 Srbov, ki so jih prijeli zaradi kaznivnega dejanja upora in vojnega zločina med osvobajanjem zahodne Slavonije.

Edina stranka na Hrvaškem, ki ne odobrava policijsko-vojske akcije v zahodni Slavoniji, je Socialdemokratska unija (SDU) znanega ekonomista Branka Horvata. Na včerajšnji tiskovni konferenci te levo usmerjene stranke so poudarili, da vojska akcija ni prispevala k mirni reintegraciji zasedenih ozemelj, ampak je povzročila ubijanje nedolžnih civilistov, etnično čiščenje in stopnjevanje vojne. O stalstih SDU se bo odšlej slišalo tudi v hrvaškem saboru, saj je k stranki pristopil doslej neodvisni poslanec Vladimir Bebić. Poslanec Bebić, ki se je ze prej razglasil za predsednika v senci, se je zgrozil nad dejstvom, da so na Hrvaškem več pozornosti posvetili spominu na bleiburske žrtve kot pa zmagi nad fašizmom. Strinjal se je z ameriškim veleposlanikom na Hrvaškem Petrom Galbraithom, ki je v intervjuju za Novi list dejal, da bi morala Hrvatska enkrat za vselej priznati zločine NDH, saj poskuse rehabilitacije tega režima vedno lahko izrabijo hrvaški sovražniki.

O čem pišejo drugje po svetu

O zmagi Carlosa Menema na argentinskih predsedniških volitvah

»Menemov način vladanja je arhaičen. Opira se na to, da je demokratično izvoljen, pomaga mu njegovo karizmatično izzarevanje, zene pa ga izredna želja po oblasti - tako Carlos Menem Argentini vlada kot kralj, ki ga obdajajo priskledniki, med katerimi se bohotita korupcija in nepotizem... Po ameriskem vzoru je Menem omogočil vnovično izvolitev predsednika države. Zdal bi moral prevzeti tudi ameriški sistem 'medsebojnega nadzora in preverjanja', vendar bi to pomenilo tudi omejitve njegove oblasti, kar bi končno pripeljalo do odprave 'menemizma'. Toda žal se zdi, da je gradnja sodobne pravne države nezdružljiva z osebnostjo Carlosa Menema.« (Neue Zürcher Zeitung, Zürich)

O volilnem izidu v Belorusiji

»Suverenost Belorusije se po razpadu Sovjetske zveze bolj izraza v odpiranju novih veleposlanstev kot pa v dejansko samostojni politiki države. Ko je Lukasenka, izreden primer 'sovjetskega cloveka', prevzel oblast po predvolilnem boju, v katerem je skusal prepričati predvsem najmanj izobrazene plasti prebivalstva, se je proces 'rusifikacije' Belorusije se poglobil. Opozicija, ki ji je Lukasenko preprečil dostop do medijev, ni imela moči, da bi se mu zoperstavila. Belorusi z Lukasenkom na vrhu države drviijo naravnost v objem Moskve.« (Zycie Warszawy, Varšava)

O novem francoskem predsedniku

»Chirac je v predvolilnem boju izrazil idejo, da bi razpisal nov referendum o Evropi. Opazovalci so njegovi nameri pripisovali protievropsko usmeritev. Če pa trezno premislimo, pridemo do presenetljivega sklepa: referendum o Evropi po vladni konferenci leta 1996 ne bo le potreben, temveč celo koristen za Francijo... Pozitivni izid referenduma, ki je ze gotov, bi zelo ugodno vplival na francosko politiko. Franciji bi omogočil, da na vrhu Evropske zveze vnovič zavzame mesto, ki ji ze po naravi pripada.« (Le Figaro, Pariz)

O kitajskem jedrskem poskusu

»Ali Peking preizkusa mednarodni spomin? Sele pred enim tednom so se jedrske sile v New Yorku dogovorile, da bodo do leta 1996 sklenile sporazum o ustavitvi jedrskih poskusov. Le tako je ekskluzivnemu klubu peterice uspelo prepričati jedrske 'reževe', da niso nasprotovali podaljšanju Sporazuma o nesirjenju jedrskega orožja za nedolocen čas. Stiri dni zatem je Kitajska izvedla nov jedrski poskus - kar je seveda izredno slabo znamenje za prizadevanja za jedrsko razoroževanje. Seveda bi bilo narobe, če bi problem omejili samo na Kitajsko. V Parizu je novi predsednik Chirac ze napovedal, da bo Francija vnovič izvajala jedrske poskuse. Tudi prihodnja usmeritev Moskve glede tega vprašanja je po nedvoumnihih izjavah ruskega obrambnega ministra Gračova vsaj nejasna...« (Berliner Zeitung, Berlin)

O izidu regionalnih volitev v Severnem Porenju-Vestfaliji in Bremnu

»Nedeljske volitve v največji in najmanjši nemski zvezni deželi so pokazale, da se je politični položaj v Nemčiji začel spreminjati. Volilci iščejo nove poti in s tem povzročajo nemir med tradicionalnimi strankami, ki si delijo oblast. Stranka zelenih nedvomno prevzema mesto tretje najmočnejše stranke v Nemčiji... Se bolj nedvoumen pa je propad liberalne FDP... Za Helmuta Kohla obstaja nevarnost, da izgubi partnerja, saj nekdanjih glasov socialdemokratov niso dobili njegovi krščanski demokrati, temveč zeleni. Posledica tega je, da je rdece-zelena koalicija v Nemčiji ze na poti k večini - najprej v zveznih deželah, nato pa v Bonnu.« (Aftenposten, Oslo)

Franjo Tuđman in Helmut Kohl (Telefoto: AP)

**POGAJANJA
Z EVROPSKO
UNIJO**

O tujcem prijazni ustavi že prihodnji teden?

Ugodno potekajo tudi vzporedni pogovori med Slovenijo in Italijo

Kaže, da Italija in Slovenija vendarle napredujeta (Foto: BOBO)

konkretnem primeru pomeni crtanje drugega odstavka 68. člena ustave, ki tujcem onemogoča (razen če gre za dedovanje ob pogojih vzajemnosti), da so lastniki zemljišč. Vsa druga vprašanja, povezana z lastnino in drugimi stvarnimi pravicami tako nasih kot tudi tujih pravnih in fizičnih oseb, pa naj bi urejal krovni zakon, ki ga pripravljajo v pravosodnem ministertvu.

Kdaj se bo parlament lotil napovedanih ustavnih sprememb, lahko le ugibamo. Za pogajalsko stran v Bruslju v tej prvi fazi namreč zadostuje že to, da slovenska vlada sproži postopek za spremembo ustave. S strokovnega in političnega stališča pomeni to izjemno zahteven projekt, kar so potrdili že dosedanjí zelo različni odzivi. In ker je za sprejem ustavnih sprememb potrebna dva tretjina večina vseh poslancev, bo že po prvih parlamentarnih razpravah jasno (denimo že po razpravi v odboru za notranjo politiko in pravosodje, ki se bo o teh vprašanjih kot matično telo najprej izreklo), ali je mogoče doseči tako visoko stopnjo soglasja oziroma ali gre za z nacionalnega stališča tako pomembno vprašanje, da to terjaja razpis referendum.

Bostjan Lajovic
Majda Vukelic

POGAJANJA Z EU IN REŠEVANJE PROBLEMOV Z ITALIJO

Molk v Rimu in Ljubljani - dober znak?

Slovenija in Italija naj bi doprta vprašanja na željo EU rešili do 12. junija

LJUBLJANA - Slovenski zunanji minister Zoran Thaler ni odšel s predsednikom Kucanom na uradni obisk v Izrael, kot je bilo načrtovano. Očitno želi neposredno spremljati pogajanja z Evropsko unijo o pridruženem članstvu in z njeimi povezanim reševanjem problemov v odnosih z Italijo. Vsa sporna slovensko-evropska in slovensko-italijanska vprašanja naj bi po evropski želji uredili se med francoskim predsedovanjem Evropski uniji, torej do 12. junija.

Pri tem gre predvsem za postopek spreminjanja slovenskega ustavnega določila o nakupu nepremičnin z tujce. Italijanski tisk je o tem vprašanju v zadnjih dneh sprožil pravo poplavo neresnic, podtikanj in sumnic. Slovenska vlada se je že lani obvezala, da bo sprožila pobudo za ustrezno spremembo ustave se pred podpisom pogodbe o pridruženem članstvu in torej tudi pred 12. junijem. Od tega datuma do ratifikacije pogodbe s Slovenijo o pridruženem članstvu pa je se dolga pot, saj jo mora ratificirati vseh 15 parlamentov držav članic, slovenski parlament, na koncu pa se Evropski parlament in Evropska komisija. Ta postopek bo trajal predvidoma dobri dve leti.

Vzporedno pa poteka reševanje dvostranskih proble-

mov. Italijanski tisk je tudi v zvezi s tem v zadnjih dneh objavil kopico večinoma neresničnih informacij in podtikanj, skrajna nacionalistična italijanska desnica pa je uprizorila novo protislovensko gonjo, tako da bo v zunanje-politični komisiji italijanskega parlamenta danes o teh vprašanjih govorila ministrica Susanna Agnelli.

Obe zunanji ministertvi sta skrajno previdni in molčeci ter nista izdali nobene uradnega sporočila, kar pa je v diplomatski praksi navadno dobro znamenje. Samo na diplomatski način, brez navzočnosti radovednega občinstva, je namreč mogoče reševati tako občutljive zadeve, kot so slovensko-italijanski odnosi.

Pri tem pa so pomembna izhodišča, ki govorijo po eni strani o humanitarni recipro-

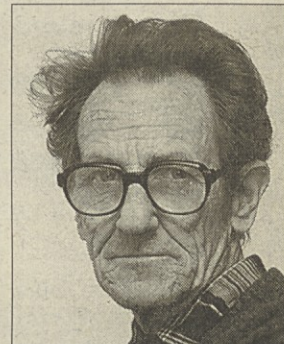
čnosti, po drugi strani pa o spoštovanju določil rimskega dogovora iz leta 1983, kar je sicer ozek okvir, vendar obema diplomatskima predstavništva daje dovolj možnosti za ploden pogovor. V ospredju so seveda tudi nerешena vprašanja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Zato je upravičen zmeren optimizem, da bodo ta vprašanja rešena se pred 12. junijem, ko se konča francosko predsedstvo, ali v skrajnem primeru kmalu za tem, ko se bo začelo spansko predsedovanje, v Italiji pa bo še vedno na oblasti sedanja »tehnična« Dinijeva vlada.

Del pritiskov na slovensko manjšino v Italiji bo že danes ublazil slovenski parlament, saj bo odbor za mednarodne odnose razpravljaj o kreditiranju osrednjih ustanov slovenske manjšine v Italiji, po hitrem postopku pa bo ustrežni zakonski osnutek najbrž že danes sprejel državni zbor. Osnutek je sestavila in vložila poslanka Jadranka Sturm Kocjan, podprle pa so ga skoraj vse poslanske skupine.

Bogo Samsa

Čas nezrelih politikov

PETER BOZIC

Televizijski kameramani so se skrbno izogibali temu, da bi v kader zajeli vso petnajstisoglavno množico, ki je na Trgu republike proslavljala 50. obletnico zmage nad fašizmom - medtem ko so skušali z vsemi mogočimi sne-malnimi triki narediti večstisoglavno množico iz stotnije, ki se je zbrala na krščanskodemokraski proslavi zmage nad komunizmom na Žalahu. Najbrž jim je takšen način snemanja ukazal dezurni urednik, za tega pa tudi vemo, kdo je bil. Malokdo je pričakoval tako množičen obisk osrednje državne proslave in zanj se gre zahvaliti tudi Peterletu in Jansi, se zlasti slednjemu, ki je ob proslavi LDS, ki je praznovala petletnico parlamentarne demokracije, izjavil, da LDS za kaj takega nima nobene legitimite, čes da je ni bilo zraven pri osamosvojitvi. Če odstejemo zborovanje v podporo Jansi, ko je bil ta na Trgu republike zadnjič zbrala tako velika množica leta 1971, ob proslavi tridesetletnice OF, ko je Ljubljano obiskal tudi Tito. In prav citirana Janseva izjava nenavadno spominja na zgodbo iz časov tiste oefovske proslave. Takrat je namreč Jože Rus za revijo Tovariz izjavil, da je bil on prvi predsednik Protikomunistične fronte, vendar mu komunisti zaradi njegove upornosti - Rus je zaradi politične prevare, ki so jo uprizorili komunisti nad svojimi partnerji v OF, vsa povojna desetletja protestno molcal na vseh sejah, na katerih je sodeloval kot član glavnega odbora SZDL - tega niso hoteli priznati in so raje slavili Josipa Vidmarja (ta je postal predsednik sele ob preimenovanju Protikomunistične fronte v OF, po trditvi Zdravke Kocbek pa se je 27. april zgodil v Vidmarjevi vili po naključju, saj so se sicer vedno dobivali pri Edvardu Kocbeku, ta pa je takrat zbolel za gripo). Očitno bi enako ravnal tudi Janša z vsemi svojimi partnerji pri procesu osamosvajanja Slovenije, saj ni niti enega, ki bi mu Janša priznal kakšno zgodovinsko zaslugu za to. Manjka samo se en pogoj, da Janša dokončno postane - kot bi rekli Grafenauer, Jančar in Seligo - »eden in edini«, in sicer, da tako kot nekoč komunisti prevzame vso oblast.

Ko je prišel Tito na proslavo OF, je v prvi vrsti zraven njega sedel Jože Rus, na drugi strani pa Josip Vidmar (do takrat so Rusu vedno določali mesto neke zadaj). Komunisti so se Rusu tako vendarle oddolžili za desetletja zamolčanja, toda Vidmar je kljub temu »ostal« prvi predsednik OF. Podobna zamolčanja poznamo tudi danes: vse zasluge za osamosvojitve so pobrali junaki desetdnevne vojne, tisti pa, ki so bili stiri desetletja jedro opozicije komunističnemu režimu (na primer Veljko Rus in Taras Kermauner), pa za zgodovino ne obstajajo več.

Vse te zgodbe o legitimnosti se pač vedno pojavljajo tam, kjer gre za oblast, saj je zaslugarstvo ena od njenih temeljnih prvin. Če pa bi na stvar gledali s psihiatrskega vidika, bi lahko rekli, da gre pri »zaslugarjih« za nezrele osebnosti, ki pa naj bi vodili slovenski narod in odločali o njegovi usodi.

Seveda pa nesreča nikoli ne pride sama. Najvidnejši politiki vedno znova padajo v ta duhamorni mlin obračanja in mletja nekdanjih zaslug predvsem zato, ker pri nas pravega predvolilnega obdobja sploh ni. Predvolilni čas po slovensko bi lahko označili kar kot obdobje med enim in drugimi volitvami. Zato pa tudi nenehno živimo v ozračju političnega sovraštva, ki neusmiljeno trga celo najtrdnjše osebnosti.

Imam praktičen predlog: lokalne in državnozborske volitve je treba nujno združiti v istem terminu, eno leto pred tem pa razglasiti predvolilno kampanjo. Tako bodo imeli eno leto na vsake tri leta najbolj agresivni in brezobzirni med nami priložnost, da drug drugemu kradejo za sluge za nazaj in za naprej!

Helena Drewry

Država ne sme dopustiti propada Kobilarne Lipica

LJUBLJANA (STA) - Poslanka Slovenske nacionalne stranke Polona Dobrajc je na včerajšnji novinarski konferenci opozorila na propadanje Kobilarne Lipica in na ravnanje vlade, ki se doslej kljub opozorilom se ni odločila, ali sploh želi obdržati kakovostno blagovno znamko Lipice, ki je ime Slovenije ponesla po vsej zemeljski obli.

Dobrajčeva je postavila vprašanje, zakaj se vlada ne odloči med dvema preprostim odločitvama, ali bo kobilarna last države ali ne. Če bi se država odločila, da bo prevzela lastništvo, bo morala, vsaj v začetku, pomagati s subvencijami. Če pa se za prvo možnost ne bo odločila, naj nosi za takšno odločitev politično cenno, je poudarila. Kobilarna bi morala postati javni zavod oziroma last države, je menila Dobrajčeva in poudarila, da seda-

nji predlog lastninjenja Lipice, po katerem so lipičanci presli v last občine Sezana, ni primeren.

»Dobrajčeva, ki se s problematiko Lipice ukvarja že leto dni, s problemom pa je dvakrat seznanila tudi premiera Drnovska, je menila, da je morda problem Lipice že tako težak, da držijo govornice o »razprodaji konj za meso«. Za neudeležbo na olimpijskih igrah leta 1992 je morda kriva tudi t. i. »prireditvena pogodba«, ki jo je direktor Kobilarne Franetič podpisal z nemskim podjetjem Joseph Hoeflieng, ki določa ceno nastopov in število nastopov lipičancev v tujini. Nato pa so sprejeli se dodatek k pogodbi, ki podaljšuje dogovor do konca leta 2003, je opozorila Dobrajčeva. Ta pogodba je po njenih besedah škodljiva in predvideva prenizko ceno in preveč nastopov za slovenske lipičance.

Tudi če bodo piloti Adrie Airwaysa stavkali, letalski prevoz ne bo moten

LJUBLJANA - Predstavniki sindikata prometnih pilotov, sindikata stavkarskega sveta podjetja Adrie Airways danes (za zaprtimi vrati) nadaljujejo v ponedeljek zaceta pogajanja, ki so se v ponedeljek zavlekla v pozno popoldne in so - kot so nam včeraj sporočili iz Adrie - potekala v smeri pozitivnih rešitev za obe strani.

V včerajšnji izjavi so zapisali, da so v ponedeljek že našli »kompromisne rešitve za šest od devetih točk pogajanj«. Omenjena sindikata sta namreč za prihodnji ponedeljek napovedala stavko, če pogajanja ne bi bila uspešna. Predstavniki sindikatov se zavzemajo predvsem za izboljšanje varnostnih razmer letenja in delovnih razmer, ki so zlasti v sezo-

ni na meji dovoljenih. Vodstvo Adrie je včeraj sporočilo, da se zaveđa odgovornosti do svojih poslovnih partnerjev in potnikov ter bo, če bi prišlo do stavke, vsem zagotovilo letalski prevoz.

Podpora sindikatu prometnih pilotov Slovenije in sindikatu stavkarskega sveta podjetja Adrie Airways je včeraj izrazilo tudi predsedstvo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Vodstvo Adrie pozivajo, naj s stavkovnim odborom odpravi vse nerešene težave.

V zvezi z napovedano stavko so se včeraj oglašili tudi člani letalskotehničnega osebja Adrie Airways, enega od starih sindikatov v podjetju, ki so jih - kot so zapisali - v javnih glasilih doslej neupravičeno uvrščali v sindikat Adrie Airways in med »ostale zapo-

slene v podjetju«. »Menimo, da je stavka legitimna odločitev vsakega posameznega sindikata v podjetju, vendar le v primeru, da so bile prej izkoriščene že vse ostale oblike sindikalnih aktivnosti. Stavkovne zahteve sindikatov prometnih pilotov in stavkarskega sveta podjetja Adrie Airways so večinoma specifične za naravo dela članov omenjenih sindikatov, in zato o upravičenosti razlogov za stavko ne moremo soditi, ker z njimi nismo dovolj seznanjeni. Ker tudi naš sindikat že dalj časa opozarja vodstvo podjetja, da se vedno ni sklenjena kolektivna pogodba, na neurejen delovni čas ter preobremenjenost delavcev pri vzdrževanju letal, se tudi mi zavzemamo za cimprenjsko rešitev omenjenih zahtev,« so zapisali.

RAI 1

- 6.45 Aktualna oddaja Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik in gospodarstvo
9.35 Nan.: Cose dell' altro mondo, 10.00 dnevnik
10.05 Film: L' impiegato (kom., It. '59, i. N. Manfredi), vmes (11.00) dnevnik
11.45 Variete: Tutti a tavola Vabilo k mizi
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nan.: Gospa v rumenem
13.30 Dnevnik in gospodarstvo
14.15 Tenis: Mednarodni turnir Italije, moski
15.15 Kviz: Sala giochi
15.45 Mladinski variete Solletico, risanke, nan. Zorro
17.55 Danes v Parlamentu
18.00 Dnevnik
18.10 Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50 Variete: Luna Park
19.35 Vreme in dnevnik
20.25 Nogomet: Juventus-Parma (pokal UEFA)
22.20 Sport: oddaja o nogometnem pokalu UEFA
22.50 Dnevnik
23.05 Boks: Rosi-Phillips (SP v srednji kat. jr.)
0.05 Dnevnik in vreme
0.15 Aktualni tednik o kulturi: Primmissima
0.25 Danes v Parlamentu
0.35 Videosapere

RAI 2

- 7.00 Oddaja za najmlajše Quante storie!
8.15 Nan.: Black Stallion, 8.45 La clinica della Foresta nera, 9.35 Quando si ama
11.30 TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik, gospodarstvo, družbene teme in vreme
14.00 Variete: Quante storie, ragazzi!, risanke
14.30 Nad.: Paradise Beach, 15.00 Santa Barbara
15.45 Dnevnik
15.50 Popoldne na RAI 2
16.30 Film: La morte nera (dram., ZDA '92)
17.15 Dnevnik
18.10 Sport in vreme
18.35 Sereno variabile
18.45 Nan.: Miami Vice
19.45 Dnevnik in sport
20.20 Variete: Ventienteventi
20.40 Aktualno: Emozioni TV (vodita Arrigo Levi, Alba Parietti)
22.35 Aktualno: Mixer, vmes nan. Davvero
23.30 Dnevnik, pregled tiska in vreme
0.10 Vse najboljše za rojstni dan, Kino!
0.15 TGR v Evropi

RAI 3

- 6.00 Jutranji dnevnik, informacije
8.30 Videosapere: Pregled tiska, Potovanje po Italiji, Prva pomoč, Nasi otroci
10.10 Fantastica Età
11.05 Fantastica Mente, 11.50 Asino d' oro
12.00 Dnevnik in gospodarstvo
12.30 Znanstveni dnevnik
12.40 Dove sono i Pirenei?
14.00 Dezelne vesti
14.20 Popoldanski dnevnik
14.50 TGR Bellitalia
15.15 Sport: tenis, medn. turnir Italije, moski, vreme
19.00 Dnevnik, dezelne vesti
19.50 Kolesarstvo: Giro di sera
20.30 Aktualno: Mi manda Lubrano
22.30 Dnevnik, dezelne vesti
22.55 Aktualno: Bar Condicio (vodi Paolo Guzzanti)
23.50 Variete: Spazio Ippoliti
0.30 Dnevnik, pregled tiska vreme, filmske novosti
1.00 Variete: Fuori orario
1.50 Blob

RETE 4

- 7.30 Nan.: Tre cuori in affitto
8.00 Nad.: Manuela
9.00 Variete: Buona giornata, vmes nad. 9.15 nad. Guadalupe, 10.35 Febbre d'amore, 11.40 Rubi, 12.20 Cuore selvaggio, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00 Rubrika o lepoti
15.25 Nad.: La donna del mistero 2
16.25 Aktualno: Agenzia matrimoniale
17.10 Aktualno: Perdonami, 18.00 Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.30 Variete: Cuori d'oro (vodi E. Bonaccorti)
23.05 Film: Alta tensione (kom., ZDA '77, r.-i. Mel Brooks, M. Khan), vmes (23.45) dnevnik
1.05 Pregled tiska
1.15 Film: Il sole tornerà ('57)

CANALE 5

- 6.30 Na prvi strani, 8.45 Navodila za Parlament
9.00 Maurizio Costanzo Show
11.45 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful
14.20 Kviz: Complotto in famiglia (vodi A. Castagna)
16.00 Otroški variete, vmes risanke in nanizanka
17.55 TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00 Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik in vreme
20.25 Striscia la notizia
20.40 TV film: Il fabbricante di bambini (dram., ZDA '93, i. M. Gilbert, T. Verica)
22.45 Večerni dnevnik TG 5
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5
1.30 Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

- 6.30 Otroški variete
9.20 Nanizanke
12.25 Odpri studio
12.30 Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50 Otroški variete
14.00 Odpri studio
14.30 Kolesarstvo: 78. Giro d'Italia, 16.00 Studio tppa
17.00 Nan.: Highlander
18.10 Aktualno: Village
18.20 Nan.: Tequila & Bonetti
19.30 Odpri studio in vreme, 19.50 Sport studio
20.00 Variete: Karaoke
20.45 Film: Prossima fermata: Paradiso (fant., ZDA '91, i. A. Brooks, M. Streep)
22.50 Variete: Giro sera
23.20 Film: Sotto i colpi dell'aquila (pust., ZDA '91, i. J. Meshi, B. Blanks)
0.20 Aktualno: fatti e misfatti
1.25 Italia 1 sport
2.15 Sgarbi quotidiani

TELE 4

- 13.30 19.30, 22.05, 00.15 Dogodki in odmevi
20.30 Nan.: Mike Hammer, 21.15 The Rookies

MONTECARLO

- 14.00 18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10 Film: Amore sottocoperta (kom., ZDA '48)
19.30 The Lion Trophy Show
20.05 Nogomet: Juventus-Parma
23.15 Variete: Tappeto volante

RAI 3 slovenski program

- 20.25 Risanka: Bojan
20.30 Dnevnik

SLOVENIJA 1

- 11.40 Hroščosned, ponovitev 5/21 dela ameriške risane serije
12.05 Iz življenja za življenje: Kontaktna leča, ponovitev
12.30 Slovenski magazin
13.00 Porocila
13.55 (Ne)znani oder, ponovitev
15.10 1939, ponovitev 3. dela švedske nadaljevanke
16.20 Slovenci v zamejstvu
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Pod klobukom
18.00 RPL - Studio Luwigana
18.45 Pari, tv igrice
19.13 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05 Forum
20.25 M. Zupancic: Radio DOC, slovenski film
22.00 TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20 Zarisče
22.45 Sova: Princ z Bel Aira, 6/24 del ameriške nanizanke
Ugani, kdo se pride porocit
23.20 Mancuso, FBI, 11/20 del ameriške nanizanke
Gremo v Gdansk?

SLOVENIJA 2

- 15.10 Zgodbe iz školjke
15.40 Prima sezona, ponovitev 4/5 dela ceske nadaljevanke
16.35 Videospon, ponovitev
Sova, ponovitev
17.20 Naravnost fantastično, 11/12 del angleske nanizanke
17.55 Mancuso, FBI, 10/20 del ameriške nanizanke
18.40 Odkrivanje zemlje, 1/26 del ameriške izobraževalne serije
19.15 V vrincu
20.05 Kolesarska dirka Giro D'Italia
20.25 Milano: Nogomet: Juventus - Parma, prenos
22.20 6. kolo končnice DP v rokometu (Z): Marcus Burja - Krim Elektra, posnetek iz Skofij
23.30 Omizje: Denacionalizacija

KANAL A

- 10.15 Luc svetlobe, ponovitev
11.05 To trapasto življenje, ponovitev 6. dela
12.05 A-shop, Spot tedna, CMT
15.10 Spot tedna, A-shop
15.25 Male zivali, ponovitev
16.25 Po vodnih poth ZDA, ponovitev
17.25 Računalniška kronika
17.55 Album show
18.45 A-shop
19.00 Vreme, risanka
19.10 Luc svetlobe, 427. del
20.00 Paris, 3. del am. nanizanke
20.50 Vreme
20.55 Zadet, aktualni dogodki
22.00 Dance session
22.40 Epikurejske zgodbe
22.55 Album show, ponovitev

Koper

- 16.00 Euronews - TV novice
16.15 Vsedanes aktualnosti: Sredozemlje
17.45 Slike iz Secuana:
Bolsji trg, ponovitev
18.00 Slovenski program
Bliznja srečanja, mladinska oddaja
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.30 Ameriški avtorji: Carl Sandburg
20.00 Euronews
20.30 »Bersaglio«, v studiu Silvano Sau
21.30 Leteci zdravniki
22.15 Vsedanes
22.30 Rogomet (Z): zadnji krog končnice DP: Marcus Burja - Krim Elektra Ljubljana, posnetek iz Skofij

Avstrija 1

- 06.05 Ponovitve
09.45 Knight Rider
10.35 Vesoljska ladja Enterprise
11.30 Nesrečna trinajstica, ponovitev ameriške kriminalke
13.00 Otroški program
Heidi
13.25 Viking Viki
13.50 Smrcki
14.15 Am dam des
14.35 Tom in Jerry
15.00 Artefix
15.25 Mini cas v sliki
15.35 Vesoljska ladja Enterprise
Duh isce telo
16.25 Knight Rider
Umor po meri
17.10 Stešno prijazna družina
Zasledovalec
17.25 Nas hrupni dom
Pod soncem zajfaste nadaljevanke
18.05 Wolffov revir
Cudez
19.00 Pri Huxtablovih
Kvartopirski večer
19.30 Cas v sliki, kultura
20.00 Pogledi od strani
20.15 Usodna strast, ameriški film, 1993
Režija: William A. Graham
21.50 Mesto zločina
23.25 Cas v sliki
23.30 Nekateri so pritekli, ameriški film, 1958
Igrajo: Frank Sinatra, Arthur Kennedy in drugi
Režija: Vincentte Minnelli
01.40 Strašno prijazna družina, ponovitev

Avstrija 2

- 10.05 Musikantenstadl, ponovitev
11.50 Vreme
12.05 Ozri se po deželi, ponovitev
13.00 Cas v sliki
13.10 Na sledi skrivnosti bliška, ponovitev
14.00 Pravica do ljubezni
14.20 Moc strasti
Nakana
15.05 Umor, je napisala Bomba na krovu
16.00 Vsak dan s Schiejokom
17.00 Cas v sliki
17.05 Dobrodošli v Avstriji
19.00 Avstrija danes
19.30 Cas v sliki, kultura
20.00 Sport
20.15 HELP TV
22.00 Cas v sliki 2
22.30 Zrtev bombe
23.15 Ruska mafija: Roparski pohodi z vzhoda
00.15 The Bates, posnetek
01.00 Videonoc

RADIO

Slovenija 1

- 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Poslovni kazipot; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Iz glasbenih sol; 21.05 Zbori; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etnoglasba; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

- 6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.45 Prireditve; 9.15 Malčki o...; 10.00 Kje vas čevlji žuli; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilske minute; 14.00 Kulture drobčinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 17.50 Sport; 18.00 Vroč stol; 19.30 Melodije po pošti; 21.00 Vi izbirate, jaz izberem; 22.20-23.00 Jazz.

Slovenija 3

- 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Literarna matineja; 11.05 Izbrali smo; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Glasba; 16.45 Življenje kot izziv; 17.05 Posnetki koncertov; 20.00 Radioteka; 21.30 Ars antiqua; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glas. tradicija 20. stoletja; 23.55 Literarni utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

- 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvoritve; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska in vreme; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 8.45 Delo; 9.00 Kulturne napovedi; 9.50 Na rešet - odgovori; 10.45 Zanimivosti; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 a-o-a glasbena odd.; 19.30 Sport.

Radio Koper

(italijanski program)

- 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.00 Modri val; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna srečanja; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Zgodovina Istre; 14.50 Single tedna; 15.00 Back to the future; 16.00 Modri val; 18.00 Mix magazine; 18.45 Nativita; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

- 5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15
Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.25 Nagradna uganka; 18.15 RGL na razjo gre; 20.00 Pole position; 22.00 Radosti življenja; 24.00 New Age; 2.00 Čuri in Čure.

Radio Kranj

- 9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Ekološko izobraževanje; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 11.20 Vsakdanje skrbi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Kozmetični nasveti; 17.00 Lestvica diskoteke Gauloises Blondes; 19.30-24.00 Kulturni program Parnas.

Radio Maribor

- 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniature; 9.15 Na postaji zvokov; 11.45 Info-servis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste, poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Pojoci srebrni klobuček; 18.00 Mladi mladim; 19.30 Sport in glasba; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

- 11.00 117. Avtodrom; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF (24 ur-info, jocular); 17.00 Rock indok & Koncertne napovedi; 19.00 TB: Oblivians; 20.00 Kozmiki, Night Time, Blues, Pantonalni kabaret; 24.00 Reprize.

Radio Trst A

- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kalendar in Pravljica; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 Obzornik; 9.15 Odprta knjiga: Car indijskega juga (E. Frellh, prip. Mira Sardoč, 19.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu; 15.00 Pop-puri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Fagotist Vojko Cesar in pianist C. Gulin; 18.00 Literarne podobe: Srce poezije Simona Gregorčiča; 18.25 Made in Italy; 19.20 Sporred za naslednji dan.

Radio Opčine

- 11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja VZPI-ANPI; 21.15 Samo za vas; 22.00 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koroška

- 18.00-18.30 Društva se predstavljajo; 20.05-22.00 Primorski obzornik.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA
SNG DRAMA, tel.: 061/221-511
Danes, 17. maja, ob 19.30: J. B. P. Molière - DON JUAN ALI KAMNITA GOSTIJA, za abonma dijaski 5 večerni in izven. Predstava bo se v četrtek, 18. maja, ob isti uri, za abonma dijaski 7 večerni in izven.
V petek, 19. maja, ob 19.30: W. Allen - ZAJGRAJ SE ENKRAT, SAM, za izven.
V soboto, 20. maja, ob 19. uri: W. Shakespeare - HAMLET, za izven.

LEVI ODER, tel.: 061/221-511
V četrtek, 18. maja, ob 22. uri: E. Ionesco - INSTRUKCIJA, za izven.

komična drama - Instrukcija

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511
V četrtek, 18. maja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA?, za izven.
V petek, 19. maja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven.

LGL, tel.: 061/314-962
VELIKI ODER
V soboto, 20. maja, ob 11. uri: Z. Krilič - JAJCE, za izven.
V nedeljo, 21. maja, ob 20.30: VECER POEZIJE LILI NOVY, za izven.

MGL, tel.: 061/210-852
Danes, 17. maja, ob 20. uri: T. Partljic - STAJERC V LJUBLJANI, za abonma sreda, predpremiere.

MALA SCENA MGL, tel.: 061/210-852
Danes, 17. maja, ob 22.30: L. Wilson - ZAZGIH Predstava bo se v petek, 19. maja, ob isti uri.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 061/331-950
V soboto, 20. maja, ob 19. uri: L. Minkus - DON KIHOT. Zadnjic v sezoni!

V četrtek, 25. maja, ob 19. uri: Leos Janacek - JENUFA, premiera.
Dirigent VACLAV NAVRAT, režiser FRANTISEK PREISLER, scenograf in kostumograf ALEKSANDER BABRAJ.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/312-860
V petek, 19. maja, ob 19.30: D. Jovanović - ZVLJENJE PODEZELJSKIH PLEJBOJEV, za izven.
V soboto, 20. maja, ob 19.30: L. Kraigher - SKOLJKA, za abonma red sobotni in izven.

CELJE
SLG CELJE, tel.: 063/25-332
Danes, 17. maja, ob 10. uri: W. Shakespeare - BENESKI TRGOVEC, za abonma Sr. rudarska sola Velenje in ob 15.30, za abonma 1. solski in izven. Predstava bo se ob 12. uri: W. Shakespeare - BENESKI TRGOVEC, za abonma Sr. sola za gostinstvo in turizem Celje.
V soboto, 20. maja, ob 10. uri: S. Makarović - MEDENA PRAVLJICA, za abonma Mravljica in izven.

MARIBOR
SNG DRAMA, tel.: 062/221-206
Danes, 17. maja, Minoritska cerkev ob 20. uri: R. Serling - OBMOCJE SOMRAKA, za abonente in izven.
V četrtek, 18. maja, ob 19.30: E. Albee - KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF, za red rumeni, abonente in izven.
V petek, 19. maja, Mali oder, ob 21. uri: CABALET UNPLUGGED - SKAKAFCI ODSTEKANO, za abonente in izven.

NOVA GORICA
PDG, tel.: 065/25-326
V sredo, 24. maja, ob 20. uri: H. Ionesco - PLESASTA PEVKA, DELIRIJ V DVOJE, za abonma sreda in izven.

SLOVENJ GRADEC
Danes, 17. maja, Kulturni dom ob 20. uri: premiera GLEDALIŠKE SKUPINE SPLOSNE BOLNISNICE SLOVENJ GRADEC.

TRST - V soboto, 20. t.m., bodo ob 18. uri v galeriji Rettori Tribbio na Starem trgu v Trstu odprli razstavo del slikarja Nella Pacchietta z naslovom »Morski spomini«. Dela bodo na ogled do petka, 2. junija, in sicer ob delavnikih od 10.30 do 12.30 ter od 17.30 do 19.30, ob nedeljah pa od 11. do 13. ure. Ob ponedeljkih bo razstava zaprta.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA
CEKINOV GRAD - TIVOLI
Danes, 17. maja, ob 16.30 in ob 18.30: koncert OTROSKIH IN MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV območja nekdanje občine Ljubljana Siska.

SLOVENSKA FILHARMONIJA
V četrtek, 18. maja, Mala dvorana ob 19.30: komorni koncert UROSA USENIKA (kitara), DUSANA SODJE (klarineta) ob klavirski spremljavi TATJANE KAUCIČ.

KUD F. PRESEREN, tel.: 061/332-288
V četrtek, 18. maja, ob 20.30: PIJANO BAR JANJIA KOVACICA.

CERKNICA
V soboto, 20. maja, telovadnica OS Nova vas

ob 20. uri: koncert MLAJSEGA MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA OS NOVA VAS, DEKLISKEGA NONETA AEDAC CERKNICA in GODBE CERKNICA.

MARIBOR
KLUB STUK, Gosposvetska 83
V četrtek, 18. maja, ob 21. uri: koncert skupine NE ZHDALI.

SEŽANA
KOC SRECKA KOSOVELA
Danes, 17. maja, ob 20. uri: veter poezije in pesmi iz Vodnikove domacije.

SLOVENSKE KONJICE
V petek, 19. maja, sportna dvorana ob 20. uri: koncert ansambla STAJERSKIH 7 (na sliki).

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM
V Galeriji CD je do 10. junija na ogled razstava portretov in keramike (1947-1969) PICASSO & MADAME Z.

MUZJE NOVEJSE ZGODOVINE, Celovska 23
Razstava ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne je na ogled do 20. maja.

MODERNA GALERIJA
Razstava izraelskega umetnika ZVIJA GOLDSTEINA je na ogled do 11. junija.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2
Razstava ilustracij MARJETE CVETKO je na ogled do 25. maja.

GALERIJA AVLA, Trg republike 2
Razstava MILJENKA in MAJE LICUL je na ogled do 6. junija.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dumajska 31
Razstava slik KLEMENTINA GOLJJA je na ogled do 28. maja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6
Razstava pastelov in akvarelov MAJE PAIC - KVEDER je na ogled do 2. junija.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40
Razstava skulpturnega loncarstva MAJE MIHELIC je na ogled do 25. maja.

KONEX CLUB, Cesta na Brdo 109
Na ogled je razstava ilustracij FOJZA A. ZORMANA.

KI - CENTER KRIZANKE
Razstava URA JE PRISLA! je na ogled do 20. maja.

KD SPANSKI BORCI, Zaloska 61
Razstava JOZETA BARACHINIJA je na ogled do 1. junija.

GALERIJA SOU KAPELICA
Razstava kiparja DARIJA KREUHA je na ogled do 31. maja.

BREŽICE
GALERIJA POSAVSKEGA MUZEJA
Razstava slik ALENKE GERLOVIC je na ogled do 4. junija.

CELJE
GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI - MESTNI GRAD
Razstava GENERACIJA 82 je na ogled do 23. junija.

KAMNIK
GRAD ZAPRICE
Na ogled je 1. Mednarodni bienale Akvarela.

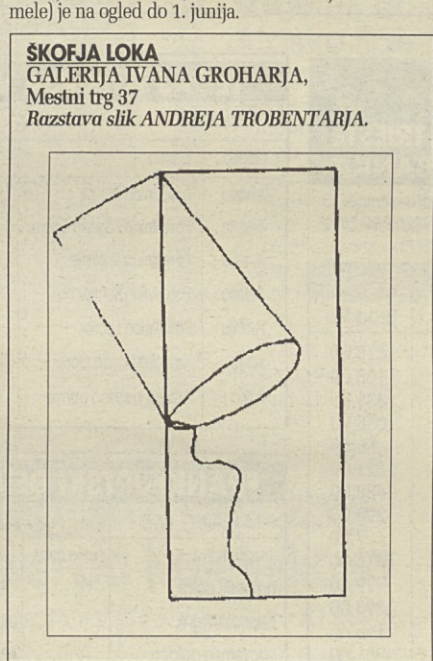
ILIRSKA BISTRICA
GALERIJA NA VIDMU
Razstava ALME DUJMOVIC je na ogled do 27. maja.

KOPER
GALERIJA LOZA, Titov trg
Razstava ENZA CUCCHIJA je na ogled do 30. maja.

KRANJ
PRESERNOVA HISA
Razstava treh mlajših avtorjev MOJCE OSOJNIK, BORUTA OMERZUJA in ANDREJA STULARJA je na ogled do 21. maja.

MURSKA SOBOTA
GALERIJA MURSKA SOBOTA
Razstava skupine MI (Irena Cuk, Darko Golija, Samuel Grafjoner, Zdravko Jerković, Samo Pajek in Oto Rimle) je na ogled do 1. junija.

SKOFJA LOKA
GALERIJA IVANA GROHARJA, Mestni trg 37
Razstava slik ANDREJA TROBENTARJA.

ŽALEC
SAVINOVO LIKOVNI SALON
Razstava kiparja FERENCA KIRALYJA je na ogled do 30. maja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Galerija Cartesius: na ogled je razstava slikarja Armanda Depetrisa.

Galerija Art Light Hall: na ogled je razstava skulptur Antonia Volpicellija.

Art Galery: na ogled je razstava Nadje Moncheri.

Gostilna »Stalletta« pri Sv. Jakobu
Na ogled je skupinska razstava trzaskih umetnikov.

OPČINE - SKD Tabor: na ogled je razstava Patrizie Devide.

REPEN - Kraska hisa
Do 28. t. m. bo ob nedeljah in praznikih na ogled razstava narodnih nos. Razstava je odprta ob nedeljah in praznikih: 11-12.30, 15-18.

GORICA
Kulturni dom: do 31. t.m. razstavlja svoja dela slikar Oskar Beccia.

ŠPETER - Beneska galerija: do 20. t. m. je na ogled dokumentarna fotografska razstava »Benecija v miru in vojni«.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Slovensko Stalno gledališče gostuje z mladinsko igrjo Fulvia Tomizze »Bolhe in operi« danes, 17. junija, 18. t. m., ob 9.30 v mali dvorani gledališča F. Preserena v Boljuncu; v petek, 19. t. m., ob 11. uri na Proseku (Kulturni dom) in ob 15. uri v Zgoniku (osnovna sola).

Gledališka sola Slovenskega stalnega gledališča, ki jo vodi Adrijan Rustja gostuje s pravljico »Palček« danes, 17. t. m., ob 17. uri v Barkovljah (pri Sireni), jutri, 18. t. m., ob 20.30 v Prebenegu (Srenjska hisa) ter v soboto, 20. t. m., ob 16. uri pri Sv. Ivanu (pri solskih sestrah).

Gledališče Rossetti
Danes, 17. t. m., ob 20.30 gostovanje Stalnega gledališča iz Veneta z Molierovo komedijo »Namisljeni bolnik«. Igrajo Giulio Bosetti, marina Bonfigli in Antonio Salinas. Režija Jacques Lassalle. Predstava v abonmaju: odrezek st. 5. Predprodaja je v teku.

Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in

16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

Gledališče La Contrada
Danes, 17. t. m., ob 10.00 - mladinska igra »La strada dei ciotoli bianchi - variazioni su Cappuccetto rosso«. Vstopnina 5.000 lir.

Gledališče Miela
Danes, 17. t. m., ob 21. uri bo na sporedu umetniško-koncertna prireditev, s katero bodo počastili spomin pred 129 leti rojenega mojstra Erika Satieja. Na sporedu bosta video filma znamenitega racionalniškega slikarja Edvarda Zajca ob glasbeni spremljavi Satiejevih in Ravelovih skladb, nakar bo nastopil pianist Aleksander Rojč.

TRZIC
Obcinsko gledališče
Jutri, 18. maja, ob 20.30 koncert ansambla London Baroque.

Sibirija. Igra Branko Miklavc.
Dom: V soboto, 20. t.m., ob 19.30 - Koncert slov. vokalne skupine Cantate Domino.

SELE
Fami dom: V nedeljo, 21. t.m. ob 19.30 - Predavanje »Korenine slovenstva na Koroskem« - predava dr. Josko Savli.

KOROŠKA

WOLFSBERG
Velika Markusova dvorana: Danes, 17. t.m., ob 20.00 - branje in pogovor z Muhidinom Saricem (Spomini iz nekega srbskega taborišča).

TINJE
Dom: Jutri, 18. t.m., ob 20.00 - Felix Mitterer:

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA
PIL - Pisani list, Studio Akademik, glasbeniki Don Juan, Simona Weiss, Sendi, META in ROBERT vabijo na PILOV ŽUR
tekmovanje najstniških zabavnoglasbenih skupin
Dvorana PAN v Kidričevem, v petek, 19. maja, ob 16. uri

CAFE TEATER, Miklošičeva 1
V četrtek, 18. maja, ob 22. uri: piano bar s pianistom Blažem Jurjevčičem.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288
Danes, 17. maja, ob 20. uri: EVA BAHOVEC - Zensko telo in oblast.

GALERIJA SOU KAPELICA, Kersnikova 4
V četrtek, 18. maja, ob 21. uri: predstavitev prekmurških pisateljev FERI LAINSKA in ROBERTA TITANA-FELIXA.

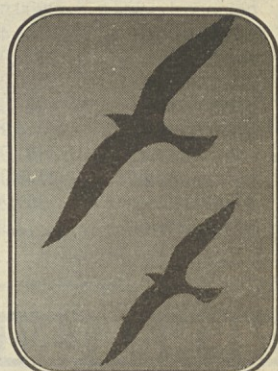
CELJE
OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE, Muzejski trg 1
Danes, 17. maja, ob 18. uri: dr. ALES GABRIČ in dr. BOJAN GODESA bosta predstavila svoji najnovejši deli z naslovom SOCIALISTIČNA KULTURNA REVOLUCIJA (1953/1962) in KDOR NI Z NAM, JE PROTI NAM.

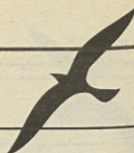
SEŽANA
KC SRECKA KOSOVELA, tel.: 067/73-355
Danes, 17. maja, ob 20. uri: VECER POEZIJE IN PESMI IZ VODNIKOVE DOMACIJE.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Trzaska knjigarna (Ul. S. Francesco 20): jutri, 18. t. m., ob 17. uri vabita Trzaska knjigarna in Studijski center Nediza na predstavitev knjige »Sulle strade di Andrea da Loka - Po poteh Andreja z Loke«. Govoril bo Pavel

Petricic.

MENJALNIŠKI TEČAJI

16. maja 1995

Table of exchange rates for various banks and currencies, including Nemška marka, Avstrijski šiling, and Italijanska lira.

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311

Table showing exchange rates for various currencies like ameriški dolar, nemška marka, francoski frank, etc.

KMEČKA BANKA - GORICA

16. MAJ 1995 v LIRAH

Table showing exchange rates for currencies like ameriški dolar, nemška marka, francoski frank, etc.

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

11. MAJ 1995

Table showing exchange rates for foreign currencies like Avstrija, Francija, Italija, etc.

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995 v DEM

Table showing exchange rates for currencies like ameriški dolar, francoski frank, nemška marka, etc.

Advertisement for Kmečka banka with logo and contact information.

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 091 z dne 16. 5. 1995 - Tečaji veljajo od 17. 5. 1995 od 00.00 ure dalje

Table of exchange rates for various currencies under the heading 'ZA DEVIZE'.

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško...

Table showing 'Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost' for various instruments.

Tečajnica borznega trga

št.: 88 Datum: 16. 5. 1995

Table of stock exchange rates and market data.

Tečajnica izvenborznega trga

št. 88/95 - 16. 5. 1995

Table of exchange rates for various currencies like CEAR, GRDO, HBRO, etc.

KRATKOROČNI VREDNOSTNI PAPIRI

Blagajniški BS v DEM

Table showing short-term interest rates and bond yields.

Table showing SBI rates for different terms and currencies.

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Nove Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij

Table showing exchange rates for various currencies under 'MEDPODJETNIŠKI TRG'.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij

Table showing exchange rates for bank notes and coins.

Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev...

ljubljska banka

NOVA LJUBLJANSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

MILANSKI DEVIZNI TRG

16. MAJ 1995 v LIRAH

Table showing exchange rates for currencies like ameriški dolar, ECU, nemška marka, etc.

ZVEZA BANK CELOVEC

16. MAJ 1995 v ŠILINGIH

Table showing exchange rates for currencies like ameriški dolar, kanadski dolar, funt sterling, etc.

Tečaj velja za 100 enot, pri prvih treh pa za 1 enoto valute.

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

NOGOMET / POVRATNA FINALNA TEKMA POKALA UEFA V MILANU

Poškodbe in kazni zdesetkale Juventusove in Parmine vrste

Turinčani brez pravega libera, Parma pa ima slabše rezerve - Emilijsko moštvo v prvi tekmi zmagalo z 1:0 - TV prenos v osemdesetih državah

MILAN - »Ce morava izbirati, potem raje zmagava danes kot v nedeljo,« pred današnjo povratno finalno tekmo za nogometni pokal Uefa med Juventusom in Parmo v Milanu pravita Juventusova člana Fabrizio Ravanelli in Roberto Baggio. Nenaavadna izjava odkriva, da si turinski klub zelo zeli evropske uveljavitve, hkrati pa se ne boji, da bi se mu lahko izmuznil iz rok naslov državnega prvaka, tudi če bi v nedeljski najpomembnejši prvenstveni tekmi cele sezone prepustil zmago Parmini.

Trener emilijskega moštva Nevio Scala ima ožji izbor kakovostnih igralcev od Lippija, zato bo težje ustrezno zamenjal kaznovane Pina, Sensinija in Apollonija, računata pa vsekakor na temperamentnost svojih igralcev. Sved Thomas Brodin bo sedel na klopi za rezerve. Na hudo poskodbo je pozabil, ni pa se dovolj treniral.

Neposredni prenos tekme so si zagotovile TV hiše iz osemdesetih držav.

Verjetni postavi (20.30) Juventus: Peruzzi, Torricelli, Jarni, Porrini, Ferrara, Paulo Sousa, Di Livio, Marrocchi, Vialli, R. Baggio, Ravanelli.

Parma: Bucci, Benarrivo, Di Chiara, Minotti, Susic, Couto, Fiore, D. Baggio, Crippa, Zola, Asprilla.

Gianfranco Zola je bil na prvi tekmi boljši od Roberta Baggia

Toda danes je drugače. Parma je v prvi finalni tekmi pred stirinajstimi dnevi pripravila osnovo za mednarodno afirmacijo, a si z rezultatom 1:0 kajpak se ni zavarovala hrbta. Obe moštvi so zdesetkale diskvalifikacije, ki so posledica grobe igre na prvi tekmi in posledične »epidemije« rumenih kartonov. Juventus ne bo mogel računati na Francoza Deschamps in Tacchinardija, Kohler, Conte in Carrera pa so poskodovani. Turinčani bodo praktično igrali brez libera, zato pa bo trener Lippi vsekakor spet lahko računal na standardnega vratarja Peruzzija.

Roberto Baggio je prepričan, da bo Juventus osvojil pokal Uefa. »Dovolj je, da igramo kot v prvenstvu proti Milanu. Upam le, da bo sodnik tokrat pri izvajanju prostih strelav strožje ocenjeval položaj zivega zidu, kot je to počenjal njegov kolega v Parmini,« pravi Juventusov as, ki je na prvi finalni tekmi povsem izgubil dvoboj s Par-

minim zvezdnikom Gianfrancu Zola.

KOLESARSTVO / DIRKA PO ITALIJI

Tony Rominger povečal prednost

Švicarski kolesar si je zmago v četrti etapi zagotovil v zadnjem kilometru

LORETO - Z zmago v četrti etapi kolesarske dirke po Italiji je Švicar Tony Rominger samo potrdil, da bo letošnji giro najbrz povsem v njegovih rokah. Rominger je dirko odločil v zadnjem kilometru 192 kilometrov dolge etape od Mondolfa do Loreta. Ko je Švicar potegnul, se je za njim takoj podal njegov glavni konkurent v boju za roza majico, Italijan Maurizio Fondriest, ki pa na ciljnem vzponu ni imel proti Romingerju nobene možnosti. Tretje mesto je osvojil Fondriestov rojak Casagrande, ki se je s tem povzpел na tretje mesto v skupni uvrstitvi.

Rominger je v skupni uvrstitvi z včerajšnjo zmago povečal svojo prednost pred Fondriestom na 51 sekund, medtem ko tretji favoriz za

končno zmago, Rus Evgenij Berzin, na četrtem mestu zaostaja minuto in 15 sekund. Švicarski sam-pion se je na cilju najprej zahvalil svoji ekipi, ki je ves čas nadzorovala poskuse napadov. »Mislim, da se bom moral tovarišem v ekipi ne nekakšen način oddolžiti,« je dejal in pojasnil, da je s tem mislil, da bo kdaj lahko prepustil zmago komu iz ekipe, če bo za to priložnost.

Tragični junak včerajšnje etape pa je bil Fabrizio Bontempi, ki je pobegnil kmalu po startu in 155 kilometrov vozil povsem sam. V tem času si je nabral tudi 14 minut in pol prednosti, toda njegove noge niso zdržale napora in dobrih 30 kilometrov pred ciljem so ga ostali ujeli in pustili daleč zadaj.

Vrstni red 4. etape od Mondolfa do Loreta (192km): 1. Toni Rominger (Svi - Mapei) 5 ur 30 minut 53 sekund, poprečna hitrost 34, 816 km na uro; 2. Maurizio Fondriest (Ita) + 4 sekunde; 3. Francesco Casagrande (Ita) + 6; 4. Claudio Chiappucci (Ita); 5. Enrico Zaina (Ita); 6. Evgenij Berzin (Rus); 7. Roberto Pelliconi (Ita); 8. Paolo Lanfranchi (Ita); 9. Davide Rebellin (Ita); 10. Pjotr Ugrumov (Lat) vsi v času Chiappuccija itd.

Skupni vrstni red po 4. etapi (prevoženih 577 km): 1. Toni Rominger (Svi-Mapei) 15 ur 07 minut 48 sekund; 2. Maurizio Fondriest (Ita) + 51 sekund; 3. Francesco Casagrande (Ita) + 1:07; 4. Evgenij Berzin (Rus) + 1:15; 5. Pjotr Ugrumov (Lat) + 1:28;

NOVICE

3.000 policistov med gledalci finala grškega pokala v košarki

ATENE (STA/Hina) - Vec kot 3.000 policistov bo skrbelo za red in varnost na finalnem srečanju grškega kosarkarskega pokala med Panathinaikosom in Olympiakosom v Atenah, je sporočilo grsko ministerstvo za notranje zadeve; to bo gotovo najbolj varovana tekma doslej na svetu. »Na eni kosarkarski tekmi najbrz ne bo nikoli več toliko varnostnikov oz. policistov,« je menil neimenovani uradnik iz grškega ministrstva za notranje zadeve in poudaril, da bo vsak četrti gledalec v ogromni dvorani Miru in prijateljstva v Atenah policist. Policija se boji večjih izgredov in mascevalnih obračunov. V minulem tednu, za časa finalnega srečanja končnice prvenstva med istima nasprotnikoma, je nekdo iz tabora navijačev Olympiakosa z nožem usmrtil navijača Panathinaikosa.

Tudi Detroit v 2. krogu

NEW YORK (STA/AP) - Hokejisti Detroita so si z zmago proti Dallasu s 3:1 zagotovili nastop v 2. krogu končnice severnoameriške profesionalne hokejske lige (NHL). V preostalih treh ponedeljkovih tekmah je Vancouver ugnal St. Louis s 6:5, Chicago Toronto s 4:2 in Calgary San Jose s 5:0. Vsi zmagovalci pa v zmagah vodijo s 3:2 in tako za uvrstitev v 2. krog potrebujejo le še en uspešen nastop. Izidi: Detroit - Dallas 3:1 (Detroit se je s 4:1 v zmagah uvrstil v nadaljevanje tekmovalja); Vancouver - St. Louis 6:5 (Vancouver vodi s 3:2); Chicago - Toronto 4:2 (Chicago vodi s 3:2); Calgary - San Jose 5:0 (Calgary vodi s 3:2).

Tapieju enoletna zaporna kazen zaradi kupljenih tekem

VALENCIENNES (STA/AP) - Nekdanji predsednik francoskega nogometnega kluba Marseilles in član Evropskega parlamenta Bernard Tapie je bil obsojen na enoletno zaporno kazen, ker je pred dvema letoma skušal potvoriti rezultat nogometne tekme, v kateri je nastopal njegov klub. Sodniški zbor se je po daljšem razmisleku odločil za zelo strogo kazen, saj je kar dvakrat daljša od tiste, ki jo je zahteval javni tožilec. Tapie je po obsodbi dejal, da se se ni odločil, ali bo vložil pritožbo.

Martinezova največ zaslužila

MIAMI (STA/AP) - Španka Conchita Martinez je v letošnjem letu največ zaslužila s turnirskimi nagradami v ženski konkurenci. S 627.628 dolarji je preprečljivo na prvem mestu.

Lestvica zaslužkov: 1. Martinez (Spa) 627.628 dolarjev, 2. Graf (Nem) 442.500, 3. Sanchez-Vicario (Spa) 441.104, 4. Pierce (Fra) 388.416, 5. Date (Jap) 290.385, 6. Zvereva (Blr) 282.767, 7. Novotna (Ces) 239.423, 8. M. Malejeva (Bol) 213.105, 9. Davenport (ZDA) 210.603, 10. Sabatini (Arg) 197.507, 11. M. J. Fernandez (ZDA) 163.086, 12. G. Fernandez (ZDA) 154.601, 13. Majoli (Hrv) 134.429, 14. Werdel-Wit-meyer (ZDA) 127.632, 15. Neiland (Lat) 117.071.

Začetek hokejske Alpske lige 5. septembra

MILAN - Letošnja Alpska liga v hokeju na ledu se bo začela 5. septembra. Redni del lige se bo končal 10. oktobra, finalna faza pa bo takoj zatem v Avstriji, na njej pa bodo sodelovali zmagovalci treh predtekmovalnih skupin in najboljšo drugouvrščeno moštvo. V skupina A so Milano Saima, Devils Mediolanum, Varese, Courmasta, Feldkirch in Lustenau, skupini B Alleghe, Asiago, Bolzano, KAC, Villach in Olimpija Hertz Ljubljana, v skupini C pa Brunico, Gardena, Fassa, Kapfenberg in Ackroniks Jesenice.

KOŠARKA / SOGLASJE NJEGOVEGA KLUBA LOS ANGELES LAKERS

Divac bo igral za Jugoslavijo na EP

stavnik Los Angeles Lakers.

Jugoslovska reprezentanca bo seveda pred EP morala se odigrati kvalifikacije, ki se bodo pričele 31. maja v Bolgariji, toda ob velikem številu kakovostnih kosarkarjev, s katerimi Jugoslavija razpolaga, nihče ne dvomi o njihovem nastopu v Grčiji.

Znano je, da je Jugoslavija pred leti redno osvajala kolajne na svetovnih, olimpijskih

in evropskih prvenstvih, toda z začetkom vojne jugoslovska reprezentanca ni imela pravice nastopa. Ob koncu lanskega leta pa je po daljšem času le dobila dovoljenje, vodstvo svetovne kosarkarske federacije (FIBA) pa je prav zaradi tega uvedla dodatne kvalifikacije in Jugoslaviji omogočila nastop na EP že v letošnjem letu.

Vlade Divac je ob tej novici dejal, da se izredno veseli nastopa za jugoslovska reprezentanca in da pričakuje visoko uvrstitev. Najbolj pa bi bil vesel, če bi nastopili v finalu proti Hrvaški, kar bi bil seveda prvi medsebojni obračun teh nekdanjih jugoslo-

TENIS / PRVENSTVO ITALIJE

Santoro izločil »lenega« Samprasa, nepozani Italijan pa Kafelnikova

22-letni Borroni 1413. igralec na svetu

RIM - V drugem dnevu mednarodnega teniskega prvenstva Italije za moške je za izredno senzacijsko poskrbel 22-letni Italijan Corrado Borroni, ki se je kot 413. na svetovni lestvici Atp na turnir neposredno uvrstil iz kvalifikacij, v prvem kolu pa je po treh setih premagal 6. nosilca in 9. igralca na svetu, Rusa Jevgenija Kafelnikova.

»Cesa takega si nisem mogel zeleti niti v sanjah,« je dejal presrečni Borroni, ki je celo v Italijo povsem nepoznan sirsri javnosti.

Izpadel je tudi 1. nosilec Pete Sampras, ki ga je po samih dveh setih izločil Francoz Santoro, Američana pa so gledalci na Foru Italicu posteno izzvižgali, ces da se sploh ni potrudil, kar bi težko lahko zanikal, glede na to,

da je naredil kar 42 nefor-siranih napak. Sampras je sicer po dvoboju obzaloval izločitev in Rimljanom obljubil, da se bo vrnil tudi prihodnje leto.

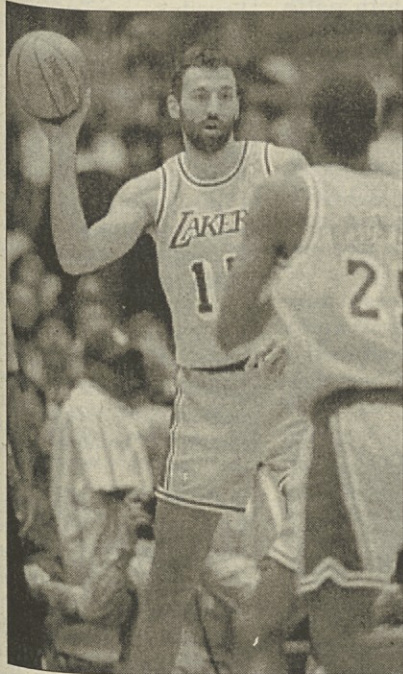
Izidi drugega dne: Borroni (Ita) - Kafelnikov (Rus) 3:6, 7:5, 6:3; Muster (Avt, 7) - Haarhuis (Niz) 6:4, 6:4; Ivanisevič (Hrv, 3) - Martinez (Spa) 7:5, 6:1; Ulirach (Ces) - Filippini (Uru) 3:6, 6:2, 6:4; Siemerink (Niz) - Goriz (Spa) 6:3, 6:2; Bjorkman (Sve, 16) - Nestor (Kan) 3:6, 6:1, 7:6 (7:4); Ferreira (Jar, 4) - Pioline (Fra) 6:4, 6:1; Carretero (Spa) - Pozzi (Ita) 6:3, 6:3; Santoro (Fra) - Sampras (Zda) 6:4, 6:3; Medvedev (Ukr, 14) - Vacek (Ces) 6:1, 6:2; Fromberg (Avs) - Palmer 6:2, 6:2; Rios (Cil) - Alvarez (Spa) 7:5, 6:2; Eltingh (Niz) - Wilander (Sve) 6:3, 6:2.

LESTVICA FIFA

Brazilija pred Italijo in Španijo, Slovenija 84.

ZÜRICH - Na najnovejši lestvici mednarodne nogometne zveze FIFA prav na vrhu najboljših svetovnih nogometnih reprezentanc ni prišlo do sprememb. Na prvem mestu je še vedno Brazilija pred Italijo in Španijo. Slovenska nogometna reprezentanca je po porazu v Zagrebu proti Hrvaški nazadovala za tri mesta in je trenutno na 84. mestu.

Vrstni red: 1. (1.) Brazilija 66.05, 2. (2.) Italija 62.23, 3. (3.) Španija 61.26, 4. (6.) Norveška 60.08, 5. (4.) Nemčija 59.97, 6. (5.) Švedska 59.19, 7. (7.) Nizozemska 58.84, 8. (8.) Argentina 57.61, 9. (9.) Mehika 57.54, 10. (11.) Ir-ska 56.89... 51. (56.) Hrvaška 36.04, 61. (60.) Litva 31.30, 74. (82.) Ukrajina 25.79, 84. (81.) Slovenija 23.25, 116. (115.) Estonija 12.85.

BE O G R A D (STA/AP) - Center Los Angeles Lakersov Vlade Divac (na sliki) bo za reprezentanco Jugoslavije zagotovo nastopil na evropskem kosarkarskem prvenstvu, ki bo od 21. junija do 2. julija v Grčiji, so sporočili uradni pred-

VALLADOLID / EVROPSKO PRVENSTVO VETERANOV V HITRI HOJI

Fabio Ruzzier drugič zapored do naslova celinskega prvaka

Naš hitrohodec je tudi dosegel najboljši absolutni čas - Nastopilo je čez 100 tekmovalcev iz 13 držav - Nastop na SP v ZDA pogojuje finančna stiska

Konec prejšnjega tedna je bilo v spanškem Valladolidu 4. evropsko prvenstvo veteranov v hitri hoji na razdalji 30 km. Z italijansko državno reprezentanco je nastopil tudi zamejski atlet Fabio Ruzzier, ki je imel nelahko nalogo, da brani naslov, ki ga je osvojil na prejšnji izvedbi v čeških Upicah. Kljub temu, da je odtlej za dve leti starejši in da so v njegovo kategorijo prestopili novi, mlajši atleti, je v glavnem mestu Kastilije s taktično brezhibnim tekom premočno zmagal in tako postal prvi atlet, ki je doslej dvakrat zapored osvojil, poleg naslova v svoji kategoriji, tudi absolutno prvo mesto. Izredno stroga ziriya (kar je bilo za Ruzzierja sicer zelo pozitivno, ker sam nima tehničnih problemov) in zimska temperatura na startu (+4 stopinj) sta napovedovala pozitiven razvoj tekmovalca za našega atleta, ki se je že pri 10 km znašel brez dveh svojih najhujših konkurentov, Rusa Ajtmuhametova in Čeha Parysa, ki sta bila diskvalificirana. Pri 15 km je popustil še Spanec Gomez, 5 km kasneje pa se Italijan Di Ghionno, ki so ga morali zaradi hudih mišičnih krčev celo odpeljati do najbližje ambulante. Ko je Ruzzier spoznal, da so

tekmeči v čedalje večjih težavah, je se povečal svoj tempo in tako drugouvrščencu na absolutni lestvici zadal 4 minute 1 sekundo zaostanka, drugemu iz svoje kategorije pa kar 12 minut 36 sekund!

Tekmovalca se je udeležilo skupno čez 100 tekmovalcev iz 13 držav, na absolutni lestvici pa je Ruzzier s časom 2.29'05" zmagal pred Svcarjem Bingelijem (ki je pred dvema tednoma nastopil s švicarsko člansko reprezentanco na svetovnem pokalu v Pekingu) ter Rusom Oleinikom (tudi večkratnim reprezentantom), v svoji kategoriji pa je prehitel Spanca Gomeza ter drugega Italijana Penolazzija. Omenimo naj se, da je med ženskami na 20 km zmagala Teresa Palacio, ki je se pred nedavnim bila tudi državna prvakinja v članski konkurenci.

Sedaj čaka Ruzzierja še nastop na svetovnem prvenstvu, ki bo julija v ameriskem Buffalu. Naš hitrohodec je pred dvema letoma na Japonskem osvojil naslov svetovnega prvaka, vendar bo njegov nastop v ZDA odvisen od možnosti pridobitve kakšnega sponzorja. Upati je, da bo tudi naslov evropskega prvaka v tem pogledu stvari premaknil z mrtve točke...

Podeljevanje priznanj zmagovalcem v posameznih starostnih kategorijah. Prvi z leve je Fabio Ruzzier

NOVICE

George Weah: »Igral bom na italijanski način«

PARIZ - »Milan lahko računam name. Pripravljen sem storiti vse, da bi zadovoljil svoje nove delodajalce. Vem, da je Fabio Capello dober trener, sam pa se bom potrudil, da se cimprej prilagodim italijanskemu načinu igre.« To je dan po najavi prestopa k Milanu povedal crni liberijski napadalec Paris Saint Germaina George Weah. V intervjuju za liberijski radio je Weah še povedal, da je izredno zadovoljen, saj je Milan zanj predstavljal največjo nogometno željo. Nekoliko manj zadovoljen je Weahov dosedanji trener Luis Fernandez, ki pa je poudaril, da je Weah tak tip igralca, ki se je sposoben uveljaviti povsod in postati eden najboljših napadalcev v Italiji.

Torino najel turškega napadalca Hakana

TURIN - Prvoligas Torino je za prihodnjo sezono najel mladega turškega napadalca Sukurja Hakana (23 let), dosedanjega člana Galatasaraya in turske državne reprezentance. Hakan, ki je v letošnji sezoni v 29 tekmah turškega prvoligaskega prvenstva dosegel 18 zadetkov (v reprezentanci pa 8 v 23 nastopih), je podpisal triletno pogodbo, njegovemu matičnemu klubu pa bo Torino odštela 3 milijarde lir odškodnine. Hakan naj bi v prihodnji sezoni zamenjal Silenzija, ki mu poteče pogodba s turinskim klubom.

Boniek vodil prvi trening Avellina

AVELLINO - Poljak Zbigniew Boniek je včeraj prvič vodil trening nogometnega kluba Avellino. Nekdanji as poljske reprezentance, Juventusa in Rome je obljubil, da bo poskušal pripeljati mostvo v B ligo, že v nedeljo pa bo debitiral na klopi mostva proti Guldu Tardinu. Predvčerajšnjim je mesto trenerja pri Reggiani zapustil Enzo Ferrari.

Mario Šušteršič podpredsednik Društva športnih novinarjev Slovenije

LJUBLJANA - Na zadnji seji izvršnega odbora Društva športnih novinarjev Slovenije v Ljubljani so si porazdelili funkcije. Predsednik Oto Giacomelli je imenoval dva podpredsednika, ki sta Jože Pogačnik (Ljubljanski dnevnik) in Mario Šušteršič (predstavniki zamejskih športnih casnikarjev). Generalni tajnik pa je Branko Vekić, glavni dopisnik iz Slovenije za Sportske novice. Enajstčlanski odbor je se imenoval predsednike raznih komisij. Šušteršiču je bila dodeljena komisija za statutarno-kadrovska vprašanja in društvena priznanja. Ta komisija pa bo tudi skrbela za mednarodne stike in sodelovanje z tukajšnjim združenjem športnih casnikarjev Furlanije Julijske krajine, srečali pa se bodo tudi s kolegi iz Koroske in Porabja.

MOTOCIKLIZEM / NA ČEŠKEM

Solidno 3. mesto Alberta Zeniča

Na treningu je dosegel 4. čas, pol kroga pa je bil tudi v vodstvu

Na mednarodni motociklistični dirki v Čeških Budojevicah na Češkem je naš edini dirkač Albert Zenič, sicer član domzalskega motociklističnega kluba, s svojo aprilio 125 zasedel solidno 3. mesto v konkurenci 20 tekmovalcev. Zenič se je na dirko odpravil že v petek, vendar je zaradi dežja odpadel sobotni spored treningov in vse je kazalo, da bo odpadla tudi dirka, tako da so nekateri predčasno zapustili prizorišče tekmovalca. K sreči so v nedeljo zjutraj vendarle opravili dva treninga, na dirki pa so bili vsekakor v prednosti domači dirkači, ki so bolje poznali razmere na progi. Ta je bila nenavadna, saj se je dirka odvijala na nekdanjem letališču z zelo slabo asfaltirano progjo. Zenič, ki je s četrtem časom, startal iz prve vrste, je bil pol kroga v vodstvu, a

je nato pustil prosto pot dvema domačima tekmovalcema, ki sta si kmalu nabrala precejšnjo prednost. Zenič je bil nekaj krogov prisiljen braniti tretje mesto, v zadnjem delu dirke pa je strl odpor tekmecev in se brez nadaljnjih težav uvrstil na zmagovalni oder.

»Cementna progja je bila polna lukenj, zato nisem hotel preveč tvegati proti dirkačema, ki sta dobro poznala vsak meter dirkališča. Premalo je bilo tudi časa, da bi ustrezno pripravil motor, zlasti kar se tiče blazilcev. Vseeno sem zadovoljen s svojim nastopom in tudi z uvrstitvijo. Na tej dirki so bile denarne nagrade dobre in s 3. mestom sem si vsaj placal stroške za nastop,« je po dirki dejal Zenič, ki ga v juniju čakajo tekme za trofejo Alep Adria in evropsko prvenstvo. (ak)

ŠPORTNA ŠOLA TRST

Osnovnošolska olimpiada letos nekoliko drugače

Zaradi obnovitvenih del na stadionu 1. maja bo tradicionalna osnovnošolska olimpiada Sportne šole Trst potekala letos v nekoliko spremenjeni obliki. V dogovoru z obema mestnima ravnateljstvi bosta atletski troboj in izločilna faza tekmovalca v igri med dvema ognjema potekala v solski telovadnici sole Otona Zupanciča pri Sv. Ivanu.

Jutri bodo svoj nastop opravile sole svetoivanskega ravnateljstva Bazoviški junaki (Rojan), Zupancič (Sv. Ivan), Finzgar (Barkovlje) in Milcinski (Katina-ara), v petek pa sentjakobskega ravnateljstva Ribičič (Sv. Jakob), Sirok

(Ul. Donadoni), Grbec (Skedenj) in Gregoric-Stepancic (Sv. Ana).

Tekmovalce bo oba dneva trajalo od 8.30 do 11.30. V telovadnici bodo na sporedu met zoge, skok v daljino in igra med dvema ognjema, na odprtem igrišču pa se bodo otroci preizkusili v teku na 20 m. V primeru slabega vremena bo tek odpadel.

Zaključna prirediteljstva Kraskega doma priredila notranji turnir mešanih dvojic (ženskih in moskih) za člane v spomin na Ludvika Puriča. Vreme je bilo krasno, zato so tudi igrali brez ure, tako da se je tekmovalce zavleklo vse tja do večera. Pred nagrajevanjem so udeleženci z zeno Albino in sorodniki položili roze na prerani Ludvikov grob.

BALINANJE

Kraški dom se je spomnil Ludvika Puriča

Pred kratkim je balinarska sekcija Kraskega doma priredila notranji turnir mešanih dvojic (ženskih in moskih) za člane v spomin na Ludvika Puriča. Vreme je bilo krasno, zato so tudi igrali brez ure, tako da se je tekmovalce zavleklo vse tja do večera. Pred nagrajevanjem so udeleženci z zeno Albino in sorodniki položili roze na prerani Ludvikov grob.

Tekmovalca se je udeležilo 12 dvojic, zmagala pa sta Ivan Lazar in Stanko Sbakar.

Pred nagrajevanjem je predstavnik Kraskega doma orisal lik Ludvika in poudaril, da sta spominski turnir in položitev roz na grob le skromno priznanje za vse, kar je pokojni napravil za balinarsko sekcijo. Ob tej priliki se je sekcija tudi zahvalila zeni Albini in ostalim sorodnikom za prispevek, ki so ga poklonili ob tem memorialu. (E)

NOGOMET / TEDENSKI PREGLED

Miloš Tul: »Za prihodnost se ne bojim«

Amaterske liga končane, a obračun še ni dokončen

Letošnji končni obračun slovenskih enajsteric v amaterskih prvenstvih ni najbolj razveseljujoč, vendar se ni dokončen. Stvari se lahko se poboljšajo ali pa poslabšajo. Trenutno lahko zabeležimo le izpad Krasa in Gaje iz 2. amaterske lige, Primorec pa si mora z dodatnimi srečanji zagotoviti obstanek v tej ligi. Na drugi strani pa imamo dve ekipi, Sovodnje in Zarjo, ki se v 1. amaterski ligi potegujeta za napredovanje v promocijsko ligo. Vendar stvari niso tako preproste in lahko se zgodi, da se v dodatnih tekmah srečajo prav Sovodenjci in Zarjani. Toda poglejmo sedaj, kaj se je zgodilo v zadnjem, za nekatere nepomembnem kolu. V promocijski ligi so se **Standrežci (ocena 7)** poslovi od prvenstva s sesto zmago v gosteh. V 1. amaterski ligi so **Sovodenjci (6)** prav v zadnjem srečanju doživeli edini letošnji poraz na domačih tleh. **Primorje (6)** je po dveh zaporednih porazih le dosegel točko in tako zaključil dvolčno prvenstvo. **Vesna (5)** pa je po desetih zaporednih pozitivnih rezultatih, zbrala je 16 točk, izgubila kar sredi Kriza. **Zarjani (6)** so v zadnjem kolu čuvali moči za dodaten trud, ki bo potreben za prestop v visjo ligo. V 2. amaterski ligi je zaključek pozitiven, zal pa so se naše ekipe prebudile prepozno. **Gaja (7)** in **Primorec (7)** sta v zadnjih starih tekmah zbrali šest točk. **Kras (7/8)** pa je zbral šest točk v zadnjih petih srečanjih.

Statistični pregled: odigrana srečanja 8, zbrane točke 9, 3 zmage, 3 remiji, 2 poraza, doseženi zadetki 18, prejeti zadetki 12, 11-metrovke v korist 3, od katerih 1 zgrešena, izključena 2.

Eden izmed najboljših poznavalcev nogometne realnosti v zamejstvu je brez dvoma **Miloš Tul**, ki je začel svojo nogometno kariero pri Bregu, nato je igral pri Costalungi, Primorju in Zarji. V zadnjih letih pa se je bolj posvetil treniranju, začel pri Primorju, kjer je v lanski sezoni treniral tudi člansko ekipo. Letos pa trenira združeno ekipo narscajnikov pri Zarji.

Kaksen je bil letos nivo igre v amaterskih nogometnih prvenstvih?

Na splošno se uveljavlja zakonitost, da se igra podreja rezultatu. Zaradi tega je tehnično malo zanimivih srečanj. To pa je

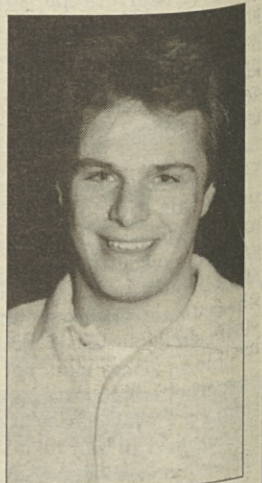
predvsem negativno, ker ima zal v zadnjih casih tudi v mladinskem sektorju večji pomen rezultat kot pa nabitiranje znanja in učenja tehnike. Zgodi se tako, da pride mlad igralec v člansko ekipo s povsem napačno miselnostjo.

Kaksen pa je obračun za slovenske enajsterice?

Mislím, da mora letošnja sezona dati povod za drugačno razmisljanje, drugačen pristop do sestave ekip. Spremeniti se morajo smernice in odnos do nogometa. Do sedaj imamo kar dva izpada in nobenega napredovanja. Upajmo, da se bo v dodatnih srečanjih obračun izboljšal.

Kaksne pa so možnosti Zarje, Sovodenj in Primorca v teh dodatnih srečanjih?

Zarja ima gotovo dobre možnosti za napredovanje. V teh dveh srečanjih bosta prišla na dan predvsem izkušnost in znanje. Cesar seveda igralcem

Zarje ne manjka. Paziti pa bo treba na poskodbene in diskvalifikacije. Sovodnje so zal uprizorile lanski film Zarje. Sedaj morajo predvsem obdržati mirne živce. Konec koncev pa lahko se napredujejo tudi brez dodatnih tekem. Primorec je v zadnjih srečanjih pokazal lep napredek, predvsem glede rezultatov. Ekipa igra zahvaljujoč trenerju vedno zelo zagriženo in mislim, da lahko ob koncu dodatnih srečanj ostane še naprej v 2. amaterski ligi.

Ali je prislo letos do uveljavitve katerih mladih igralcev?

Ekipi, ki imata največ mladih moči, sta Primorje in Zarja in letos sta obe ekipi dokazali, da nekateri mladi lahko dostojno igrajo v prvi amaterski ligi. To je bilo bolj opazno pri Primorju, ki ima zelo mlado ekipo. Malo manj pa pri Zarji, ker je bil večkrat važnejši končni izid. Zaradi tega mislim, da lahko z optimizmom gledamo na naslednja leta. (E.B.)

KOŠARKA / NOCOJ POVRATNA POLFINALNA TEKMA PLAY OFFA

Jadran TKB v Cittadello po vstopnico za finale

Trener domačih: »Teško bo, a radi bi se vrnili v Trst«

Stefan Samec (Jadran TKB)

Nocoj ob 21. uri bodo jadranovci v Cittadelli odigrali povratno tekmo polfinala za napredovanje v kosarkarsko B ligo. Po visoki zmagi na prvi tekmi so jadranovci favoriti tudi na nocojsnjem srečanju, Va-

točeva ekipa pa se zaveda, da jih danes čaka mnogo težja naloga, saj imajo nasprotniki zadnjo možnost, da ostanejo v teku za napredovanje. Ob tem ne moremo mimo dejstva, da je naša združena ekipa letos izgubila edino tekmo prav v Cittadelli, kjer so jadranovci ostali praznih rok tudi v lanskem prvenstvu. Pred nocojsnjo tekmo smo pogledali, kaksno je vzdušje v taboru nasprotnikov. Trener Cittadelle Paolo Parpajola se je tako izrazil:

»Vedel sem, da so jadranovci zelo solidna ekipa, v soboto pa so me presenetili, saj nisem pričakoval, da lahko igrajo tako dobro, kot so začeli v prvem polcasu. Edina naša prednost je v večjem številu enakovrednih igralcev, saj je Jadran igral le s šestimi posamezniki. Zaradi tega bomo skušali igrati s cim višjim tempom in z veliko intenzivnostjo v obrambi, čeprav bo zal odsoten naš playmaker Piazza in tudi nastop Pierobona je se vprašljiv, saj ni trener zaradi močnega udarca. V na-

padu bomo morali igrati bolj urejeno in bolj skupinsko, kar smo tudi dolgo vadili na zadnjih treningih. Pozna pa se nam, da je bila sezona dolga in naporna, saj so fantje dokaj izčrpani. S tem v zvezi moram čestitati jadranovcem, ker se jim pozna, da so zelo intenzivno trenirali, saj so tudi s tega stališča res dobro pripravljene. V Trstu smo odpovedali v obrambi, tako da bom s taktičnega vidika poskusil spremeniti nekaj obrambnih parov, moč Jadrana pa je tudi v tem, da so v napadu vsi zelo nevarni, o čemer zgovorno prica podatek, da je kar šest igralcev presešlo mejo 10 točk. V klubskih načrtih letošnje sezone ni bilo napredovanja in že sama uvrstitve v play off je za nas veliko zadoščenje. Zavedamo se, da nismo na visini Jadrana, kljub temu pa bomo nocoj igrali zato, da se v soboto vrnemo v Trst.«

Jadranov odbor sporoča, da je na avtobusu, ki bo danes (ob 17.00 s Proseka) odpeljal v Cittadello, prostih se nekaj mest. (VJ)

Obvestila

SZ JADRAN
sporoča, da bo odhod avtobusa za Cittadello DANES 17. 5. ob 17. uri s Krzade na Proseku.

SD PRIMOREC
vabi člane in simpatizerje na 29. redni občni zbor, ki bo v petek, 26. maja ob 20.30, v Ljudskem domu v Trebach.

SK DEVIN
sklicuje 21. občni zbor, ki bo v petek, 19. t.m., na seje v Cerovljah v prvem sklicanju, ob 19.30 in ob drugem sklicanju, ob 20.30. Zazelenjena so tudi nova imena na kandidatski listi, posebno mladih članov za priliv novih mladih idej v delovanje kluba. Toplo vabljeni vsi člani, prijatelji ter druga prijateljska društva. Sledi kot običajno družabnost.

KK ADRIA
in Kolesarsko društvo Rog prireja v nedeljo, 21. t.m., 8. MARATON PRIJATELJSTVA, ki bo kolesarje popeljal iz Ljubljane do Lonjerja. Start bo ob 9.30. Vse podrobne informacije dobijo zaintereseni v četrtek, 18. t.m., ob 20. uri v društvenih prostorih v Lonjerju, tel. 911275.

PRIMOTOR KLUB
vabi vse člane in simpatizerje na sejo DANES, 17. maja 1995, ob 20.30 v Srenjski hiši v Borstu.

SK BRDINA
prireja v nedeljo, 21. t.m. pri nogometnem igrišču v Repnu 4. Kraski bike slalom in vzporedni bike slalom trofej LEA MOTOR BIKE. Začetek tekme ob 10. ure. Vabljeni vsi sportni ljubitelji te panoge. Vpisovanje na sejo kluba v Proseški ulici na Opcinah 18. in 19. t.m. od 20. do 21. ure.

SPDT - mladinski odsek
prireja v nedeljo, 21. t.m., izlet za osnovnosolce na Visarje v Kanalski dolini. Vpisovanje pri ZSSDI tel. 635627; informacije tel. 55180. Vabljeni.

MINIBASKET / TROFEJA JADRANA

Portoroški minikošarkarji so tehnično in fizično prekašali Borovo peterko

TROFEJA JADRAN

Bor - Portorož 30:64

BOR: Rebula 4, Kralj 2, Floridan 8, Kemperle 6. D. Pozar 6, L. Pozar 1, Jevnikar 1, Dolhar, Zanon, Baruca, Peric, Madonia, Krcalič 2. Vaditelj: S. Corbatti.

Ze pred samim začetkom tekme je bil Portorož nesporen favorit za končno zmago. In res je bilo tako. Borovci so bili slabši nasprotnik tako s fizičnega kot s tehničnega vidika, čeprav so v tej kategoriji ena najboljših peterk v Trstu. To pa se bolj prica o moči gostov. (M. Jogan)

TROFEJA ZINI

Polet - Intermuggia 36:26

POLET: Ferfolja 20, Schilani 2, Starec 2, Malalan, Rebecchi 2, Gregori 2, Milic 6, Vaitho, Daneu 2, vaditelj Vremec.

Poletovci so zasluženo zmagali predvsem zaradi boljše igre v drug in zadnji četrtini, ki so ju dobili s 16:2 in 12:8. Za dobro igro in veliko pozrtvovalnosti si vsi zaslužijo pohvalo. (M. Gustin)

Ricreatori - Bor 35:56

BOR: Kralj 6, D. Pozar 12, Kemperle 10, Dolhar 4, L. Pozar 16, Jevnikar, Zanon, Baruca 4, Madonia 2, Krcalič, Rebula 2. Vaditelj: S. Corbatti.

V tesni telovadnici De Amicis so Borovi minikošarkarji zasluženo zmagali. Plavi so z uspešno obrambo in dobro igro Luke Pozarja pod kosema zmagali v prvi in drugi četrtini. Tretjo pa so na neroden način izgubili z 8:10. Nato je stopil v ospredje Diego Pozar in tako popeljal svojo ekipo do zaslužene zmage. (M. Jogan)

TURNIR »PRVI KOŠI«

Kontovel - SGT 12:65

(4:35)
KONTOVEL: Cattaruzza, Kosuta, Sustersic 6, Bufon, Sossi, Antoni, Vescovi, Gustin, Turco 6 (2:4), vaditelj Briscik.

Kontovelci so igrali v okrnjeni postavi in visokega poraza proti močni ekipi Ginnastice Triestine niso mogli prepričati. (C.B.)

Suvich - Kontovel 47:31

(23:2)
KONTOVEL: Cattaruzza,

Bufon, Bukavec 4, Vescovi 2,

Kosuta, Antoni (0:4), Turco 24 (0:2), Gustin (0:4), vaditelj Briscik.

Kontovelci so na tem srečanju pokazali lep napredek. Od posameznikov bi tokrat pohvalili Matea Turca, ki je dosegel kar 24 točk. (C.B.)

Oma - Kontovel 21:17

(15:5)

KONTOVEL: Bufon, Kosuta, Colja 2, Sossi, Vescovi 4, Bukavec 2, Antoni, Turco 9, Gustin, vaditelj Briscik.

Nasim mladim minikošarkarjem je bila zlasti usodna druga četrtina, ki so jo izgubili z 2:12. Sicer pa si vsi Kontovelci za pozrtvovalnost zaslužijo pohvalo. (C.B.)

IGRE POD KOŠEMA

Bor - Kontovel 2:5

Stafeta 0:1 (3:9; prodor leva 7:10; 8:10; prodor desna 9:10; 8:7; prosti meti 9:10)

BOR: Kemperle, Kovac, Udovic, Krevatin, Furlani, Ferluga, Morelj, Filinceri, T. in M. Ceh, Cernigoj, Celano, Obersnel, Jakomin, Filanino. Vaditelj: Jogan.

KONTOVEL: Budin, Kosuta, Colja, Sustersic, Bukavec, Antoni, Turco, Gustin, Sossi. Vaditelj: Briscik.

V tekmi med Borom in Kontovelom so zmagali gostje, ki so bili tokrat boljše od borovcev, ki so nastopili z velikim številom igralcev. Za trud si zaslužijo vsi nastopajoči pohvalo. (M. Jogan)

KOŠARKA

Danes prva tekma Dom v prvenstvu »Pomlad«

V dokaj neobičajnem obdobju, medtem ko se ostala mladinska prvenstva zaključujejo, se danes prične kosarkarsko mladinsko prvenstvo v kategoriji »Pomlad« za igralce letnika 1980. Med vpisanimi ekipami je tudi Jadran, ki pa letos nastopa pod imenom Dom (članska postava, ki je pred dnevi sklenila prvenstvo v C2 ligi, mora imeti vsaj dve mladinski peterki). Domovci bodo tekmovali v skupini s trzasko Barcolano, s goriško Goriziano in s trzaskim Libertasom, trener pa je Andrej Vremec. V prvem kolu bodo domovci igrali že danes v gosteh z Goriziano (ob 17.30). Prvenstvo »Pomlad« je Fiporganizirala prvič lani in med nastopajočimi mesti so bili tudi jadranovci. (VJ)

NAMIZNI TENIS / KONČANO DEŽELNO PRVENSTVO

Kras med vsemi najuspešnejši

Prvo mesto med društvi in 58 osvojenih kolajn pričajo o premoči Krasa v deželi

S tekmovalcem v absolutni kategoriji se je v nedeljo zaključilo deželno prvenstvo 1995 v namiznem tenisu za 15 udeleženi družtev iz Furlanije-Juljske krajine, ki jih je gostilo zgonisko društvo v petih zaporednih fazah, od 9. aprila do 14. maja. V končnici tega organizacijsko zahtevnega in najpomembnejšega tekmovalnega v okviru dezele je Kras k velikemu kupu osvojenih medalj v soboto in nedeljo dodal še pet zlatih, štiri srebrne in sedem bronastih. V skupnem seštevku je tako zbral 58 medalj in s 670, 75 točk in ponovno osvojil naslov najboljšega društva v deželi. Z 203 točkami mu sledijo Chiadino, Rangers Udine (142), Libertas Latisana (129), Cus Udine (119, 25), Fincantieri (117), itd.

Ce ostanemo pri stevilkah, je Kras nastopil s 32 igralci, ki so igrali v 33 starostnih in jakostnih kategorijah, loceni po spolu, kar je enako, kot da bi nastopil s 67 igralci, torej s krepko polstotnjo borcev, ki so osvojili 23 deželnih naslovov, 16, 5 podnaslovov in 18, 5 tretjih mest. Od 23 naslovov jih je kar 14 prišlo iz mladinskih vrst, kar daje vizijo bodočnosti v razvoju tega sektorja, v kolikor ta pot ne bo nasilno pretrgana zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Doseženi naslovi so sad trdega in sistematičnega dela društvenega vodstva in trenerja celotnega namiznoteniškega odseka Matjeza Sercerja z mladimi, pa tudi sad trajnih vezi z nekadnjimi igralci, ki se vedno vračajo k društvu (Doljak, Simoneta, Stocca, Bolè, Colja in drugi).

Kras je bil tudi v soboto in nedeljo, ko je bilo na spored sklepno dejanje deželnega prvenstva, množično zastopan in uspešen. Andrea Bertolotti in Ivana Stubelj sta osvojila naslov deželne prvaka v tretji državni kategoriji posamezno. V tej konkurenci je Nina Milic osvojila bronasto medaljo. V najvišji absolutni kategoriji je nastopilo kar 14 Krasovih igralcev, od katerih so imeli štirje direktno pravico vpisa, deset pa se jih kvalificiralo z uvrstitvijo med prve štiri v tretji kategoriji oz. prvih 8 v četrti kategoriji. Med moskimi je lanski naslov potrdil Krasov drugokategornik Igor Milic. Pri ženskah je zmagala Lara Posega (Chiadino), podprvkinja je Ana Bersan (Kras), sledita

pa ji klubski kolegici Sonja Doljak in Katja Milic. Po zelo ogorčenem boju med Igorjem Milicem in Andrejem Bertolottijem (-24, -19) je slednji zasedel 3. mesto. V spektakularnem dvo-boju med prvakom Milicem (19, 21) in Uriziom (San Marco PN) je Porde-nončan moral položiti orožje pred k-asovcem. V mesanih dvojicah in ženskih so Krasove barve popolnoma preplavile zmagovalni oder. Z deleznim naslovom se ponasata para Ana Bersan - Igor Milic in Ana Bersan - Katja Milic. Dvojica Igor Milic - Andrea Bertolotti pa je podprvak v moski konkurenci. Zanimivo je, da je mladi Krasov par v postavi Kristina Stubelj - Barbara Santini premagal nosilni Chiadinov par st. 2 Butteli - Posega (-19, 11, -16) in si popolnoma zasluženo podelil 3. mesto s starejšim Krasovim parom Biserka Simoneta - Sonja Doljak.

SOBOTNI IN NEDELJSKI REZULTATI 3. kategorija

Zenske: 1. Ivana Stubelj (Kras), 2. Elisa Landello (Libertas Latisana), 3. Nina Milic (Kras) in Francesca Gambini (Rangers UD).

Moski: 1. Andrea Bertolotti (Kras), 2. Stefano Vol (S. Marco PN), 3. Armando Leghissa (Azzurra GO) in Davide Bernardel (Rangers UD).

Absolutna kategorija

Zenske: 1. Lara Posega (Chiadino), 2. Ana Bersan (Kras), 3. Sonja Doljak (Kras) in Katja Milic (Kras).

Moski: 1. Igor Milic (Kras), 2. Luca Urizio (San Marco PN), 3. Andrea Bertolotti in Armando Leghissa (Azzurra GO).

Zenske dvojice absolutno: 1. Ana Bersan - Katja Milic (Kras), 2. Sonja Milic - Irena Rustja (Kras), 3. Biserka Simoneta - Sonja Doljak (Kras) in Kristina Stubelj - Barbara Santini (Kras).

Moske dvojice absolutno: 1. Luca Urizio - Lucio Saltarini (San Marco PN), 2. Igor Milic - Andrea Bertolotti (Kras), 3. Alessandro Flego - Paolo Stibiel (Chiadino) in Armando Leghissa - Roberto Petroni (Azzurra).

Mesane dvojice absolutno: 1. Ana Bersan - Igor Milic (Kras), 2. Katja Milic - Boris Stocca (Kras), 3. Ivana Stubelj - Andrea Bertolotti (Kras) in Sonja Milic - Edoardo Bolè (Kras),

JJ.

PLAVANJE / MEMORIAL E. EMBERGER V TRSTU

Na zmagovalnem odru tudi M. Feruglio in M. Kalc (Bor)

Ervino Emberger, nekdanji vaterpolist Triestine, je bil devet let predsednik deželne odbora plavalne zveze (FIN), v spomin na njegovo prerano smrt, novembra leta 1993, pa so v nedeljo v trzaskem bazenu Bianchi organizirali 1. memorial Emberger, na katerem je nastopilo deset društev iz Furlanije-Juljske krajine, med temi seveda tudi Plavalni klub Bor. Tekmovalo se je v treh mladinskih kategorijah (decki, začetniki A in B), vsako društvo pa je smelo v vsakem od 24 tekmovalcev vpisati enega samega plavalca. PK Bor je s svojimi tekmovalci dosegel nekaj odličnih rezultatov, ker pa nase društvo ne razpolaga s popolnim mostvom (nastopilo je 10 Borovih plavalcev) seveda ni mogel uspešno konkurirati za mostveno zmago.

Kot smo že poročali, je najboljši rezultat dosegel Matteo Feruglio, ki je na 100 m delfin, v času svojega novega osebnega rekorda 1:11, 2, premočno zmagal med začetniki A. Na zmagovalni oder je stopil tudi Milos Kalc, ki je v svoji paradni disciplini, na 100 m prsno, s časom

1:20, 1 zasedel drugo mesto.

Ostali borovci so dosegli sledece rezultate, začetniki A: 100 m hrbtno: Oskar Perosa 1:33, 7; 100 m prosto: Marko Zupan 1:19, 4; začetniki B: 50 m prsno: Daniel Pettirosso 45, 1; 50 m prosto: Marco Coletta 42, 6; 50 m

delfin: Luka Peric 42, 3; 50 m hrbtno: Matija Ciacchi; decki: 100 m prosto: Christian Chirani 1:06, 00; začetnice A: 100 m hrbtno: Biserka Cesar 1:25, 7.

Na sliki: Matteo Feruglio (levo) in Milos Kalc

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Zamikalo vas bo, da bi razsiri svoj duhovni horizont, zato se boste poglobili v knjižne strani in izdatno crpali podatke. Naj se vas um prebudi prej, preden se boste zasuli.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Meja vaših zmogljivosti je zelo blizu, zato brz izprezite konje in nadaljujte s hitrostjo trmatega bikca. Dopustite mu, da kdaj pa kdaj zaide tudi na pasnik užitek.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Plodovi vašega dela dozorevajo hitreje, kot ste se nadejali. Ne obremenjujte se z novimi načrti; končajte najprej starega, pa se bo nov porodil sam od sebe.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Sodelavec, ki se je doslej obnašal do vas kot vsemogočni kralj, vas bo ponižno prosil za pomoč. Ker bo prejel več, kot bo pričakoval, bo za vselej snel lažno krono.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Umirjenega srca si boste privoščili nekaj, kar si lahko privoščite le clovek, ki natančno ve, kaj hoče. Problem bo le v tem, da vi tega še ne boste vedeli.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ko se vam bo že zdelo, da se je vaša življenjska pot ustalila, boste ugledali novo priložnost za vzpon. Brz pohitite, kajti ta vrh diši tolikim, da ga bodo zdaj zdaj zasuli.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Vasi dnevi bodo polni brezciljnega beganja, noči pa bodo krasile sanje o uspešnem potovanju v nove svetove. Čas je, da si višje cilje omislite tudi pri odprtih očeh.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Razgovor s poslovnim partnerjem bo dolg in naporen, rezultati pa bodo presenetljivo uspešni. Ko boste iskali vzrok, boste ugotovili, da tiči v vaši strpnosti.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Obnovili boste stare vezi in se enkrat podoziveli prijeta in neprijeta občutja. Spoznali boste, da preteklosti ne pogrešate več, prihodnosti pa se ne bojite.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Čeprav vam telo se zdalec ne nagaja v tolikšni meri, kot se bojite, boste se naprej pretirano zaskrbljeni. Spoznajte že enkrat, da znaki staranja niso znaki bolezni.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Priblizal se vam bo nekdo, ki vas že dolgo časa skrivoma občuduje. Izlil bo svoja občutja in razkril pričakovanja. V pomankanju zagretosti mu boste zaprli vrata.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Na delovnem področju boste uspešni kot že dolgo ne, v ljubljenskem gnezecu pa boste dali vse od sebe, da bi izprezili bližajočo katastrofo. O uspehu bo odločal partner.

KRIŽANKA

Vodoravno:

1. pristanisce v Izraelu, Akko, 4. nemski filozof (Immanuel), 8. zaprt prostor za golobe, 11. mesto v Siriji, Haleb, 12. ime hrvaske popevkarice Ukraden, 13. stara mera za majhne tlake, imeenovana po naravoslovcu Torricelliju, 14. mesto na severnem Madzarskem, 15. nepremagljivi velikan v grski mitologiji, Antaios, 17. del voza, 18. najvišji vojaški naziv, 20. najsevernejši desni pritok Nila, 23. makedonsko kolo, 24. zensko ime, Flora, 28. Abrahamova žena po Svetem pismu, 30. stara država ob Perzijskem zalivu z glavnim mestom Suza, 31. snov, 32. spansko zensko ime, 33. višinski veter, ki naj bi pihal 3 do 10 kilometrov visoko, 35. Medejin oče v grski mitologiji, 36. ime finskega voznika rallyja Vatanena.

Navpično:

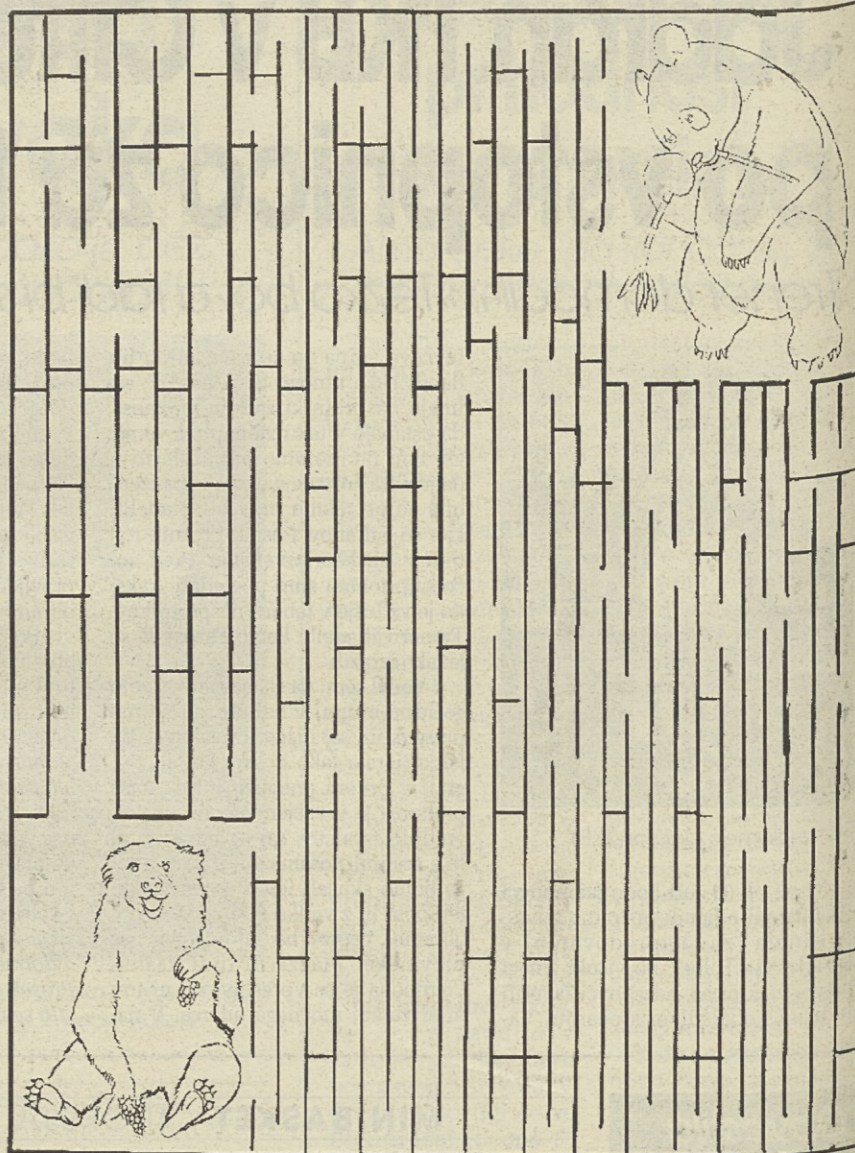
1. zensko ime, 2. debelo crevo, 3. kraj na skrajnem severu Kanade, 4. kratica za kilobyte, 5. ime ameriške filmske igralkice Bancroft, 6. crnogorski vladika in pesnik (Petar Petrović), 7. zensko ime, 9. oprava, 10. zadnji avstrijski cesar, 16. slovenski književnik (Miran, roman Novo mesto), 19. mesto v bližini Jadranskega morja v severni Italiji, 20. italijanska alpska dolina s francosko govorečim prebivalstvom, 21. reka v Avstriji, Traun, 22. soli borove kisline, 25. propele, 26. uradna obleka duhovnikov, 27. družina graditeljjev godal iz Cremona, 29. ime nekdanjega nizozemskega nogometaša Haana (iz črk Aipe), 34. kemijski znak za platino.

1	2	3		4	5	6	7	
8			9				10	
11				●	12			
13				●	14			
15				16	●	17		
				18	19			
20	21	22						
23			●	24		25	26	27
28				29	●	30		
31					●	32		
33					34			
				35				36

Vodoravno: Aka, Kant, golobnjak, Alep, Neda, tor, Eger, Antej, oje, marsal, Abbara, oro, Cveta, Sara, Elam, tvar, Nila, antipasat, Alet, Ari.

RESTITEV

Katera pot je prava?

ŠAH

Lobron - Sermek / Ptuj 1995

V sprejetem damskem gambitu je mladi slovenski velemejster Sermek ze v otvoritvi zasel v težave in z zadnjo potezo a6 je zelel pregnati neugodnega belega skakaca. Toda odgovor belega je bil presenetljiv in ucinovit! Crna pozicija se je v trenutku znasla v ognju in požar je zahteval zrtve!

Resitev naloge

Bela dama s potezo 1.Df3! odločilno poseze v crno pozicijo. Na jemanje skakaca 1...ab5 odloči 2.Lb5+!. Sermek je igral 1...f6, vendar je po 2.Sd6+ Dd6: 3.Dh5+ g6 4.Sg6: hg6 5.Dh8: ostal brez kvalitete. Sledilo je se: 5...Sd7 6.O-O Sb6 7.b3 0-0-0 8.Le3 Kb8 9.Tfd1 Sd7 10.Tac1 Tc8 11.Dh3 in crni se je vdal!

Silvo Kovac

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

267	DRUŽBENI RED PRED FEVDALIZMOM	PRAKTIČNA KORISTNOST STVARI	SLOV. TELOVADEC (ALJAZ)	VMESEN, BEZEN DOŽIVLJAJ	GOSPODARSKO NAZADOVANJE	SLAMNATA BLAZINA ZA LEZANJE	TOMAZ JERSIC	PREGOVOR	ZACETNO POGLAVJE	MORSKA ZELVA	POGLAVJE TLAKA	ANGLOAM. UTEZNA ENOTA	SADNO DREVO, RENKLODA	JAP. REZISER KUROSAVA	AVTOR: MARKO BOKALIC	UBITI SL. POLITIK IN DOBROTNIK (IVAN)	RADU	SOBA V KMEČKI HISI	DROBNO-ZRNAT KORUND ZA BRUSENJE	SVETO RESNJE TELO	ARMEN. SKLADAT. MACATURJAN	STEKLO V OPTIC. PRIPRAVAH
DRUŽBENA NADSTAVBA															MINERAL S PRAVILNO NOTRANJO ZGRADBO							
SEZIGALNA NAPRAVA															POGOJI, OKOLIŠCINE							
OKROGEL REKVIZIT ZA TENIS							PARADNA SKLADBA										SL. SKAKALKA V VISINO (BRITTA)					
HUMANIST ROTTERDAMSKI							GR. OTOK V KIKLADIH	10 GRAMOV KAREL NOVY									PRIJETEN VONJ VERGILOV EP					
OČALA, KI SE PRITRDE NA NOS, SCIPALNIK									TORINO			NEM. GLED. ORGANIZ. (HEINRICH) NEPOV. SENICA						ELENA VÄBLE			PRISTASI NAUKOV ZARATUSTRE	SLOV. SLIKAR (KLAVDIJ)
JANEZ BARLE			MESTO OB BURGUND. PREKOPU V FRANC.						OSEBNO VOZILO					SPANJE DVOZIVKA				KRSC. POTO-MEC EGIPC. RECNA RIBA				
KOSITER			GR. JUNAK PRED TRKOJO SAHOVSKI POLOZAJ				SLAVILNA PESEM	MOSTICEK CEZ POTOK	ALBERTO EREDE JAPONSKI BUDIZEM				SVETLOBNI CUREK PRIBOR Z REZILOM					BRANISLAV. NUSIC		ZLATO GR. BOG VETROV		
ARTILERSKO OROZJE				ALBIN CIZMAN PRVI SOLMI-ZAC. ZLOG			AKT STARO-JUG. VLADE NATASA RALJAN								AM. MOLEKUL. BIOLOG (WALTER) FINSKA							
JAMA ZA STROJENJE KOZ					PESNIK BRVAR							BOLEZEN. DUSEVNO STANJE										
NEKD. NEM. PLAVALKA (KRISTIN)						MESTO NA SLOV. KOROSKEM						VRTNA ZACIMBNA RASTLINA							IME IT. IGRALKE AMANDE			

DAR NARAVE

Velikan med sadeži - jackfruit

Doseže tudi meter višine, težak pa je do dvajset kilogramov

Jackfruit naprodaj (Foto: I. Fabjan)

pozornosti. Zato pa so toliko bolj zanimivi velikim nagubanim lubenicam podobni sadeži. Drevo je tako prav lahko spoznati že od daleč, saj deblo krasijo veliki ovalni plodovi. Zeleni sadeži rastejo tik ob deblu na kratkih pecljih, tako da je od daleč videti, kot bi rastli naravnost iz debela.

Ko odpremo nazobceno zeleno lupino, se prikažejo rumenkasti segmenti, med katerimi se poredijo lepljive kapljice

ce bele tekočine. Sadež nima kakšnega izrazitega okusa, uziten pa je surov, kuhan ali pečen. Zlatinasta notranjost je polna semen, ki jih ponekod prazijo, s čimer dobijo okus, podoben kostanju. Na Daljnem vzhodu uporabljajo semena tudi za izdelavo rumenega barvila, ki ga uporabljajo pri naravnem barvanju tkanin.

Jackfruit cenijo predvsem domačini, ki jim sadež služi kot posladek

ali celo glavna jed. Za komercialno uporabo žal ni preveč primeren in tako ni čudno, da si se ni utrl poti na police evropskih trgovin, ki so danes že kar dobro zalozene z vsakovrstnim tropskim sadjem.

Jackfruit je na prvi pogled podoben sadežem kruhovca, s katerim je tudi v daljnem sorodstvu, toda njegova vloga na mizah sladokuscev je popolnoma drugačna.

Igor Fabjan

radio GLAS ljubljane d.d.
99.5 MHz, 100.2 MHz, 104.8 MHz

LABIRINT ZNANJA
VSAK TOREK OD 20.00 DO 21.30

IME IN PRIIMEK _____

TELEFONSKA ŠTEVILKA _____

NASLOV _____

GLASBENA ŽELJA _____

Prijavnico pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva ulica 6
61000 Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

V kvizu »Labirint znanja« lahko sodelujete z zgornjo prijavnico. Izrežite jo in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izbrani, se bo v tork zvečer pri vas oglašil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Sršen.

AFRIKA

V razgretih savanah vzhodne Afrike (14)

V Ibando, izhodiščno vas za vzpon proti sllemenom gorovju Ruwenzori, sva prišla pes, po nekajkilometrski makadamski cesti od kriziša s cesto, ki pelje od Fort Portala proti Kaseseju nize na jugu. Vso pot so naju spremljali temnopolti malcki, pastirski, ki so pasli svoje dolgoroge krave med nasadi banan. Nad ozko dolino so se dvigovala strma pobočja hribov, ki so se potem nadaljevala proti višje lezečemu grebenu gorovja Ruwenzori, zavitemu v oblake...

Nad dolino je ropotala hidroelektrarna, ki je bila menda tudi eden od projektov beograjskega Energo projekta. Pri vstopni postaji parka Ruwenzori

se je zbrala množica radovednežev, ki so lahko hitro postali dobro plačani nosaci ali spretni vodici.

Takoj sva bila razočarana, saj v vasi ni bilo mogoče kupiti hrane za pot, najine zaloge pa so že skoraj pošle. Hotela sva si izposoditi nahrbtnike, saj sva imela tokrat s sabo več prtljage, ki sva jo v kolesarskih torbah, kot kavboja sedli, nosila prek rame, vendar tudi to ni bilo mogoče. Zapletene, neizpodbitno pametne osebe, uradno zadolžene za guljenje koke tujih turistov, pa so spet postavljale neverjetne cene za vzpon. Deset dolarjev državi, deset za obnovo hidroelektrarne

... in sele potem so se začeli običajni stroški. Takoj me je minilo: če ne vzameva nosačev, morava obveznega vodica plačati se kot nosača, saj nosi svojo prtljago. O skrajšanju sedemdnevnega vzpona pa ni bilo govora, saj vodič tako zahtevne poti ne zmore v krajšem času. Čez sedem dni sva morala biti že na letališču v Entebbeju. Ko sva sestela dva in dva, sva »jezno pljunila« in se se isti dan pobrala nazaj v Fort Portal.

V neolitski vasi na obali Albertovega jezera Vse manj in vse teže sem razumel. Za dolar dobis v Ugandi 1200 ugandskih silingov. Crne-

ga trga, ki je nedavno se cvetel, pa ni več. Kosilo v najcenejši restavraciji stane 3000, dvoposteljna soba v najcenejšem hotelu pa več kot deset tisoč silingov. Ucitelj v Ugandi zasluži dvanajst, navaden delavec pa okrog osem ameriških dolarjev. Na mesec!

Teško sva verjela besedam trgovca, s katerim sva se spoprijateljila v Masindiju, na najini poti proti severu. Vendar je govoril resnico. Nekoč je delal na ladji v Grčiji. To so bili lepi časi. Zasluzil je tudi po šeststo dolarjev, vendar je potem zbolel in se moral vrniti.

Toda od česa ljudje sploh živijo? Samo s plačo ni mogoče preživeti,

ŽIVALSKI VRT NA JERSEYU

Zapuščina Gerarda Durrella

»Ljudje mislijo, da so bogovi ...«

Gerard Durrell je umrl nedavno, spomin nanj bo se dolgo živ, saj je zapustil velik živalski vrt, ki ga je vodil polnih sedemdeset let. Njegovi učenci nadaljujejo Durrellovo dolgotrajno delo in poslanstvo zagotavljajo obstoj ogroženih živalskih vrst. »Gerryeva zapuščina je velika; se vedno smo prežeti z njegovo miselnostjo.

S svojim delom nas je tako prevzel, da bomo dolgo vedeli, kaj in kako je treba delati,« je dejal Jeremy Mallison, direktor Durrellovega živalskega vrta na otoku v Rokavskem prelivu. Durrell je ne samo dober prijatelj, ampak tudi Mallisonov mentor, zato ni presenetljivo, da je Mallison bedel ob njegove smrti. Spoprijateljela sta se leta 1959, ko je Durrell ustanovil živalski vrt, nekakšen model za ohranjanje ogroženih živalskih vrst.

Prvi tovrstni živalski vrt so odprli na otoku Jersey, ki leži sredi Rokavskega preliva med Francijo in Anglijo. Ne gre za živalski vrt, v katerem bi bile živali zaprte v kletkah, ampak se v njem navajajo na življenje v svojem naravnem okolju. Durrell, ki se je rad poslal, da je »porasčena Florence Nightingale«, je menil, da je treba ohraniti živalske vrste, ki jih iztreblja človek. Ljudje pač mislijo, da so bogovi in lahko delajo, kar jim pride na misel. »Svet je tako občutljiv in zapleten kot pajkova mreža,« je zapisal Durrell. »Ce uničite eno samo nit, bo začela razpadati cela mreža. Uničujemo jo torej, ker vanjo delamo luknje.« Njegovo delo je bilo

prav krpanje teh lukenj. In tako je se zdaj. »Vse, ki delamo tukaj, je navdušil Gerry in zato nadaljujemo njegovo delo,« je poudaril Mallison, ki je v tem kraljestvu živali preživel veliko let. »Zelim si, da bi lahko delal 24 ur na dan in naredil več kot zdaj,« je dodal. Mallisonu pomaga šestdeset ljudi, navdušenih za ohranjanje narave in ogroženih živalskih vrst. Mnogi so brali Durrellove uspešnice o ohranjanju divjih živalskih vrst. Durrellovi sodelavci imajo vedno polne roke dela. Njegova žena Lee, castna direktorica Sklada za ohranitev ogroženih živalskih vrst na Jerseyu, ki upravlja živalski vrt, je prav tako znanstvenica in bo kmalu odpotovala na Madagaskar in tam nadaljevala začeti boj. Lee se je po mozevi smrti umaknila in ne daje izjav za medije; sele v drugi polovici leta bo spet dejavno sodelovala pri zbiranju denarja za sklad.

Tako zdaj najpomembnejše delo opravlja Mallison. Moz je pri Durrellu začel »zacasno« delati leta 1959, vendar je kmalu ostal pri njem za vedno. Zdej je on tisti, ki mora prepričati izumrtje tisočev živalskih vrst, za kar si je prizadeval Durrell. »Prisel sem z namenom, da ostane samo cez poletje, vendar me je povsem prevzelo. Prva leta smo se borili s hudimi finančnimi težavami, vendar nam je uspelo. Ceprav smo doslej naredili ogromno, je pred nami še veliko dela.«

Živalski vrt vsako leto obišče približno tristo tisoč obiskovalcev, saj je največja otoška zanimi-

vost. Z zbrano vstopnino je sklad vsako leto bogatejši za 1,6 milijona dolarjev. Se danes je prodanih tudi veliko Durrellovih knjig. Durrellova »vojska« postaja številčnejša, saj ima svoje člane od Kube do Kanade. Michael Pam Zi se je pred nedavnim vrnil v domovino - Nigerijo, potem ko se je eno leto izpopolnjeval na Jerseyu. Izkušnje, ki jih je dobil in o katerih v svojih knjigah piše Durrell, bo uporabil v Nigeriji. Dvajsetletni Pam Zi je le eden od stiri to zanesenjakov, ki jih je navdušilo Durrellovo delo in so se prisli izpopolnjevat na Jersey.

Znanje, ki ga bodo dobili, jim bo koristilo v državah, iz katerih prihajajo. Namenjen jim je poseben »učni kot«, v katerem spoznajo vse potrebno.

Doslej se je tecajev udeležilo že stiri to ljudi z vseh koncev sveta, približno iz osemdesetih držav, ki so ob vrnitvi v domovino izkušnje prenesli tudi sodelavcem. Karen Cowan je prišla iz Bostona, kjer dela v tamkajšnjem akvariju, in ceprav je nameravala ostati le tri mesece, se je njeno bivanje na otoku kar nekoliko zavleklo, ceprav je njen mentor umrl. »Njegova smrt je za vse nas velika izguba, vendar - ceprav se sliši nenavadno - je zblizala vse, ki si prizadevajo za ohranitev ogroženih živalskih vrst. Ljudje bodo tudi v prihodnje motivirani. Ceprav je Durrell umrl, je opravil veliko in pomembno delo, ki bo vplivalo celo na prihodnje generacije,« meni Cowanova.

Lyndsay Griffiths, Reuter

Drevesa v savani imajo značilno ploščato krošnjo (Foto: J. Jazbinšek)

toda vsi imajo neke kos zemlje ali sorodnike in tako živijo.

Matoke, banane za kuhanje, sestavljajo večino obrokov njihovega vsakdanjega jedilnika. Ulice Kampale in drugih večjih afriških mest so polne prestižnih terenskih avtomobilov z oznakami Združenih narodov. Na dezeli, kjer bi lahko slu-

zili svojemu poslanstvu, pa ne najdes nobenega. Projekti propadajo, milijoni dolarjev gredo v nič in to vsi vedo že vnaprej. Najinemu znancu bi ze petdeset dolarjev mesečno zadostovalo za solanje hčere. S svojo plačo pa si bo solanje težko privoscil...

Ljudje, ki se zrtvujejo za humane akcije pomoči

in pri tem mesečno vlečejo dvestoletno plačo ugandskega zdravnika, pa posiljajo domov poročila in statistike, v katerih se menda razkriva vsa velicina humanosti razvitega sveta. Nekoliko stran pa živijo ljudje, ki pač niso v programu za tekoče leto... Le kdaj bodo?

Se nadaljuje Janko Jazbinšek

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je območje nizkega zračnega pritiska. Hladna fronta bo čez dan presla Slovenijo. Jugozahodni vetrovi v višinah prinašajo k nam vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.28 in zšlo ob 20.29. Dan bo dolg 15 ur in 01 minut. Luna bo vzšla ob 23.21. in zšla ob 7.57.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Mura	9,3	Crikvenica	14,0
Sava (Radovljica)	7,2	Malinska	15,0
Sora	8,8	Sibenik	15,0
Ljubljana	10,6	Porec	16,0
Savinja	-	Split	16,0
Vipava	8,9	M. Losinj	16,0
Jadransko morje (Koper)	17,0	Dubrovnik	16,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SW 8 do 16 vozlov
popoldne: W 8 do 16 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: 5.41 najnižje -64 cm, ob 12.30 najvišje 34 cm, ob 17.52 najnižje -14 cm, ob 23.35 najvišje 43 cm.
Jutri: ob 6.30 najnižje -58 cm, ob 13.20 najvišje 31 cm, ob 18.42 najnižje -8 cm, ob 24.13 najvišje 33 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	12
1000 m	9
1500 m	6
2000 m	3
2500 m	0
2864 m	-2

BIOPROGNOZA

Dopolodne bo vreme se obremenilno vplivalo na počutje in razpoloženje vremensko občutljivih ljudi. Popoldne in ponoči pa bo vremenski vpliv že ugoden.

VOX POPULI

Ne verjemi, da se bo spokoril, kdor v cerkvi veliko obljublja.
Oblast je gostilna, iz kate-re pride malokdo trezen.

DANES

Slovenija: Oblačno bo. Padavine se bodo razširile nad vso Slovenijo. Najnižje jutranje temperature bodo od 7 do 13, najvišje dnevne od 10 do 16°C.
Sosednje pokrajine: Čez dan se bodo padavine razširile.

JUTRI

V Sloveniji: V četrtek bo v vzhodni Sloveniji delno jasno, drugod zmerno do pretežno oblačno. Ponekod na zahodu bo občasno rahlo deževalo.
Obeti: V petek bo oblačno in deževno.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

V požaru in brodolomu filipinske ladje sto mrtvih

MANILA - V požaru in kasnejšem brodolomu filipinske ladje Viva Antipolo pred pristaniškim mestom Lucena na Luzonu je včeraj umrlo več kot sto ljudi. Reševalci so iz morja rešili 108 oseb in našli 37 trupel, na krovu pa je bilo po mnenju policije 300 ljudi, skoraj polovica več, kot je bilo dovoljeno. Natančno število pa kot vedno ni znano, ker je bil seznam prikrojen za nosilnost te ladje.

Ladja se je vračala z otoka Marindugue v Luceno (100 kilometrov južno od Manile), ko je iz se nepojasnjenih vzrokov v strojnici izbrul požar.

Plameni so takoj zajeli leseno ogrodje in trup linijske ladje, tako da so ljudje v paniki skakali v morje brez rešilnih jopičev, saj so plameni že zajeli omare, kjer so bili jopiči shranjeni. Za spustitev rešilnih colnov v morje so bili prepoznani, saj se je ladja že po nekaj minutah spremenila v pravi pekel plamenov.

Prvi so na pomoč priskočili ribiči, ki so v svitu plamenov reševali brodolomce. Kasneje je stekla obsirna akcija reševanja potnikov, vendar pa zaradi netočnega seznama potnikov se vedno ni znano število pogrešanih. Svoji le upajo, da se je kdo rešil s plavanjem, saj je obala oddaljena le tri kilometre.

Prava rekordna cena za steklenico vina

ZENEVA - Stirlitsko steklenico vina Chateau Mouton-Rotschild (letina 1945) so na dražbi pri Christiesu v Zenevi prodali za bajno vsoto 57.300 ameriških dolarjev, kar je največja dosedaj plačana vsota za steklenico prestižnega vina.

Val arelacij na Kitajskem zaradi vse večje korupcije

PEKING - Kitajska tiskovna agencija Xinhua je sporočila, da so v prvih letosnjih treh mesecih sodišča raziskala 11.818 primerov korupcije, tako da so sprožile sodni postopek proti 5.714 osebam. Kar 3.539 primerov je povezanih s podkupninami visokimi nad 10 tisoč juanov, kar je več od enoletne povprečne kitajske plače. Med prijavljenimi je 516 visokih vodilnih funkcionarjev, 181 srednjih in nižjih funkcionarjev policije in sodstva, 298 upravnih funkcionarjev in 495 menedžerjev. Najuglednejša žrtev te protikorupcijske čistke je Chen Xitong. Li Pengov pristav, ki je bil razrešen funkcije partijskega sekretarja Pekinga, a je za sedaj ohranil funkcijo v politbiroju KP Kitajske.

Indijanci Paranã se vračajo domov

SÃO PAULO - »Belci so pojedli našo zemljo,« je rekel Akè, poglavar indijanskega plemena Paranã, ko se je po dvaindvajsetih letih vrnil v svojo domovino, iz katere so za casa brazilske vojaške diktature izselili njegovo pleme »indijancev velikano«. Znašel se je namreč pred površinskim kopom, kjer je nekoč rasel bujen pragozd.

Odisejada tega najbolj skrivnostnega plemena amazonskih indijancev

bi se lahko končala v prihodnjih mesecih z dokončno vrnitvijo vseh Paranãjev na zemljo svojih prednikov. Brazilska vlada je namreč s posredovanjem poglavarja indijancev Kayapò Raonija, ki je prijatelj britanskega pevca Stinga, dovolila predhodnici osmih Paranãjev, da se vrnejo v svoje rodne kraje.

Paraná ali Kreakore (indijanci velikani) so prvi stopili v stik z belci v petdesetih letih. Prebiva-

li so v s pragozdom porasenim hribovju Serra do Cachimbo, ki loci Mato Grosso od Amazonke. Brazilski antropologi so s težavo vzpostavili stik s tem sramežljivim in hrabrim plemenom, ki je imel v svojih vrstah tudi več kot dva metra visoke ljudi. »Deset let so se skrivali pred nami,« je povedal 82-letni Orlando Villas Boas, ki je s svojima bratoma največji poznavalec indijanskih plemen Amazonke. Z gradnjo transamazonke ceste leta 1968 pa je postal stik neizbežen. Takrat je pleme stelo kakih 300 ljudi. Pet let kasneje, ko so jih deportirali, jih je ostalo le še 79. »Njihova zgodba je značilna za usodo skoraj vseh amazonskih plemen. Mesece je 25 bojevnikov ob podpori brazilskih etnologov s puskami, loki in sulicami branilo vstop v Peixoto de Azevedo pred skoraj 2.000 iskalci zlata in diamantov,« je se dodal Villas Boas. Vojska hunta je napravila konec obupanemu odporu in preživele z letali preselila na vzhod, v 500 kilometrov oddaljeni rezervat Xingü, kjer so nastanili ostala izgnana plemena. Za razliko od ostalih plemen pa se Paranãji niso vziveli v novem okolju. Kar sedemkrat so menjali lokacijo svoje vasi, vendar pa vedno v smeri svoje nekdanje domovine.

Dvojni namen

Prodajalca doma izdelanih metel je na ulici v Pekingu premagal spanec, tako da se je zleknil kar na metle, s tem pa jih je vsaj delno zavaroval pred krajo (Telefoto: AP)